

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Όταν το φθινό δεν βοηθά

Θυμάμαι κάπου στα μέσα της δεκαετίας του 1990, η βαρucheμονιά στη Νέα Υόρκη ανάγκασε τις Αρχές να κλείσουν τα αεροδρόμια τόσο για inbound όσο και για outbound πτήσεις. Δεν πετούσε κυριολεκτικά, κουνούπι. Εκείνο που έκανε εντύπωση σε κάποιους σαν κι εμάς – as πούμε – στο Λονδίνο, ήταν το γεγονός πως τα ταξιδιωτικά γραφεία αμέσως αναθεώρησαν τα πακέτα τους και διαφήμιζαν εισιτήρια προς Νέα Υόρκη για το «ευτελές» ποσό των £29,99 στερλινών, εκεί που κανονικά το κόστος πολλών ομαλές συνθήκες ξεπερνούσε πολλές φορές τις £350 στερλίνες!

Τι ήταν το κόλπο;

Αν μπορεί κάποιος να το ονομάσει «κόλπο», αυτό ήταν το γεγονός πως το ποσό που πλήρωνες για αγορά εισιτηρίου ήταν μη επιστρεπτό και αφορούσε συγκεκριμένες ημερομηνίες. Οπότε ρίσκαρες. Ρίσκαρες να έχεις ένα εισιτήριο για να ταξιδέψεις

Τα ελκυστικότερα χαμηλά επιτόκια και η υπερμεγέθης ρευστότητα είναι δηλαδή δώρα – άδωρα. Το αεροδρόμιο των χρηματοδοτήσεων είναι κλειστό άσχετα αν το παράβολο του να δανειστείς είναι τόσο χαμηλό.

as πούμε αύριο στη Νέα Υόρκη και η πτήση να μην πραγματοποιηθεί ποτέ και οι εταιρείες κέρδιζαν αυτά τα λεφτά χωρίς να έχουν υποχρέωση να πραγματοποιήσουν πτήσεις. Αν όμως άνοιγαν τα αεροδρόμια, τότε κέρδιζες εσύ με το να ταξιδέψεις σχεδόν δωρεάν και έχαναν οι εταιρείες! Φυσικά για να βγουν αυτά τα πακέτα, οι εταιρείες βασίζονταν σε σοβαρές προβλέψεις του καιρού και στην ασύμμετρη πληροφορηση που επικρατούσε υπέρ τους, επειδή τότε δεν είχε εφαρμογές στο κινητό για να το ψάχνει ο κάθε ένας και να είναι γνώστης. Άρα οι εταιρείες μάλλον πόνταραν εκ του ασφαλούς.

Συνεπώς, το δώρο ήταν πιθανότατα δώρων μιας και πήγαινες καρφωτός να έχανες £29,99 στερλίνες. Σήμερα εδώ στην Κύπρο ζούμε ένα άλλο φαινόμενο που δεν έχει καμία σχέση εκ πρώτης όψεως με τα πιο πάνω, αλλά νομίζω κάπου μεταξύ των γραμμών θα δείτε μια λεπτεπίλεπτη σχέση να φηγουράει.

Διαβάζουμε πως τα επιτόκια είναι στο χαμηλότερο τους επίπεδο στην οικονομική μας ιστορία και αυτό είναι 100% αληθές. Έχουμε λοιπόν

από τη μια αυτό και από τη άλλη τις τράπεζες να διαθέτουν τεράστια ρευστότητα την οποία δεν μπορούν να διαχειριστούν (εγώ δεν χρησιμοποιώ τον βολικό πλην αδόκιμο όρο «διοχετεύσουν»). Και επειδή η κύρια τους επιχειρηματική δραστηριότητα ήταν ή έπρεπε να είναι το να πουλουν χρήμα (δηλαδή να χορηγούν δάνεια), ελλείψει αυτού άρρισαν από τη μια να απολύνουν προσωπικό και από την άλλη να αυξάνουν τις χρεώσεις τους προς εμάς ακόμη και όταν περνάμε μπροστά από το υποκατάστημα τους – πόσο μάλλον δε για να τους πούμε και καλημέρα.

Σε μια χώρα όπως η δική μας όπου σχεδόν εφαρμόσαμε με απόλυτη επιτυχία τους χιαστί δανεισμούς και εγγυήσεις σε ένα n-dimensional matrix που περιλαμβάνει δάνεια, δανειζόμενους, εγγυητές, δανειστές, κινητά και ακίνητα, σήμερα με τους τόσους εποπτικούς περιορισμούς και το track record μας, μόνο ένα απειροελάχιστο ποσοστό μπορεί να δανειστεί για να αγοράσει το οτιδήποτε.

Τα ελκυστικότερα χαμηλά επιτόκια και η υπερμεγέθης ρευστότητα είναι δηλαδή δώρα – άδωρα. Το αεροδρόμιο των χρηματοδοτήσεων είναι κλειστό άσχετα αν το παράβολο του να δανειστείς είναι τόσο χαμηλό. Εσύ μπορείς να ρισκάρεις και να αιτηθείς δάνειο με 2% επιτόκιο να αγοράσεις το σπίτι των ονείρων σου ή δάνειο με 3,5% για να αναπτύξεις την επιχείρησή σου. Αν είσαι τυχερός και σου κάτσει, τότε σε βάθος χρόνου θα κερδίσεις αν σου πουν «σόρρυ αλλά δεν πληρώς τα κριτήρια...», τότε παίζεις τζόκερ... μπορεί να σου κάτσει αυτός και στο μεταξύ χάνει η τράπεζα.

Το «multi-billion Euro question» είναι με ποιον τρόπο μπορούμε να έχουμε σε ένα ρυθμό χρηματοπιστωτικής κανονικότητας. Η προσπάθεια των τραπεζών να λύνουν ένα – ένα τα προβλήματα τους την κάθε φορά μέχρι να σκεφτούν το επόμενο, ίσως απαιτεί 89 χρόνια για να καθαρίσει το τραπέζι. Και πι-στέψτε με, δεν υπάρχει αυτή η πολυτέλεια χρόνου επειδή πολύ απλά θα πάψουν να υπάρχουν από πολύ νωρίς.

Η λύση πάντα ήταν μπροστά στα μάτια όλων μας. Πρέπει να βρεθεί ο τρόπος να γίνεται σωστή διαχείριση της ρευστότητας με τρόπο που να είναι επωφέλης στην ανάπτυξη της οικονομίας. Εκεί πρέπει να εστιάσει όλη η φαιά ουσία και όλος ο πλούτος της (σωστής) γνώσης. Και σύντομα...

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Το μυστικό του μαύρου βαν και τα αεροπορικά ταξίδια της προεδρικής οικογένειας

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Τελικά το φοβιτσιάρικο, κατασκοπευτικό μαύρο βαν της εταιρείας Intellexa, που προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων, σεναρίων και καχυποψίας, λειτούργησε και... Ενωτικά. Αυτό είναι η αιτία που ο Άντρος αποδέχεται να συναντήσει τον Νίκαρο στο Προεδρικό ύστερα από τη σταθερή άρνησή του να τα πουν κατ' ιδίαν.

Η αλήθεια είναι πως η παρουσία του ύπουτου βαν, και στους δρόμους της Λάρνακας αλλά και σε πληρωμένες αγγελίες διεθνών περιοδικών όπου διαφήμιζε τις κατασκοπευτικές του υπηρεσίες, προκάλεσε καχυποψία και φόβο. Ιδιαίτερα όταν έγινε γνωστό από ειδικούς πως το αξίας εννέα εκατομμυρίων δολαρίων βαν, είναι στην ουσία «ένα υπερόπλο» που κάνει ακριβώς αυτά που διαφημίζουν οι Ισραηλινόι και... ακόμα παραπάνω...

Η αναφορά του ΑΚΕΛ ότι η ισραηλινή εταιρεία που το κατέχει είχε επαφές με κόμμα και πολιτικά πρόσωπα, έβαλε άλλο ένα γρίφο στο όλο μυστήριο και προκάλεσε νέα σενάρια. Η δε αποκάλυψη ότι δόθηκε άδεια οπλοφορίας σε στέλεχος της εταιρείας, από το Υπουργικό, ύστερα από πιέσεις του Ιωνά, κάτι που αρχικά διέψευσε η κυβέρνηση αλλά μετά το επιβεβαίωσε, ανέβασε την ιστορία σε επίπεδο πρωτοκλασάτου πολιτικού, αστυνομικού και πρακτορικού θρίλερ. Ως κερασάκι ήρθε η πληροφορία ότι η κυβέρνηση όχι μόνο γνώριζε για το βαν και τις δραστηριότητές του αλλά η ίδια η αστυνομία έκανε χρήση των υπηρεσιών του, προκάλεσε νέα θύελλα.

Είναι αλήθεια πως τα περισσότερα ερωτήματα για το θέμα τα έθεσε και μάλιστα σε υψηλούς τόνους ο Άντρος, ο οποίος θα το παραδεχθώ, έκλεψε τη δόξα πολλών δημοσιογράφων. Μη σας πω και ντετέκτιβ, ύστερα από την εις βάθος διερεύνηση του θέματος και τις αποκαλύψεις που έκανε. Είπε μάλιστα πως ξέρεi πολλά περισσότερα από αυτά που αποκαλύπτει και θα αναμένει την αστυνομική έρευνα και την εμπλοκή, εάν και όταν γίνει, του Γενικού Εισαγγελέα. Στη νέα ντετεκτιβιστική διάθεση του Άντρος οφείλεται και το ραντεβού με τον Νίκαρο στο Προεδρικό την Παρασκευή. Όπως ο ίδιος δήλωσε, παρά τη δυσφορία του, αποδέχθηκε το ραντεβού «σε μια προσπάθεια να συμβάλω στη διαλεύκανση ενός θέματος που συγκλονίζει την κυπριακή κοινωνία».

Θα καταφέρει άραγε ο Άντρος, ως άλλος Ηρακλής Πουαρό, να διαλευκάνει την υπόθεση του μαύρου βαν; Και ποια θα είναι η επόμενη του αποστολή;

«**Άντρο**, τελικά ευτυχώς που υπάρχει και αυτό το βαν....»

Τριάντα ολόκληρες σελίδες είναι η έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για τα ταξίδια και τις επίσημες αποστολές της Προεδρίας της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Και βεβαίως για το περιβόητο ταξίδι της προεδρικής οικογένειας στις Σεικέλλες, που το ΑΚΕΛ ρωτά εάν έγιναν με ιδιωτικό αεροσκάφος φίλου του Νίκαρου.

Ο Οδυσσέας Τσακ-Νόρις αποκάλυψε χθες, μιλώντας στον Αlpha, ότι στις 30 σελίδες περιλαμβάνονται οι έρευνες για τις δαπάνες του Νίκαρου και της συνοδείας του στο εξωτερικό. Μετά τα σχόλια του Προεδρικού η έκθεση θα δοθεί στη δημοσιότητα μάλλον τον Δεκέμβριο, αν και κάτι μου λέει πως κάποιες λεπτομέρειες μάλλον θα διαρρεύσουν νωρίτερα...

Στην ίδια συνέντευξη ο Οδυσσέας Τσακ-Νόρις είπε ότι δεν τον ενδιαφέρει η πολιτική, ούτε και τον ενδιαφέρει να είναι υποψήφιος για την Προεδρία. Όπως όμως είπε και κάποιος γνωστός πολιτικός: «Αυτές είναι απόψεις που εύκολα αλλάζουν».

Πολύ προχώ είναι τελικά ο Συλλογής και όπως έλεγε πρόσφατα δημοσιογράφος «όταν εγκαταλείψει τη θέση του προέδρου της Βουλής θα τον ψάχνουμε». Όχι πως θα του λείψει και πολύ το γραφείο του, αφού ελάχιστα το βλέπει τα τελευταία χρόνια, αλλά η εκρηκτική δραστηριότητα που αναπτύσσει τελευταία στα πέρατα της οικογένειάς δεν έχει προηγούμενο... Τις προάλλες βρισκόταν στη Σαγκάη και μίλούσε για την τεχνητή νομιμοσύνη ενώ τώρα ακούω πως ετοιμάζει ένα πρό-

τζεκτ διεθνών προδιαγραφών. Πρόκειται για την έκθεση με θέμα «Κοινοβούλια στον 21ο αιώνα», η οποία θα παρουσιαστεί στην 5η Παγκόσμια Διάσκεψη Προέδρων Κοινοβουλίων της Διοικητικής Ενωσης των ερχόμενο Αύγουστο στη Βιέννη.

Δεν είναι κωμικοτραγικό ο μοναδικός ίσως πρόεδρος κοινοβουλίου που δεν έχει αξιοπρεπή στέγη και που δεν κατάφερε στη θητεία του να δημιουργήσει το νέο κοινοβούλιο που ονειρευόταν, να μιλά για το ρόλο των κοινοβουλίων στον 21ο αιώνα;

ΚΟΝΙΖ: Ποιος κομματάρχης δέχεται απανωτά σχόλια και κριτική ότι τον τελευταίο καιρό είναι απών από την πολιτική σκηνή και αυτό έχει επιπτώσεις στο κόμμα;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Το μουσικό σύμπαν της Nalyssa είναι ένας χώρος συναισθηματικά φορτισμένος

Η Nalyssa Green είναι μια νεαρή τραγουδοποιός και ερμηνεύτρια που φέρνει στα μουσικά πράγματα έναν νέο αέρα. Η Nalyssa Green είναι μια Αθηνάια τραγουδοποιός, η οποία έχει κυκλοφορήσει τρία άλμπουμ: «Barock» (2010), «The Seed» (2012) και το πιο πρόσφατο «Μπλουμ» (2018). Συνθέτει επίσης μουσική για θέατρο. Στην Κύπρο έχει ήδη εμφανιστεί στο φεστιβάλ του Φέγγαρου, το περασμένο καλοκαίρι, αφήνοντας τις καλύτερες εντυπώσεις. Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για τα 10χρονα της Louvana Records, και τη συναυλία που θα δώσει η Nalyssa, μιλήσαμε μαζί της, παίρνοντας απλώς μια μικρή γεύση απ' ό,τι κάνει.

–Ποιο είναι το μουσικό σύμπαν της Nalyssa Green;

–Τα τραγούδια μου πηγάζουν από μέσα μου ή μπορεί και να εμφανίζονται μέσω εμού και η πηγή τους να είναι κάπου αλλού. Προσπαθώ να είναι πιστά στην κεντρική τους αλήθεια και να εξυπηρετούν τις αισθητικές μου ανάγκες. Με αυτά ως δεδομένα νομίζω ότι το μουσικό σύμπαν που δημιουργούν είναι ένας χώρος συναισθηματικά φορτισμένος, γεμάτος αστικές εικόνες, ενδοσκοπήση και ζεστά χρώματα.

–Σε έχουν ρωτήσει φαντάζομαι και άλλοι, γιατί επέλεξες να ξεκινήσεις με αγγλικό στίχο και να καταλήξεις σε ελληνικό;

–Η μουσική που ακούω είναι κυρίως

δυτικότερη. Δημιουργοί που μιλούν κυρίως στα αγγλικά και χρησιμοποιούν μουσικές φόρμες που ταιριάζουν με (γιατί φτιάχτηκαν για) την αγγλική γλώσσα. Οπότε, όταν πρωτοξέκνησα να γράφω μου βγήκε πιο φυσικά να τραγουδάσω κι εγώ στα αγγλικά. Και πιο εύκολα. Τα ελληνικά είναι πιο δύσκολο να τα ταιριάξεις σε μουσική που δεν είναι ελληνική. Όμως ο αντίκτυπος που έχει η μουσική μας γλώσσα μέσα μας με το που ακούς τον στίχο, δεν συγκρίνεται με τα αγγλικά. Αυτή η ποιότητα με έχει γοητεύσει και τελευταία γράφω κυρίως στα ελληνικά. Χωρίς όμως να αποκλείω την επάνοδό μου στον αγγλόφωνο στίχο.

–Το τελευταίο σου άλμπουμ «Μπλουμ» πώς προέκυψε;

–Κάποια στιγμή άρχισα να γράφω στα ελληνικά και προέκυψαν αρκετά τραγούδια που μου εμφανίστηκαν σχεδόν με χειμαρρώδη τρόπο. Διέκρινα ότι ανήκουν σε μια ενότητα, ότι αποτελούν δηλαδή ένα συγκεκριμένο σύνολο, και τα έχανα δίσκο. Πολύ σημαντική ήταν η παρουσία του παραγωγού μου Βασίλη Ντοκάκη σε όλο αυτό, ο οποίος φρόντισε αυτές οι πρωτόλειες συνθέσεις μου να βρουν τη μορφή που τους αρμόζει.

–Γιατί μπλουμ;

–Μάλλον ορμώμενη από το κομμάτι του δίσκου «πέφτοντας» και τη γενική μου μανία με την πτώση αλλά και με τα λουλούδια εκείνο τον καιρό, κατέληξα στο ελληνояγγλικό λογοπαίγνιο μπλουμ

Η Nalyssa Green τελευταία πειραματίζεται με λαϊκότερες συνθέσεις, εκμοντερνισμένες και παιγμένες με ήχους πιο ηλεκτρονικούς.

για τίτλο του δίσκου. Μιλάει για πτώσεις και βυθίσεις, αλλά το ομόηχο του στα αγγλικά μιλάει για άνθρωπο. Μου αρέσει αυτό το παιχνίδι με τις έννοιες του προς τα κάτω/μέσα και του προς τα πάνω/έξω, και νομίζω ότι βγάζει κάπως την ατμόσφαιρα του δίσκου.

–Ποιες είναι οι μουσικές σου επιρροές; Σε τι μουσικούς δρόμους επέλεγες να κινηθείς;

–Indie rock κυρίως. Και synth pop. Αλλά και ελληνική μουσική. Ελαφρολαϊκά των 60's κυρίως. Έχω περάσει και εποχές post punk που αν και δεν ακούω πια νομίζω με έχουν επηρεάσει. Και πάντα απ' όλα η ποπ φόρμα. Τελευταία πειραματίζομαι με λαϊκότερες συνθέσεις, εκμοντερνισμένες και παιγμένες με ήχους πιο ηλεκτρονικούς.

–Θέλω την άποψή σου για τις πλατ-

5η μέρα με Stelafi και Nama

Μαζί με τη Nalyssa Green θα δούμε το Stelafi και η Nama ένα από τα πρώτα projects και κυκλοφορίες της Louvana Records, που χτίστηκε γύρω από την ηχοποίηση / τραγουδιότητα Στέλα Φυρογένη, από τους Αντρέα Τραχανίτη και Λευτέρη Μουμιτζή. Στο Εβδομάδα Λουβάνο οι Φυρογένη, Μουμιτζής και Τραχανίτης επανώνονται για μια μοναδική εμφάνιση για πρώτη φορά μετά από το Μάιο του 2012. Η Nama σήμερα, κάνει τα πρώτα της βήματα στη σκηνή, παίζοντας τη δική της μουσική δημιουργία. Στα κομμάτια της αρέσκειται στον πειραματισμό με folk, soul, κλασική μουσική και blues στοιχεία.

φόρμες μουσικής, όπως το youtube, υπονομεύουν ή βοηθούν τη μουσική δημιουργία;

–Το ίντερνετ εν γένει και ο διαμοιρασμός της πληροφορίας άμεσα και παντού νομίζω ήταν μια επανάσταση για το πώς γίνεται η επικοινωνία της μουσικής. Έγινε όλο πιο εύκολο για να το κάνεις μόνος σου και να το επικοινωνήσεις με τον υπόλοιπο κόσμο. Αυτό είναι σίγουρα

βοηθητικό. Από την άλλη, μέσα σε τόσο πληροφορία μπορεί κάποιος εύκολα να χαθεί. Και επίσης ο κλασικός τρόπος διανομής της μουσικής κάθρεψε χωρίς ακόμα να έχει καταφέρει να αντικατασταθεί πλήρως από κάτι νέο. Με λίγα λόγια όλα έχουν τα θετικά και τα αρνητικά τους. Δεν μπορώ εύκολα να βάλω κάποιο πρόσημο. Προσωπικά δραστηριοποιούμαι μουσικά την εποχή τους ίντερνετ μόνο και δεν έχω καμία εικόνα κάποιου διαφορετικού τρόπου.

–Μπορεί κάποιος σήμερα να ζήσει μόνο από τη μουσική στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό;

–Πολύ δύσκολα. Τουλάχιστον όσον αφορά την τραγουδοποιία. Δηλαδή μπορείς να βρεις τρόπους να βιοποριστείς από δουλειές που έχουν σχέση με τη μουσική αλλά αμιγώς από τα τραγούδια σου –αν δεν είσαι κάποιος αναγνωρισμένος τραγουδοποιός– δεν νομίζω ότι γίνεται εύκολα. Δε γνωρίζω με σαφήνεια, αλλά νομίζω ότι το ίδιο ισχύει λίγο πολύ και στο εξωτερικό. Όσο επιμένεις όμως κάτι αλλάζει προς το καλύτερο. Ίσως όχι με θεματικούς ρυθμούς αλλά η πρόοδος ακόμα και μικρή είναι κάτι το ευχάριστο.

Πληροφορίες:

Τετάρτη, 20 Νοεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Nalyssa Green (GR), Stelafi (CY) και N ma (CY), θέατρο Δέντρο, Ενότητας Ενότητας 44B, Παλουριώτισσα, Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Υπεύθυνος Υλική: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογία: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΡΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Ακίνητα 2,5 δισ. θα διοχετευτούν στην αγορά

Συστήνεται με φειδώ η διάθεσή τους ώστε να μην μειωθούν οι τιμές των κατοικιών – Διατυπώνονται διαφορετικές απόψεις

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ακίνητα αξίας 2,5 δισεκατομμυρίων ευρώ θα διοχετευτούν στην κυπριακή αγορά για πώληση από τα χαρτοφυλάκια των τραπεζών εντός των επόμενων χρόνων. Την ίδια ώρα, άλλο ένα όπλο μπαίνει στην «φαρέτρα» τους, αυτό των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών (e-auctions). Οι τράπεζες έχουν συγκεντρώσει ένα εξαιρετικά μεγάλο χαρτοφυλάκιο ακινήτων, το οποίο αποκτήθηκε με την μέθοδο της ανταλλαγής χρέους προς ακίνητα, μέτρο που βοήθησε να μειωθούν κατά πολύ τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στην Κύπρο από το υψηλό των 28 δισεκατομμυρίων ευρώ που έφτασαν το 2015, στα 10 δισεκατομμύρια που βρίσκονται σήμερα. Οι βασικοί παίκτες που έχουν ακίνητα στην κατοχή τους, και όχι μορφή ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις πίσω από δάνεια, είναι η Gordian,

Ειδικοί του τομέα του Real Estate ανέφεραν πως στην περίπτωση της Κύπρου ενδεχομένως να μην μειωθούν οι τιμές, αλλά να αναχαιτίσουν τις αυξήσεις που ήδη παρατηρούνται σε συγκεκριμένες επαρχίες.

η Remu, η Ελληνική Τράπεζα και η Altamira. Astrobank και AlphaBank έχουν και αυτές ακίνητα, ωστόσο το άθροισμά τους ανέρχεται σε 150 εκατ. ευρώ. Διάχυτος ο φόβος πλέον ότι, μετά την εισαγωγή των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, πιθανόν να σημειωθεί μείωση των τιμών των ακινήτων όταν διατεθούν μαζικά, με τους ειδικούς να συστήνουν παγκοσμίως τη στρατηγική διάθεσή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, γενικά ομιλώντας και όχι μόνο στην περίπτωση της Κύπρου, η μαζική διάθεση στην αγορά θα πιέσει τις τιμές προς τα κάτω, άρα και τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών δεν θα αξίζουν όσο αρχικά εκτι-

μούσαν πως αξίζουν. Είναι βέβαιο ότι σε τέτοια περίπτωση θα ακολουθήσουν αρνητικά αποτελέσματα για την αγορά, αλλά και για την οικονομία γενικότερα. Ειδικοί του τομέα του Real Estate ανέφεραν στην «Κ» πως αν και ο κίνδυνος που ελλοχεύει από τη μαζική διάθεση ακινήτων και όχι από μία στρατηγική και με ρυθμό διάθεση, είναι κατά γενική ομολογία υπαρκτός.

Ωστόσο, στην περίπτωση της Κύπρου ενδεχομένως να μην μειώσει τις τιμές των ακινήτων, αλλά να λειτουργήσει αναχαιτιστικά στις αυξήσεις που ήδη παρατηρούνται. Είπαν πως αυτή η δευτερογενής αγορά ακινήτων που θα μπουν προς πώληση από τράπεζες και επενδυτικά ταμεία, πρώτιστα θα ανακόψει την αυξητική τάση των τιμών των ακινήτων που παρατηρείται σε μερικές περιοχές της Κύπρου, όπως η Λεμεσός και μετά θα λειτουργήσει αρνητικά στις τιμές ακινήτων άλλων περιοχών. Χαρακτηριστικά δήλωσαν πως θα μειωθούν οι τιμές των ακινήτων που αφορούν γεωργικά τεμάχια σε μη εμπορικές περιοχές, αλλά και σε αποθήκες του 1970 - 1980. Για τα άλλα ακίνητα, σε πρώτη φάση, δεν διαβλέπουν αισθητή μείωση των τιμών τους. Παρόλη την αισιοδοξία όμως για τον επηρεασμό των ακινήτων, σύστησαν να κρατηθεί μία ψύχραιμη θέση, καθώς ακόμα: πρώτον δεν εφαρμόστηκαν οι πρώτοι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, αλλά και ούτε έχει έρθει από την Κεντρική Τράπεζα ο μηχανισμός ελέγχου παραπόνων για τις εκποιήσεις που είχε πει ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας ότι θα φέρει ενώπιον της Βουλής.

Υπενθυμίζεται πως το μηχανισμό αυτό θα τον δημιουργούσε η Κεντρική Τράπεζα ως αντίβαρο στις νομοθεσίες που ψηφίστηκαν στη Βουλή το καλοκαίρι και στην ουσία αλλάζουν το ισχύον πλαίσιο των εκποιήσεων. Οι εκποιήσεις, οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί και η μαζική διάθεση ακινήτων φτιάχνουν μία εξίσωση για την οποία πρέπει να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας, έστω και για ένα από τα παραπάνω.

Δικλίδες ασφαλείας

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου όμως έχει –θεωρητικά πάντα– δικλίδες ασφα-

Οι **βασικοί** παίκτες που έχουν ακίνητα στην κατοχή τους και όχι μορφή ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις πίσω από δάνεια, είναι η Gordian, η Remu, η Ελληνική Τράπεζα και η Altamira.

λείας ώστε να μην μειωθούν απότομα οι τιμές των ακινήτων. Η ΚΤΚ, όπως και η Ευρωπαϊκή Κεντρική, παρακολουθούν την πώληση κάθε ακινήτου που πραγματοποιεί η τράπεζα, ως προς την τιμή του, την τοποθεσία του και τον τύπο του, σε σχέση με τις εκτιμημένες αξίες. Και κάθε τρίμηνο εξάγονται αποτελέσματα. Έτσι, ΚΤΚ και ΕΚΤ παρακολουθεί το απόθεμα των ακινήτων που έχει κάθε τράπεζα, το ρυθμό και την τιμή που το διαθέτουν, μέτρο που ξεκίνησε περίπου από το 2016. Πρόσθετα, η ΚΤΚ έχει το δικαί-

ωμα και για τράπεζες, αλλά και για επενδυτικά ταμεία που έχουν στην κατοχή τους ακίνητα και είναι αδειοδοτημένα από την ίδια, εάν κρίνει ότι οι πράξεις δύναται να δημιουργήσουν πρόβλημα στην αγορά ευρύτερα, μπορεί να σταματήσει τη στρατηγική την οποία ακολουθεί η τράπεζα ή το Ταμείο. Για παράδειγμα δηλαδή, εάν η Remu της Τράπεζας Κύπρου επιλέξει σε ένα «x» διάστημα να πωλήσει όλα της τα ακίνητα σε μισή τιμή από αυτή που πωλούνται, τότε θα παρέμβουν ΕΚΤ και ΚΤΚ να τη σταματήσουν.

Γι' αυτό εξάλλου, οι τράπεζες είναι προσεκτικές στη διάθεση των ακινήτων που έχουν στην κατοχή τους ως προς τις τιμές.

Οι τιμές των κατοικιών

Σε ετήσια βάση, σύμφωνα με το δελτίο τιμών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, οι τιμές κατοικιών κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 2,7% κατά το πρώτο τρίμηνο του 2019. Τόσο οι τιμές οικιών όσο και διαμερισμάτων κατέγραψαν ετήσια αύξηση κατά το υπό εξέταση τρι-

μηνο της τάξης του 2,1% και 3,9%, αντίστοιχα. Όπως αναφέρει στη σχετική έρευνα, η αυξημένη ζήτηση για κατοικίες, τόσο για ιδιοκατοίκηση όσο και για επένδυση, οι ξένες επενδύσεις και ο νέος εγκώριος δανεισμός συμβάλλουν στην ανάκαμψη των τιμών των κατοικιών. Οι τιμές διαμερισμάτων φαίνεται να ανακόμψουν ταχύτερα σε σχέση με τις τιμές οικιών, κάτι που πιθανόν να οφείλεται στο γεγονός ότι τα διαμερίσματα γενικότερα προσφέρουν υψηλότερες αποδόσεις ως επένδυση σε σχέση με τις οικίες (σύμφωνα με στοιχεία του RICS). Επίσης, σημειώνει πως τα διαμερίσματα φαίνεται να είναι η προτιμώμενη επιλογή για αγοραστές που θέλουν να μείνουν κοντά στα κέντρα των πόλεων, όπως νέα νοικοκυριά.

Είναι γεγονός ότι οι διακυμάνσεις των τιμών κατοικιών παρουσιάζουν αρκετή ανομοιογένεια τόσο μεταξύ επαρχιών, όσο και μεταξύ περιοχών εντός της ίδιας επαρχίας, ενώ σημαντικό ρόλο σε αυτές τις διακυμάνσεις διαδραματίζουν οι ξένες επενδύσεις, οι οποίες φαίνεται να συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες περιοχές και στριμίζουν την ανάκαμψη των τιμών. Όσον αφορά τις τιμές οικιών, καταγράφηκαν τριμηνιαίες αυξήσεις στη Λεμεσό (1,6%), στη Λευκωσία (0,5%), στη Λάρνακα (0,4%) και Πάφο (0,1%). Στην επαρχία Αμμοχώστου καταγράφηκε μείωση 0,3%. Σε ετήσια βάση, οι τιμές οικιών σημείωσαν αύξηση σε όλες τις επαρχίες. Στη Λεμεσό οι τιμές οικιών αυξήθηκαν κατά 4,5%, στη Λευκωσία κατά 1,7%, στην Αμμόχωστο κατά 1,5%, στη Λάρνακα 1,4% και στην Πάφο κατά 0,7%.

Οι τιμές διαμερισμάτων σε τριμηνιαία βάση κατέγραψαν αύξηση 3,8% στη Λάρνακα, στην Πάφο 1,7% και στη Λεμεσό 1,1%. Τριμηνιαία μείωση καταγράφηκε στην Αμμόχωστο κατά 1,1%, ενώ στη Λευκωσία κατέγραψαν σχετική σταθεροποίηση (-0,1%). Σε ετήσια βάση, οι τιμές των διαμερισμάτων σημείωσαν για ακόμη ένα τρίμηνο αύξηση σε όλες τις επαρχίες, με τις μεγαλύτερες να σημειώνονται στις επαρχίες Λάρνακας (9,5%) και Λεμεσού (7,3%). Οι τιμές διαμερισμάτων σημείωσαν ετήσια αύξηση 6,7%, στην Αμμόχωστο, 1,8% στην Πάφο και 1,3% στη Λευκωσία.

DREAM TOWER

What is inside your dream?

EUROPEAN PROPERTY AWARDS DEVELOPMENT
★★★★★
BEST RESIDENTIAL HIGH RISE DEVELOPMENT CYPRUS
Dream Tower by Property Gallery
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS ARCHITECTURE
AWARD WINNER
★★★★★
RESIDENTIAL HIGH RISE ARCHITECTURE CYPRUS
Dream Tower by Property Gallery
2019-2020

EUROPEAN PROPERTY AWARDS DEVELOPMENT
★★★★★
BEST DEVELOPMENT MARKETING CYPRUS
Dream Tower by Property Gallery
2019-2020

CALL FREE 8000 77 88
DREAM@CYPRUSPROPERTYGALLERY.COM
DREAMTOWER.CYPRUS.COM

PROPERTY GALLERY

Πέραν των θεωρητικών ορίων οι αυξήσεις στον δημόσιο τομέα

Η άνοδος του κρατικού μισθολογίου θα έπρεπε να αντιπροσώπευε την άνοδο του ονομαστικού ΑΕΠ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ρυθμό αύξησης των δαπανών ψηλότερο του αντίστοιχου των εσόδων παρουσίασε για πρώτη φορά φέτος το κρατικό μισθολόγιο, με το δημοσιονομικό συμβούλιο την προηγούμενη εβδομάδα να αναδεικνύει το πρόβλημα που πάει να δημιουργηθεί, παρά την «άτυπη» συμφωνία για μη αύξηση του κρατικού μισθολογίου πέραν του ρυθμού αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ. Όπως διαπιστώνεται από τα σχετικά στοιχεία που επεξεργάστηκε το Συμβούλιο, οι κρατικές δαπάνες αυξάνονται πλέον με σημαντικό ρυθμό που, όπως φαίνεται από το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2020-2022, αναμένεται να ξεπεράσουν τον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, το κρατικό μισθολόγιο κατά τους πρώτους 8 μήνες του έτους αυξήθηκε με οριακά ψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης των κρατικών εσόδων.

Ωστόσο, υπάρχει συμφωνία για να μην συμβαίνει αυτό, έστω και μόνο στους ημικρατικούς

Το κρατικό μισθολόγιο κατά τους πρώτους 8 μήνες του έτους αυξήθηκε με οριακά ψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης των κρατικών εσόδων.

Ρυθμό αύξησης των δαπανών ψηλότερο των εσόδων παρουσίασε για πρώτη φορά το κρατικό μισθολόγιο

οργανισμούς. Η συμφωνία υπογράφηκε μεταξύ συντεχνιών των ημικρατικών και υπουργού Οικονομικών και σκοπός ήταν να διορθώσει τη στρέβλωση των μισθολογικών αυξήσεων κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, ακόμα και σε περιόδους κρίσης. Όπως συμφώνησαν συντεχνίες και ΥΠΟΙΚ, η αύξηση του μισθολογίου θα αντιπροσώπευε την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ. Αυτό σημαίνει ότι το μισθολόγιο στο σύνολό του και όχι οι μισθοί ξεχωριστά, θα έπρεπε να αυξάνεται τόσο όσο θα μεγαλώνει η παραγωγή της οικονομίας σε τρέχουσες τιμές.

Αν και υπήρχε η προσπάθεια για να περάσει ως νόμος, ανακόπηκε νωρίς η προσπάθεια. Εκεί που υπήρχε γενική συναντίληψη και που μάλιστα κόντευε να καταλήξει σε συμφωνία για όλο το δημόσιο τομέα, όχι μόνο έγινε κατ'ορθωτό να ισχύσει ο περιορισμός μόνο για τους ημικρατικούς, αλλά μερικά χρόνια αργότερα αποδεικνύεται πως δεν εφαρμόστηκε

ποτέ. Πώς λειτουργεί αυτό όμως; Οι κανόνες της ευρωπαϊκής επιτροπής που τηρούν οι χώρες προσοούν πως όταν μπει ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, το έλλειμμα ή το πλεόνασμα για την κάθε χώρα, που στην προκειμένη περίπτωση είναι η Κύπρος, θα πρέπει να είναι συγκεκριμένο. Όταν δεν πετύχει το κράτος το στόχο του και είναι πιο κάτω, τότε ενεργοποιείται το «expenditure bench mark» και οι δαπάνες του κράτους θα πρέπει να αυξάνονται με μικρότερο ρυθμό από το ΑΕΠ της χώρας.

Μπορεί να αντιστραφεί

Στην έκθεση του Συμβουλίου αναφέρεται επίσης πως η αύξηση του κρατικού μισθολογίου δύναται να επιταχυνθεί σε περίπτωση που αντιστραφεί η μετά την κρίση πολιτική που ακολουθήθηκε, δηλαδή της αντικατάστασης μόνιμου προσωπικού με έκτακτους και ωρομίσθιους. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία, το

2013 και μετά η κάλυψη των αναγκών της Κεντρικής Κυβέρνησης γινόταν κυρίως με την πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων. Εξηγεί πως είναι αναμενόμενο ότι όσο αυξάνεται ο αριθμός τους, τόσο να αυξάνονται και οι πιέσεις για αλλαγή τους καθεστώτος, δηλαδή διορισμού σε μόνιμες θέσεις κάτι που θα επιβαρύνει τα δημόσια οικονομικά.

Ο εφάπαξ κίνδυνος

Δημοσιονομικοί κίνδυνοι προκύπτουν και σε περίπτωση που εκδοθεί απόφαση δικαστηρίου εναντίον της Δημοκρατίας οπότε επιβάλλεται η καταβολή χρηματικών αποζημιώσεων στους ενάγοντες. Σε περίπτωση που οι χρηματικές αποζημιώσεις είναι ψηλές τότε επιπλέον θα αρνητικά τα δημόσια οικονομικά και κατά συνέπεια η μη επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που τίθενται με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα. Οι δημοσιονομικοί

κίνδυνοι θα προκύψουν κυρίως από την καταβολή των αποκοπών στις απολαβές στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, σε περίπτωση επικύρωσης των αποφάσεων του Διοικητικού Δικαστηρίου από το Ανώτατο Δικαστήριο, και αφορούν τις αγωγές υπαλλήλων και συνταξιούχων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα βάσει του περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματικών, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου. Σε περίπτωση επικύρωσης της αρχικής απόφασης που πάρθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο η συνολική δημοσιονομική επίπτωση θα ανέλθει στα 844 εκ. ευρώ μέχρι το 2023. Σημειώνεται ότι οι εξοικονομήσεις για το κράτος από τις μειώσεις των απολαβών και συντάξεων για το έτος 2018 ανήλθε στα 256,6 εκ. ευρώ ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2017 ανήλθε στα 265,3 εκ. ευρώ.

Ξέμειναν από εργάτες οι οικοδομές

Τουλάχιστον το 20% των εργοληπτικών εταιρειών αντιμετωπίζουν ελλείψεις σε εξειδικευμένους εργάτες

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Αντιμέτωπη ίσως με ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα τις τελευταίες δεκαετίες είναι η οικοδομική βιομηχανία. Η αύξηση των κατασκευαστικών έργων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα τον τελευταίο ένα χρόνο, η οποία ακολουθεί την ανοδική πορεία του κλάδου από το 2014, μείωσε τα αποθέματα σε προσωπικό τόσο εξειδικευμένων εργατών, όσο και ανειδίκευτων. Μάλιστα σύμφωνα με τον πρόεδρο της ομοσπονδίας συνδέσμων εργολάβων οικοδομών, Κώστα Ρουσσιά, τουλάχιστον το 20% των εργοληπτικών εταιρειών πάσχουν από έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ενώ δεν βρίσκουν εργάτες οι οποίοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν την πρώτη ύλη και την βάση

Το μεγαλύτερο πρόβλημα ίσως αντιμετωπίζουν οι αναπτύξεις τύπου ψηλών κτηρίων, καθώς και τα έργα ανάπτυξης, όπως για παράδειγμα οι εργασίες αναβάθμισης του κέντρου της Λευκωσίας.

για τους εξειδικευμένους εργάτες του μέλλοντος.

Πρόκειται για κενό το οποίο συνεπάγεται καθυστερήσεις στην υλοποίηση έργων ανάπτυξης τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι τα έργα ανάπτυξης στο κέντρο της Λευκωσίας, με τις επιπτώσεις στην κυκλοφορία των οδηγών, αλλά και των παρακείμενων επιχειρήσεων να είναι γνωστές και δραματικές. Είναι την ίδια ώρα λογικό επόμενο ότι από την στιγμή που δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, τα έργα θα εκτελούνται πιθανόν με μειωμένη ποιότητα στο επίπεδο των εργασιών.

Υδραυλικοί και ηλεκτρολόγοι

Οι ελλείψεις στα επαγγέλματα της οικοδομικής βιομηχανίας επεκτείνεται και στα επαγγέλματα συναφών κλάδων, όπως ηλεκτρολόγους και μηχανικούς. Το θέμα τέθηκε ενόπιον της χθεσινής συνεδρίας του Συμβουλίου της Ομοσπονδίας στη Λευκωσία και αναμένεται ότι θα εξεταστεί επισταμένα στην ετήσια γενική συνέλευση των εργολάβων στις 2 Δεκεμβρίου

Το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού φαίνεται να σχετίζεται και με τις αυξήσεις στις τιμές των ενοικίων. Όταν οι απολαβές παραμένουν σταθερές ενώ το κόστος ζωής ανεβαίνει, αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για κοινοτικούς εργάτες να προτιμήσουν να εργαστούν στην Κύπρο.

στη Λεμεσό. Το ζητούμενο είναι να βρεθούν οι τρόποι ώστε να σταματήσουν να χάνονται εργατικά χέρια στις οικοδομές, αλλά και να ξεκινήσει να εισέρει εξειδικευμένο προσωπικό στον κλάδο.

Ψηλά κτήρια

Η έλλειψη προσωπικού δεν συνεπάγεται καθυστερήσεις μόνο στα έργα του δημοσίου αλλά και του ιδιωτικού τομέα. Μάλιστα σύμφωνα με τους εργολάβους, οι ελλείψεις κοστίζουν κυρίως δε, στην αποπεράτωση των ψηλών κτηρίων. Από την άλλη, από την στιγμή που η Κύπρος δεν έχει εμπειρία στο πώς να συμπεριφέρεται σε κατασκευές τύπου ψηλών κτηρίων, το να μην έχει ούτε εργατικό δυναμικό με την κατάλληλη εξειδίκευση, αποδυναμώνει ακόμα περισσότερο το επίπεδο ποιότητας του κτηρίου. Αυτό αφορά τόσο τα ψηλά κτήρια όσο και τις μικρότερες κατοικίες.

Λιγότεροι Κύπριοι

Τα τελευταία δέκα χρόνια ο αριθμός των

Κύπριων εργατών στις οικοδομές μειώνεται σταδιακά, και πλέον, αυτή την στιγμή κάτω του 50% του εργοτεχνικού προσωπικού είναι Κύπριοι. Αν και το επάγγελμα του οικοδόμου θεωρείται ότι έχει καλές απολαβές, δεν βρίσκεται στις προτιμήσεις των νεότερων εργαζομένων στην Κύπρο. Το υπόλοιπο 50% είναι εργάτες από την Πολωνία, την Βουλγαρία και την Ρουμανία, ο αριθμός των οποίων επίσης μειώνεται καθώς μερίδα εργατών, αποφασίζει να επιστρέψουν στη χώρα του.

Λόγω ενοικίων

Το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού φαίνεται να σχετίζεται και με τις αυξήσεις στις τιμές των ενοικίων, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του κ. Ρουσσιά. Την ώρα που οι απολαβές στα επαγγέλματα των οικοδόμων παραμένουν σταθερές τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο, στις γειτονικές χώρες οι μισθοί στην οικοδομική βιομηχανία καταγράφουν αύξηση κλείνοντας την ψαλίδα.

Η αύξηση στις τιμές των ενοικίων στην κυ-

πριακή αγορά, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για ένα εργάτη από χώρα του εξωτερικού να επιλέξει την Κύπρο για εργασία, από την στιγμή που και οι απολαβές δεν διαφέρουν πλέον σε μεγάλο βαθμό από άλλες κοινοτικές χώρες. Ειδικότερα δε όταν το κόστος ζωής στην Κύπρο έχει αυξηθεί.

Συστάσεις εργολάβων

Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού δεν είναι άσχετη και με τα τελευταία θανατηφόρα ατυχήματα στον χώρο εργασίας με πιο πρόσφατο παράδειγμα το θανατηφόρο εργατικό με θύμα εργάτη 24 χρόνων από την Συρία. Σε ανακοίνωση της η Ομοσπονδία Εργολάβων αναφέρει ότι η ανάθεση εργασιών κατασκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, αλλά και οι εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης ή και κατασκευής κολυμβητικών δεξαμενών (πισινών), θα πρέπει να ανατίθενται στους επαγγελματίες αδειούχους εργολήπτες στην κατηγορία κάθε έργου. Με στόχο την μείωση του κινδύνου ατυχημάτων η ομοσπονδία τονίζει ότι η ανάθεση εργασιών σε μη εγγεγραμμένο και κατάλληλα αδειούχο εργολήπτη, αυξάνει τον κίνδυνο σε βάρος των εργαζομένων, με τη νομική ευθύνη να βαρύνει τον ιδιοκτήτη του έργου. Αναφέρει επίσης ότι στις εργασίες αυξημένου κινδύνου και όχι μόνο, ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η παρότρυνση του κατάλληλου και σύγχρονου εξοπλισμού, η επαρκής γνώση συναρμολόγησης και χρήσης του, καθώς και η διατήρησή του σε χρησιμοποίησιμη κατάσταση.

Ιδρύουν κέντρο εκπαίδευσης

Ως ένα πρώτο βήμα κάλυψης του κενού που παρουσιάζεται, η Ομοσπονδία Εργολάβων Οικοδομών, έχει ενώσει δυνάμεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ και ΠΕΟ, και προχωρεί στην δημιουργία κέντρου εκπαίδευσης «Ο Οικοδόμος».

Οι εγκαταστάσεις του κέντρου εκπαίδευσης βρίσκεται στην βιομηχανική περιοχή Ιδαλίου, αναμένεται ότι θα είναι έτοιμο αρχές του 2020 και τα εγκαίνια του κέντρου εκπαίδευσης αναμένεται ότι θα τελεστούν αρχές του 2020.

Το κέντρο θα παρέχει υποχρεωτική εκπαίδευση ή επιμόρφωση για τα επαγγέλματα οικοδόμου αλλά και συναφών της οικοδομικής βιομηχανίας, όπως σιδεράς, ειδικός επεξεργασίας ξυλοτύπου (καλουπιής), επεξεργασία αλουμινίων, ειδικός ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και υδραυλικών εγκαταστάσεων.

Αυστηρά μηνύματα στις μικρές τράπεζες

Μήνυμα στις μικρότερες τράπεζες της Κύπρου να ακολουθήσουν τον δρόμο που χάραξαν οι μεγαλύτερες, στη μείωση των κόκκινων δανείων, έστειλε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), Κωνσταντίνος Ηροδότου, προειδοποιώντας ταυτόχρονα πως παρά την υπερβάλλουσα ρευστότητα και την πίεση στην κερδοφορία τους, οι τράπεζες δεν πρέπει να το «παρακάνουν» σε ό,τι αφορά την παραχώρηση δανείων. Επισημαίνοντας πως είναι απόλυτα φυσιολογικό και αναμενόμενο οι μεγαλύτερες τράπεζες να οδηγούν το δρόμο στη μείωση των ΜΕΔ, ο κ. Ηροδότου τόνισε ωστόσο πως «θεωρώ πως τώρα είναι η ώρα για τις μικρότερες τράπεζες να ξεκινήσουν να σχεδιάζουν (τη μείωση των ΜΕΔ τους) μέσω των επιχειρηματικών τους πλάνων, προκειμένου να αποφυγουν την επιβολή μέτρων από τον επίπτη».

Ο Διοικητής της Κεντρικής είπε πως δεν πρέπει να το «παρακάνουν» σε ό,τι αφορά την παραχώρηση δανείων.

«Πιστεύω πως οι μεγάλες τράπεζες το έχουν επιδείξει αυτό πρόσφατα και αυτό είναι ευχάριστο, αλλά θεωρώ ότι πρέπει να ενθαρρύνουμε και τις μικρότερες τράπεζες τώρα που βλέπουν ότι αυτό (το μονοπάτι) δοούλεψε για τις μεγαλύτερες» τράπεζες», είπε κατά την ομιλία του στη διάρκεια γεύματος του ροταριανού ομίλου Λευκωσίας «Λήδρα» την Τρίτη και που μετέδωσε το ΚΥΠΕ.

Εξάλλου, ο κ. Ηροδότου επανέλαβε πως οι κυπριακές τράπεζες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας, φέρνοντας ως παράδειγμα τον δείκτη κάλυψης ρευστότητας του κυπριακού τραπεζικού συστήματος, ο οποίος βρίσκεται στο 352% σε σύγκριση με 150% της ευρωζώνης. Τόνισε ωστόσο πως «οι τράπεζες δεν πρέπει να σπείδουν να παραχωρήσουν δάνεια», χαλαρώνοντας τα κριτήρια παραχώρησης δανείων. «Δεν πρέπει να επαναλάβουμε τα λάθη του παρελθόντος. Να υπάρχει υπερβάλλουσα ρευστότητα, να οι τράπεζες μας αντιμετωπίζουν δύο προκλήσεις, τα ΜΕΔ και την κερδοφορία, αλλά δεν πρέπει να επιτρέψουμε στις τράπεζες να σπείδουν να δώσουν δάνεια».

Όπως είπε, οι τράπεζες θα πρέπει να αξιολογούν το ρίσκο των δανείων, την ικανότητα αποπληρωμής. «Και μόνο όταν αυτά τα δάνεια παρουσιάζουν μια ορθή επιχειρηματική πράξη και μια ορθή ικανότητα αποπληρωμής, τότε οι τράπεζες θα πρέπει να αφεθούν μόνες τους, χωρίς καμία πίεση, να παραχωρήσουν τα δάνεια, τα οποία θεωρούν καλά για τους ισολογισμούς τους και τις δραστηριότητές τους», συμπλήρωσε. «Και αν οι τράπεζες το παρακάνουν», συνέχισε, «τότε είναι ευθύνη του επίπτη να αλλάξει τις εποπτικές απαιτήσεις, είτε γιατί οι τράπεζες το παρακάνουν, γιατί, αν ως ΚΤΚ, δούμε ότι ορισμένοι τομείς υπερθερμαίνονται και προκειμένου να αποφύγουμε μια κατάρτη της χώρας μας, να πηγαίνει από φούσκα σε φούσκα, πρέπει να αρχίσουμε να εμποδίζουμε τις φούσκες όσο περισσότερο μπορούμε».

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Εάν αλλάξει, μαζί και η Τουρκία

Παρά την απρόβλεπτη και αναθεωρητική πολιτική που ακολουθεί ο Ταγίπ Ερντογάν, οι Αμερικανοί, και όχι μόνο, υποστηρίζουν ότι η Δύση δεν πρέπει να επιτρέψει να «χαθεί» η Τουρκία, και υπό αυτό το πρίσμα θα ήθελαν, μεταξύ άλλων, να ενταχθεί στο ενεργειακό σκηνικό που οικοδομείται στην Ανατολική Μεσόγειο. Είναι ένας στόχος στον οποίο η Ελλάδα και η Κύπρος όχι μόνο δεν αντιτίθενται, αλλά υπό προϋποθέσεις θα υποδέχονταν ως πολύ θετική εξέλιξη. Και οι προϋποθέσεις αυτές δεν είναι άλλες από τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου και των αρχών της καλής γειτονίας.

Το ενεργειακό τοπίο στην Ανατολική Μεσόγειο είναι ένα από τα ζητήματα που εξετάζονται στο συνέδριο που συνδιοργανώνουν η «Καθημερινή» και το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών, στην Ουδαίσκτον (χθες και σήμερα).

Το πρόβλημα είναι η επιθετική συμπεριφορά μιας Τουρκίας που όχι μόνο δεν έχει «μηνεδικά προβλήματα» με τους γείτονές της, αλλά με όλους έχει τριβές, εντάσεις και συγκρουσιακές σχέσεις. Ο νεοοθωμανισμός του Ταγίπ Ερντογάν επιδεινώνει ένα ήδη εύφλεκτο σκηνικό. Η Τουρκία νιώθει «εγκλωβισμένη» στα υψιστάματα σύνορά της. Εξ ου και οι επαναλαμβανόμενες αναφορές του Τοῦρκου προέδρου στην ανάγκη αναθεώρησης της Συνθήκης της Λωζάννης, οι οποίες δεν αφορούν πρωτίστως την Ελλάδα, αλλά ολόκληρη την περιοχή.

Πρόκειται για συνταγή περιφερειακής αποσταθεροποίησης, που ευλόγως προκαλεί δυσφορία σε πολλά κράτη και προφανώς εγκυμονεί κινδύνους. Την περασμένη εβδομάδα, σε ένα άλλο συνέδριο, το οποίο διοργάνωσε το Ελληνοϊσραηλινό Φόρουμ στην Ιερουσαλήμ, αναδείχθηκε ο ίδιος προβληματισμός.

Δεν είναι τυχαίο ότι όλες σχεδόν οι χώρες που γειτνιάζουν με την Τουρκία ενοχλούνται από τις κινήσεις της τελευταίας και δυσανασχετούν με τη ρητορική και τις ηγεμονικές βλέψεις του ηγέτη της. Τα κράτη δεν έχουν την πολυτέλεια να επιλέγουν τους γείτονές τους. Με δεδομένη τη γεωγραφία, και για λόγους γεωπολιτικούς, αλλά και πρακτικούς, η Τουρκία θα μπορούσε να είναι μέρος του σκηνικού συνεργασίας στην Αν. Μεσόγειο.

Δυστυχώς, η ίδια, με τη συμπεριφορά της, που χαρακτηρίζεται από μεγαλοϊδεατισμό και επιθετικότητα, δεν συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση. Αν αλλάξει, αν αποδεχθεί κάποιες πραγματικότητες, αν αναγνωρίσει αυτά που προβλέπουν το δίκαιο της θάλασσας και οι διεθνείς συνθήκες, αν συμπεριφερθεί έναντι της Ελλάδας, της Κύπρου, της Αιγύπτου, της Συρίας, του Ισραήλ ως ένα κανονικό κράτος, τότε οι γείτονές της θα είναι έτοιμοι να συνεργασθούν μαζί της προς όφελος όλων.

Διορία μέχρι τέλος εβδομάδας από συντεχνίες ΑΗΚ

Επιστροφή σε καθεστώς απεργιακών μέτρων εάν δεν λάβουν επίσημη απάντηση για το ταμείο υγείας τους

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Τα **σύννεφα** της εργασιακής αναταραχής επιστρέφουν και πάλι πάνω από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ). Δυο εβδομάδες μετά τις προειδοποιητικές βολές των συντεχνιών, με στάσεις εργασίας στον ημικρατικό οργανισμό, το αγκάθι που λέγεται Ταμείο Υγείας παρά τις αρχικές θετικές ενδείξεις ότι επιλύθηκε, δημιουργεί και πάλι κλίμα έντασης. Εδώ και δυο εβδομάδες οι τέσσερις συντεχνίες βρίσκονται στο ακουστικό, αναμένοντας την επικύρωση των όσων συμφωνήθηκαν σε συνάντηση της υπουργού Εργασίας Ζέτας Αιμιλιανίδου, με τις συντεχνίες της ΑΗΚ, την ΣΕΚ και την ΠΕΟ. Μια συμφωνία που αποτελεί υποχώρηση, όπως λέγεται από τις συντεχνίες, προκειμένου το Ταμείο Υγείας των εργαζομένων, στον ημικρατικό οργανισμό να παραμείνει εν ζώῃ. Τα όσα φαίνεται να συμφωνήθηκαν στην υπουργική συνάντηση τελούσαν υπό την αίρεση της κυβέρνησης, η οποία πρέπει να τα επικυρώσει και επίσημα. Ωστόσο, από την ημερομηνία εκείνη μέχρι και σήμερα, οι

βάσεις, αποτελούν περιουσιακό στοιχείο των μελών του Ταμείου, μιας και οι εισφορές που γίνονται δεν είναι του Οργανισμού. «Με τον τρόπο αυτό έχετε οικειοποιηθεί τα χρήματα των εργαζομένων και επιδεικνύεται ασύμμετρη ανάλγησία στα σοβαρά θέματα υγείας του προσωπικού, σε ένα Οργανισμό που προκαλεί και επιφέρει πολλαπλές μορφές θέματα υγείας που πρέπει να αντιμετωπίζονται», αναφέρεται χαρακτηριστικά στην επιστολή της 1ης Ιουλίου 2019. Οι συντεχνίες, επικαλούμενες τις πρόνοιες της Συλλογικής Σύμβασης, απαιτούν να μη γίνεται διασύνδεση του Ταμείου με το ΓεΣΥ στο οποίο συνεισφέρουν κανονικά όλοι οι εργαζόμενοι, όπως τονίζεται.

Πηγές κοντά στις συντεχνίες υποστηρίζουν πως αν μέχρι την ερχόμενη Παρασκευή η κυβέρνηση δεν ξεκαθαρίσει τη θέση της απέναντι σε συμβιβαστική φόρμουλα που φαίνεται να έχει συμφωνήσει, η Αρχή Ηλεκτρισμού θα επιστρέψει σε φάση απεργιακών μέτρων.

Οι συντεχνίες φαίνεται να έχουν συμφωνήσει να μειωθεί το ποσοστό εισφορά της ΑΗΚ στο Ταμείο Υγείας από 5,95% που είναι σήμερα στο 3%. Το ποσοστό που προκύπτει ως διαφορά να καταβάλλεται από την ΑΗΚ στο ΓεΣΥ.

συντεχνίες αναμένουν, ακόμα, να βγει άσπρος καπνός από το κυβερνητικό στρατόπεδο, κάτι που προκαλεί και πάλι αναταραχή.

Τελεσίγραφο

Πηγές της «Κ» κοντά στις τέσσερις συντεχνίες της ΑΗΚ λένε πως οι εργαζόμενοι στον οργανισμό ετοιμάζονται για νέα μέτρα. Οι ίδιες πηγές υποστηρίζουν πως οι συντεχνίες δεν πρόκειται να περιμένουν την κυβέρνηση ούτε θα τους απαντήσει. Από τη συμφωνία έχουν περάσει δυο εβδομάδες, χρόνο που οι συντεχνίες θεωρούν ικανοποιητικό προκειμένου η διυπουργική επιτροπή που συστάθηκε (Υπουργοί Οικονομικών, Εργασίας, Υγείας) να μελετήσει το όλο θέμα και να λάβει τελικές αποφάσεις. Δεδομένου ότι απάντηση δεν έχει δοθεί, πηγές κοντά στις συντεχνίες υποστηρίζουν πως ο χρόνος αναμονής τελειώνει. Οι συντεχνίες φαίνεται να έχουν ξεκαθαρίσει στην κυβερνητική πλευρά πως εάν μέχρι το τέλος της εβδομάδας δεν πάρουν απάντηση από την διυπουργική επιτροπή, η απεργιακά μέτρα από την ερχόμενη θα επανέλθουν στο προσκήνιο. Αυτό το οποίο τονίζεται, με έμφαση, από συντεχνιακές πλευρές είναι πως η παρούσα κατάσταση δεν είναι αποδεκτή και πως η κλιμάκωση των μέτρων θα είναι η φυσική κατάληξη.

Τι ζητούν οι συντεχνίες

Οι εργαζόμενοι στην ΑΗΚ, από το περασμένο καλοκαίρι με κοινή τους επιστολή προς την διοίκηση της ΑΗΚ, είχανβάλει στο τραπέζι του διαλόγου την διατήρηση του Ταμείου Υγείας και την αποτροπή τερματισμού της λειτουργίας του, ένεκα του ΓεΣΥ. Θέση η οποία εδράζεται στην πολυχρόνη λειτουργία του Ταμείου πως τα ποσά που καταλήγουν εκεί, διαχρονικά, συμφωνήθηκαν στις Συλλογικές Συμ-

φεύρεση υρεσιτεχνία πινόηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin

Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

- Από €25.000 μέχρι και €500.000
- Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων
- Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήματά μας ή στα Κέντρα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Τράπεζα Κύπρου

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στο 'Ορίζοντα 2020' και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Καταργήθηκε η παραγωγή ενόχων στις τράπεζες

Επιτέλους επικράτησε η λογική. Καταργήθηκε ένα από τα αθέατα, αλλά σημαντικά εμπόδια για την ανάπτυξη. Η ρύθμιση με την οποία τα στελέχη τραπεζών διάκοιταν αυτεπαγγέλτως από τους εισαγγελέις με την κατηγορία της απιστίας σε βάρος της τράπεζας επειδή χορήγησαν δάνειο που δεν εξυπηρετείται. Προφανώς οι τράπεζες μπορούν να κάνουν μήνυση σε όποιο στέλεχος τις ζημίωσε, αφού θα έχει υπολογιστεί αναμνηστικά η ζημία που προκλήθηκε και ευλόγως θα ζητείται η τιμωρία. Αυτό είναι δικαιοσύνη και ισχύει λίγο πολύ σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Η παλιά ρύθμιση, προϊόν εύκολου λαϊκισμού, έδινε την ευκαιρία σε κάποιους να παριστάνουν τους εξυγιαντές, ενώ στην πραγματικότητα αποτελούσε ευκαιρία πιέσεων, διαπλοκής, απειλών και δαιμονοποίησης κάθε τραπεζικής δραστηριότητας. Έδινε την ευκαιρία σε ορισμένους να ελεηνολογούν τους τραπεζίτες, φορτώνοντας στην πλάτη τους κάθε αμαρτία. Ίσως για κάποιους ήταν και ευκαιρία κερδοσκοπίας επισηύοντας απειλές.

Κάθε τιμωρία, και όχι μόνον ποινική, ανταποκρίνεται σε κάποιες προϋποθέσεις. Αρχικά πρέπει με κάποιο τρόπο να εντοπίζεται όποιος έκανε το στραβοπάτημα. Εκείνος που ζητάει κυρώσεις, ο εισαγγελέας, για παράδειγμα, που θα ασκήσει δίωξη, πρέπει να αποφασίσει αν αξίζει την προσπάθεια με βάση τα στοιχεία που διαθέτει να ασκήσει δίωξη – η δίωξη πρέπει να πετυχεί, με την

Η παλιά ρύθμιση, προϊόν εύκολου λαϊκισμού, έδινε την ευκαιρία σε κάποιους να παριστάνουν τους εξυγιαντές.

έννοια ότι οι κατηγορούμενοι θα αποδειχθούν ένοχοι. Τελικά οι ποινές πρέπει να έχουν σημασία, να έχουν νόημα.

Καμία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν ίσχυε με τη συγκεκριμένη ρύθμιση. Γι' αυτό και οι περισσότεροι από τους κατηγορούμενους τελικά αθωνόνταν. Περίπου δεκατέσσερις υποθέσεις απιστίας στελεχών έναντι της τράπεζας τους τέθηκαν στο αρχείο ή κατέληξαν σε αθώωση, έξι βρίσκονται σε στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης και τέσσερις ερευνώνται από εισαγγελέις.

Ότε οι άλλες προϋποθέσεις της «σωστής τιμωρίας» ίσχυαν. Οι δικαστικές αρχές δεν έχουν δυνατότητα να εντοπίσουν όσους διαπράττουν απιστία. Στην πραγματικότητα, δεν έχουν ούτε τα γνωστικά εργαλεία ούτε τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν πολυπλοκές λογιστικές διαδικασίες για να τεκμηριώσουν το αδίκημα.

Η νέα ρύθμιση, που προϋποθέτει μήνυση των τραπεζών που ζημιώθηκαν από πράξεις ή παραλείψεις στελεχών, αρκεί για να μην παρασύρονται τα στελέχη αναλαμβάνοντας υπερβολικό ρίσκο. Χωρίς την έγκληση της

τράπεζας, τα στελέχη κινδύνευαν με διώξεις χωρίς παράνομο.

Τα στελέχη τραπεζών δεν είχαν λόγο να εγκρίνουν δάνειο και μερικά χρόνια αργότερα μπορούσε να αποτελέσει αιτία ποινικής δίωξης τους. Και μέχρι να αποδειχθεί τι έγινε, αν ευθύνονται, αν σωστά είναι κατηγορούμενοι, ήταν αμφίβολο αν μπορούσαν να παραμείνουν σε θέση ευθύνης. Κυρίως όμως, στο μακρό διάστημα που ήταν κατηγορούμενοι αλλά όχι καταδικασμένοι, όλοι θεωρούσαν ότι είχαν διαπράξει τα εγκλήματα, ήταν «ένοχοι». Στην πραγματικότητα, τα περισσότερα από αυτά τα στελέχη έβλεπαν πρώτη φορά δικαστική αίθουσα, καταδικάζονταν χωρίς δίκη. Επειτα από χρόνια, ελάχιστοι γνώριζαν ότι είχαν αθωωθεί, όλοι ήξεραν ότι κατηγορήθηκαν και οι περισσότεροι πίστευαν ότι, αφού δικάσονται, «κάτι έχουν κάνει». Δεν είχε σημασία, ούτε εξεταζόταν αν είχαν ιδίον όφελος εγκρίνοντας το δάνειο που είχε αποδειχθεί «κακό». Η μοναδική προστασία τους ήταν να μην εγκρίνουν δάνεια. Αμείβονταν για να μην κάνουν τη δουλειά τους. Η ελληνική οικονομία, όπως και όλες οι άλλες, χρειάζεται τραπεζικά στελέχη που εκπληρώνουν την αποστολή τους. Στα καθήκοντά τους είναι να αναλαμβάνουν υπολογισμένο κίνδυνο. Είναι σωστό να επιβραβεύονται όσοι αποδίδουν και να παραμερίζονται όσοι κάνουν άστοχες επιλογές. Ωστόσο, η κανονική λειτουργία των τραπεζών δεν μπορεί να επιτευχθεί όταν η μόνη λογική δραστηριότητα είναι η απραξία.

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

«Φούσκες» και κατανάλωση

Η υπερπροσπάθεια των χαρακτήρων του Λόουτς να αποκτήσουν δικό τους σπίτι γυρνάει μπούμερανγκ, «τρώει» την οικογένειά τους και τα μέλη της έρχονται σε σύγκρουση. Τα δράματα των μεγάλων περνάνε, όπως πάντα, στους μικρούς, σε έναν φαύλο κύκλο απελπισίας.

Ξοδεύουμε το 30% του εισοδήματός μας υποχρεωτικά, αλλιώς θα πέφτει πρόστιμο. Ακούγεται απίστευτο, αλλά είναι αληθινό. Σε μια χώρα ρημαγμένη εργασιακά, με τη μεσαία τάξη –όποια και αν είναι αυτή τεχνικά– να συνεχίζει να υφίσταται τις μεγαλύτερες φορολογικές επιβαρύνσεις, με αστέια εισοδήματα για τους μισθωτούς, τώρα θα πρέπει να έχουμε ακόμη μια έννοια λίγο πριν το «burn out», που γίνεται της μόδας.

Εκεί που οι περισσότεροι προσταθούν να αποταμιεύσουν και να βάλουν κάτι στην άκρη, θα πρέπει να το ξοδεύουν προκειμένου να μην πληρώσουν πρόστιμο. Αν αυτό δεν είναι ένας επιπλέον φόρος, τι είναι;

Επειδή όμως αυτές οι «φούσκες» είναι ανθεκτικές, μπορεί κάποιος εύκολα να δει τι συμβαίνει έξω από αυτές, στον πραγματικό κόσμο, μέσα από το σινεμά.

Η τελευταία ταινία του Κεν Λόουτς «Δυστυχώς απουσιάζατε» περιγράφει εύγλωττα τις επιπτώσεις του σύγχρονου τρόπου εργασίας –πολύς κόπος, μικρές απολαβές– στον στενό πυρήνα μιας τυπικής βρετανικής οικογένειας. Η υπερπροσπάθεια των χαρακτήρων του Λόουτς να αποκτήσουν δικό τους σπίτι γυρνάει μπούμερανγκ, «τρώει» την οικογένειά τους και τα μέλη της έρχονται σε σύγκρουση. Τα δράματα των μεγάλων περνάνε, όπως πάντα, στους μικρούς, σε έναν φαύλο κύκλο απελπισίας.

Οι Έλληνες πολίτες με την ψήφο τους εξέλεξαν μια κυβέρνηση με την ελπίδα να κάνει μια δίκαιη κατανομή των βαρών, σε όλα τα επίπεδα. Δεν βλέπω πως συμβαίνει αυτό. Βέβαια, δεν είμαι οικονομολόγος. Δεν ζω, όμως, σε μια «φούσκα».

Στο καπό του κατασκοπευτικού βαν το πολιτικό σύστημα

Ο Πρόεδρος εξέφρασε ανησυχίες για το ενδεχόμενο να παρακολουθείται και ο ίδιος

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Την ώρα που έβγαινε η είδηση πως ο Α-βέρωφ Νεοφύτου βρίσκεται στην Κροατία και διεκδικεί την αντιπροεδρία του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, ενισχυόντας έτσι και το προεδρικό του προφίλ, την είδηση επισκίαζαν οι αποκαλύψεις της εφημερίδας «Χαραυγή» που συνέδεαν το όνομά του Συναγερμικού Προέδρου στο όλο κεφάλαιο του μαύρου κατασκοπευτικού βαν. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, το στέλεχος της εταιρείας η οποία κατέχει το κατασκοπευτικό βαν, είχε συνάντηση με τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ στην Πινδάρου, ενώ του είχε δοθεί και κατ' εξαίρεση άδεια οπλοφορίας από τον τώως υπουργό Δικαιοσύνης. Είδηση που προκάλεσε ανησυχίες στο συναγερμικό στρατόπεδο αλλά και στον Λόφο για τις προεκτάσεις που τείνει να λάβει το όλο ζήτημα. Τα απαντάει ερωτήματα που θέτει από την Παρασκευή ο γ.γ. του ΑΚΕΛ με στελέχη να αφήνουν υπονοήσεις ακόμα και για κυπριακό Watergate κινητοποιήσαν τον Πρόεδρο, ούτως ώστε να ζητήσει συνάντηση με τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης την προσεχή Παρασκευή, αλλά και να εκφράσει ανησυχίες ότι αν ισχύουν όλα αυτά, μπορεί να παρακολουθείται ακόμη και ο ίδιος.

Αναστάτωση στην Κροατία

Το όλο ζήτημα τις επόμενες του Ισραηλινού στελέχους στην Πινδάρου συζητήθηκε εντόνος στα πηγαδάκια του ΔΗΣΥ στην Κροατία, με τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ να ερωτάται για το αν ισχύουν τα δημοσιεύματα, ποια είναι τελικώς η σχέση του με τον Ισραηλινό και για ποιο λόγο βρέθηκε στην Πινδάρου. Όπως απάντησε στους εκεί κύκλους ο Αβέρωφ Νεοφύτου, του ζήτησε να τον επισκεφθεί ως Πρόεδρος της Εβραϊκής Κοινότητας και ο ίδιος δεν είχε λόγο να αρνηθεί το αίτημά του. Συναγερμικά στελέχη εξήγησαν στην «Κ» πως ο λόγος που συνοδεύεται από αστυνομικούς ήταν επειδή, + όπως είχε καταγγείλει, απειλείτο η ζωή του από Τζιχαντιστές. Στον ΔΗΣΥ επέλεξαν βεβαίως

να κρατήσουν χαμηλούς τόνους γύρω από το θέμα και να μην βγάλουν ανακοίνωση που να απαντά στα δημοσιεύματα, καθώς κάτι τέτοιο θα συντηρούσε στην δημοσιότητα το θέμα.

Στην επίθεση το ΑΚΕΛ

Την ίδια βεβαίως στάση δεν τήρησε το ΑΚΕΛ, το οποίο μέσα από τις τελευταίες δηλώσεις του γενικού γραμματέα και τα ερωτήματα που θέτει, έδωσε την αίσθηση στο Προεδρικό και στον ΔΗΣΥ πως γνωρίζει πολύ περισσότερα από όσα έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Υπενθυμίζεται πως το κόμμα της Αριστεράς ζήτησε εξηγήσεις από την πρώτη στιγμή που βγήκε στο φως της δημοσιότητας το θέμα του κατασκοπευτικού βαν. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ βγήκε μάλιστα στην αντιπθεση μετά τις αιχμές της κυβέρνησης ότι η εταιρεία η οποία κατέχει το κατασκοπευτικό βαν, ιδρύθηκε επί διακυβέρνησης Χριστόφια.

Διαφάνεια και Watergate

«Απαιτούμε να γίνει πλήρης διερεύνηση για το ποιες ήταν οι δραστηριότητες της εταιρείας από την πρώτη ημέρα ίδρυσης της, μέχρι την ημέρα που στην προεδρία της Δημοκρατίας ήταν ο Δημήτρης Χριστόφιας και να δοθεί στη δημοσιότητα το εύρημα το οποίο θα προκύψει από αυτή τη διερεύνηση. Απόλυτη διαφάνεια. Κατά αναλογία βέβαια, και με απόλυτη διαφάνεια θα πρέπει να δοθούν στη δημοσιότητα και όλα τα στοιχεία που αφορούν για τις μετέπειτα δραστηριότητες της συγκεκριμένης εταιρείας, τις μετεξελίξεις της κ.ο.κ. Και ιδιαίτερα βέβαια, θα πρέπει να γίνει γνωστό και να δοθούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Πότε έχει έρθει στην Κύπρο το περιβόητο κατασκοπευτικό βαν; Με ποιες διαδικασίες; Με ποιες άδειες; Από ποιους και πώς έχει λειτουργήσει μέχρι σήμερα; Απαιτούμε πλήρη διαφάνεια σε όλα αυτά τα ζητήματα», έλεγε το πρωί της Τρίτης ο Άντρος Κυπριανού. Στο ίδιο πλαίσιο κινήθηκαν και άλλα στελέχη. Ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Άριτος Δαμιανού είχε αναφέρει σε δηλώσεις του στο «ΣΙΓΜΑ» πως «έχουμε

Τα περί κυπριακού Watergate προκάλεσαν αναστάτωση στην κυβέρνηση με τον Πρόεδρο να εκφράζει στον Άντρο Κυπριανού την ανησυχία του κατά πόσο παρακολουθείται και ο ίδιος.

Θέμα ουσίας ή εικόνας

Κυβερνητικά στελέχη διερωτώνται αν το ΑΚΕΛ προχωρεί σε απλές εκτιμήσεις ή αν έχουν πράγματι στοιχεία για το εν λόγω θέμα. Όπως επισημαίνουν, με τη σύσκεψη που κάλεσε ο Πρόεδρος, μπορεί να συντηρείται το θέμα, ωστόσο, αν αποδειχτεί ότι δεν υπάρχουν βάσιμα στοιχεία, τότε το ΑΚΕΛ θα απαξιωθεί. Το αίγυρο είναι πως η κίνηση δημοσιοποίησης της συνάντησης αναγνώστηκε από τον Άντρο Κυπριανού ως επικοινωνιακά τεχνάσματα. «Η ανταπόκρισή μου στην πρόσκληση του Προέδρου σε συνάντηση για το θέμα του κατασκοπευτικού βαν έγινε σε μια προσπάθεια να συμβάλω στη διαλεύκανση ενός θέματος που συγκλονίζει την κυπριακή κοινωνία. Δυστυχώς ακόμα και αυτό χρησιμοποιήθηκε για να ικανοποιηθούν επικοινωνιακές ανάγκες. Παρόλη τη δυσφορία μου, θα πάω στη συνάντηση με τον κ. Αναστασιάδη την ερχόμενη Παρασκευή γιατί θεωρώ ότι αυτό το θέμα αγγίζει την ουσία της δημοκρατικής λειτουργίας της χώρας μας», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ εξήγησε πως ο λόγος που συναντήθηκε με το στέλεχος της εταιρείας που κατέχει το κατασκοπευτικό βαν είναι γιατί είναι Πρόεδρος της Εβραϊκής Κοινότητας και επειδή ζήτησε συνάντηση μαζί του.

πέρα πολλές πληροφορίες, οι οποίες εύλογα προκαλούν ανησυχία όχι μόνο στο ΑΚΕΛ και σε άλλα κόμματα, αλλά σε ολόκληρη την κοινωνία, για το πού πάμε και για το γεγονός ότι κάποιοι μπορεί να

κυκλοφορούν και να παρανομούν, ενδεχομένως με την ανοχή κάποιων άλλων». Ζήτησε μάλιστα να διασφηνιστεί το γεγονός ότι «δύο φορές η συμβουλευτική επιτροπή που αδειοδοτεί την οπλοφορία απέρριψε την αίτηση συγκεκριμένου προσώπου που εμπλέκεται με την εν λόγω εταιρεία και κατόπιν πολιτικής επιμονής και πίεσης του τώως υπουργού Δικαιοσύνης, Ιωάνη Νικολάου, δόθηκε από το Υπουργικό άδεια οπλοφορίας». Για ενδεχόμενο κυπριακό Watergate έκαναν λόγο ο εκπρόσωπος τύπου του ΑΚΕΛ Στέφανος Στεφάνου στο κρατικό κανάλι και το μέλος του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ Χρίστος Χριστοφίδης. Ο τελευταίος άφησε και αιχμές για παρακολούθηση του ΑΚΕΛ. «Εδώ και πολύ καιρό, δεν το κρύβω ότι υπάρχει μια ανησυχία για τέτοιου είδους ενέργειες ή για πληροφορίες που φαίνεται ότι με κάποιους τρόπους διέρρεαν από

τα γραφεία ή στελέχη του ΑΚΕΛ. Εμείς, ανησυχούμε πάρα πολύ», σημείωσε χαρακτηριστικά.

Θέση πήρε και το Δημοκρατικό Κόμμα, απαιτώντας πειστικές απαντήσεις για το βαν. «Οι έρευνες της Αστυνομίας πρέπει να επισπευτούν και τα πορίσματα πρέπει να δημοσιοποιηθούν με πάσα λεπτομέρεια, χωρίς να παραβιαστεί το απόρρητο προσωπικών δεδομένων ατόμων, που ενδεχομένως να έπεσαν θύμα παράνομων παρακολούθησεων» αναφέρεται σε ανακοίνωση του κόμματος. Πλήρη διερεύνηση ζήτησε και η ΕΔΕ. «Καλούμε την κυβέρνηση να προχωρήσει σε πλήρη διερεύνηση για όλες τις λεπτομέρειες για τη δραστηριότητα της εν λόγω εταιρείας, εάν αυτή ήταν νόμιμη ή παράνομη και που αποσκοπούσε. Την ίδια στιγμή, εάν ευσταθούν τα δημοσιεύματα που θέλουν πολιτικό κόμμα να είχε εμπλοκή με την εν λόγω εταιρεία, θα πρέπει αυτό να κατονομαστεί και να δοθούν εξηγήσεις. Από την πλευρά του ΑΚΕΛ, με δεδομένο ότι η άδεια για την εν λόγω εταιρεία δόθηκε επί κυβέρνησης ΑΚΕΛ και προεδρίας Δ. Χριστόφια, θα πρέπει να μας εξηγηθεί ποια είναι αυτή η εταιρεία και για ποιους λόγους πήρε άδεια λειτουργίας» αναφέρεται σε ανακοίνωση του κόμματος.

Το τηλεφώνημα

Όσα είδαν το φως της δημοσιότητας τις τελευταίες ώρες ταρακούνησαν και τις κυβερνήσεις. Στελέχη της κυβέρνησης διαμήνυσαν στον Πρόεδρο τα όσα λέγονται περί κυπριακού Watergate και τις διαστάσεις που τείνει να λάβει το όλο

θέμα. Ο ίδιος επικοινωνήσε τηλεφωνικά με τον γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, ο Πρόεδρος εξέφρασε την ανησυχία του στον γ.γ. του ΑΚΕΛ για το ενδεχόμενο μήπως και ο ίδιος τυχάνει παρακολούθησης, αν ισχύουν όλα αυτά. Σε αυτό το πλαίσιο προσκάλεσε τον Άντρο Κυπριανού στο Προεδρικό για συζήτηση του θέματος την προσεχή Παρασκευή στην παρουσία και του υπουργού Δικαιοσύνης Γιώργου Σαββίδη και τον Αρχηγό της Αστυνομίας. Ο Άντρος Κυπριανού αποδέχτηκε την πρόσκληση, ωστόσο προκάλεσε την ενόχλησή του, η κίνηση του Προέδρου να δημοσιοποιήσει την συνάντηση. Σύμφωνα με την δήλωση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου Πρόδρομου Προδρόμου «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης, έχοντας ιδιαίτερη ευαισθησία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων όλων των πολιτών, όπως βεβαίως και για την προστασία της επικοινωνίας των πολιτικών προσώπων, παρακολουθεί στενά την πορεία των ερευνών σχετικά με καταγγελίες που έχουν προβληθεί δημόσια». Σε αυτό το πλαίσιο, όπως εξήγησε, θα γίνει η συνάντηση με τον Άντρο Κυπριανού ούτως ώστε να συζητηθούν εκτενέστερα οι καταγγελίες που έγιναν δημόσια. «Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επαναλαμβάνει την αποφασιστικότητα και την πολιτική βούλησή του για να παταχθεί η οποιαδήποτε παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας και να προστατευθεί η ιδιωτική ζωή και η εμπιστευτικότητα των επικοινωνιών», αναφέρεται στην ανακοίνωση.

Παραμένει ομιχλώδης το σκηνικό στην τουρκική οικονομία

Ξένοι οίκοι, αναλυτές και κυβέρνηση «βλέπουν» σημάδια ανάκαμψης, την στιγμή που αυξάνονται τα κρούσματα ομαδικών αυτοκτονιών

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Η αναθεώρηση των προοπτικών από το αρνητικό στο σταθερό αντικατοπτρίζει κάποια περαιτέρω πρόοδο στη σταθεροποίηση και την επανεξισορρόπηση της τουρκικής οικονομίας, μειώνοντας τους κινδύνους από την προηγούμενη αναθεώρηση του Ιουλίου. Συγκεκριμένα, υπήρξε η συνέχιση της οικονομικής ανάπτυξης και του βελτιωμένου ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο έχει μετατραπεί σε ένα ελαφρύ πλεόνασμα», δήλωσε ο Ντάγκλας Γουίνσλοφ, διευθυντής της κυρίαρχικής ομάδας Fitch Ratings, στις 5 Νοεμβρίου».

Η παραπάνω είδηση του τουρκικού κρατικού ειδησιογραφικού πρακτορείου «Ανατολία» έκανε τις προηγούμενες ημέρες τον γύρο των φιλοκυβερνητικών μέσων ενημέρωσης της γειτονικής χώρας. Στέλνοντας το μήνυμα της ανάκαμψης της τουρκικής οικονομίας, σε μια περίοδο που ο πρόεδρος της Τουρκίας, Ρετζέπ Ταγρίν Ερντογάν, εξακολουθεί να επιμένει και να υπογραμμίζει την σημασία των στρατηγικών της κυβέρνησής του στο μέτωπο της οικονομίας. Το πρακτορείο «Ανατολία» εστίασε στην συγκεκριμένη επισήμανση του κ. Γουίνσλοφ: «Η εξωτερική χρηματοοικονομική θέση των τραπεζών και των επιχειρήσεων είναι κάπως πιο σταθερή, τα συναλλαγματικά αποθέματα αυξήθηκαν μέτρια, ο πληθωρισμός μειώθηκε και η λίρα διατηρεί την αξία της παρά τις μεγαλύτερες από τις αναμενόμενες περικοπές των επιτοκίων. Στη βελτίωση της κατάστασης της τουρκικής οικονομίας συνέβαλε η ανακοίνωση των ΗΠΑ για την άρση των κυρώσεων που σχετίζονται με τη Συρία και οι ευνοϊκότερες παγκόσμιες συνθήκες χρηματοδότησης».

Τούρκοι οικονομολόγοι, που προσεγγίζουν με προβληματισμό και καχυποψία τα μηνύματα της κυβέρνησης Ερντογάν και τα δημοσιεύματα με παρόμοιο περιεχόμενο, συμφωνούν στο γεγονός ότι

τις τελευταίες εβδομάδες η τουρκική οικονομία, παρά τις μεγάλες δυσκολίες, παρουσιάζει σημάδια αντοχής και ακόμη ανάκαμψης. Ωστόσο, αυτή η εξέλιξη δεν πρέπει να μας οδηγεί σε λανθασμένα αποτελέσματα. Η συνολική κατάσταση στην τουρκική οικονομία παραμένει «ομιχλώδης». Η κρίση συνεχίζεται και παραμένει νέες, τεράστιες κοινωνικές και ταξικές διαστάσεις. Από τις εξελίξεις της επόμενης περιόδου θα εξαρτηθεί η έξοδος από την ύφεση ή η τελική ελεύθερη πτώση της τουρκικής οικονομίας.

Η άλλη όψη του νομίσματος

«Στο διάστημα μιας εβδομάδας, δύο τουρκικές οικογένειες τεσσάρων πολιτών πέθαναν σε περιστατικά αυτοκτονίας, που συγκλόνισαν τη χώρα. Το εμφανές κίνητρο και στα δύο ήταν η φτώχεια. Αντί να αντιμετωπίσουμε τα σοβαρά ζητήματα που απασχολούν εκατομμύρια ανθρώπους στην Τουρκία, η κυβέρνηση εστιάζει σε νόμους που θα καθιστούν στο μέλλον έγκλημα την αναφορά των οικονομικών δεινών που οδηγούν σε παρόμοια περιστατικά», τονίζει ο αναλυτής Ζουλφικάρ Ντογάν. Σύμφωνα με την άποψη του Τούρκου αναλυτή οι ανακοινώσεις της κυβέρνησης και των ξένων οίκων αξιολόγησης αποτελούν μονάχα την μια όψη του νομίσματος για την τουρκική οικονομία. Στην άλλη όψη του νομίσματος ξεχωρίζει η μεγάλη, ιστορική κρίση που πλέον έχει πληγεί σχεδόν στο σύνολό της την τουρκική κοινωνία.

Την στιγμή, λοιπόν, που το πρακτορείο «Ανατολία» μετέδιδε τη νέα αξιολόγηση της Fitch Ratings για την τουρκική οικονομία, τέσσερα ενήλικα αδέρφια στην Κωνσταντινούπολη επέλεξαν την αυτοκτονία για να θέσουν τέλος στα μεγάλα οικονομικά προβλήματα που αντιμετώπιζε εδώ και καιρό η οικογένειά. Δύο αδέρφια και μια αδελφή ήταν από καιρό άνεργοι και είχαν στην κυριολεξία «πνιγεί» στο χρέος. Ο μοναδικός μισθός της οικογένειας, αυτός της αδελφής, είχε κατασχεθεί

Η κυβέρνηση επιμένει ότι αυξήθηκαν μερικώς τα συναλλαγματικά αποθέματα, ο πληθωρισμός μειώθηκε και η λίρα διατηρεί την αξία της.

Από τις εξελίξεις της επόμενης περιόδου θα εξαρτηθεί η έξοδος από την ύφεση ή η τελική ελεύθερη πτώση της οικονομίας της Τουρκίας.

για την πληρωμή των χρεών. Με λίγες ημέρες διαφορά από το πρώτο περιστατικό στην Πόλη, στη νότια τουρκική επαρχία της Αττάλειας, ένας άνεργος πατέρας που δεν ήταν πλέον σε θέση να πληρώσει ενοίκιο της οικογενειακής κατοικίας, χρησιμοποίησε κυανούχο άλας για να σκοτώσει τον εαυτό του, τη σύζυγό του και τις δύο νέες κόρες του. Άφησε πίσω του ένα σημείωμα αυτοκτονίας που

αναφερόταν στην απογοήτευσή του για τη ζοφερή οικονομική κατάσταση της οικογένειας, συμπεριλαμβανομένου ενός καταλόγου χρεών.

Την ώρα που η τουρκική κοινωνία επιχειρούσε να κατανοήσει τις διαστάσεις του μεγάλου δράματος και της οικονομικής κρίσης, από την Πόλη έφτασε μια τρίτη είδηση που αφορούσε ομαδική αυτοκτονία. Η αστυνομία εντόπισε τις σορούς ενός ανήλικου παιδιού και δυο ενήλικων σε μια υπόθεση, στο επίκεντρο της οποίας ξεχωρίζει και η πόλη το μοτίβο της αυτοκτονίας και η οποία σχετίζεται με την μεγάλη οικονομική κρίση.

Η άρνηση της κυβέρνησης

Η αντιπολίτευση συνδέει τις νέες ομαδικές, αυτοκτονίες άμεσα με την οικονομική κρίση που πλήττει την Τουρκία

από το καλοκαίρι του 2018, όταν η τουρκική λίρα έχασε σχεδόν το 30% της αξίας της λίρας έναντι του δολαρίου μέχρι το τέλος του έτους. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της αντιπολίτευσης, λίγους μήνες μετά την επιδείνωση της συνολικής κατάστασης της τουρκικής οικονομίας, οι πολίτες βιώνουν την ένταση και τις επιπτώσεις της μεγάλης κρίσης.

Η κυβέρνηση Ερντογάν διατυπώνει διαφορετική άποψη για τα νέα περιστατικά ομαδικών αυτοκτονιών. Την στιγμή που οι βουλευτές του κυβερνητικού μπλοκ τρυπούν στήνη ιχθύος, φιλοκυβερνητικοί αρθρογράφοι προβάλλουν την άποψη ότι στις νέες υποθέσεις τα οικογενειακά προβλήματα και όχι τα οικονομικά κίνητρα βρίσκονται σε θέση πρωταγωνιστή.

«Αφενός, εταιρείες που έχουν δεσμούς με το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και

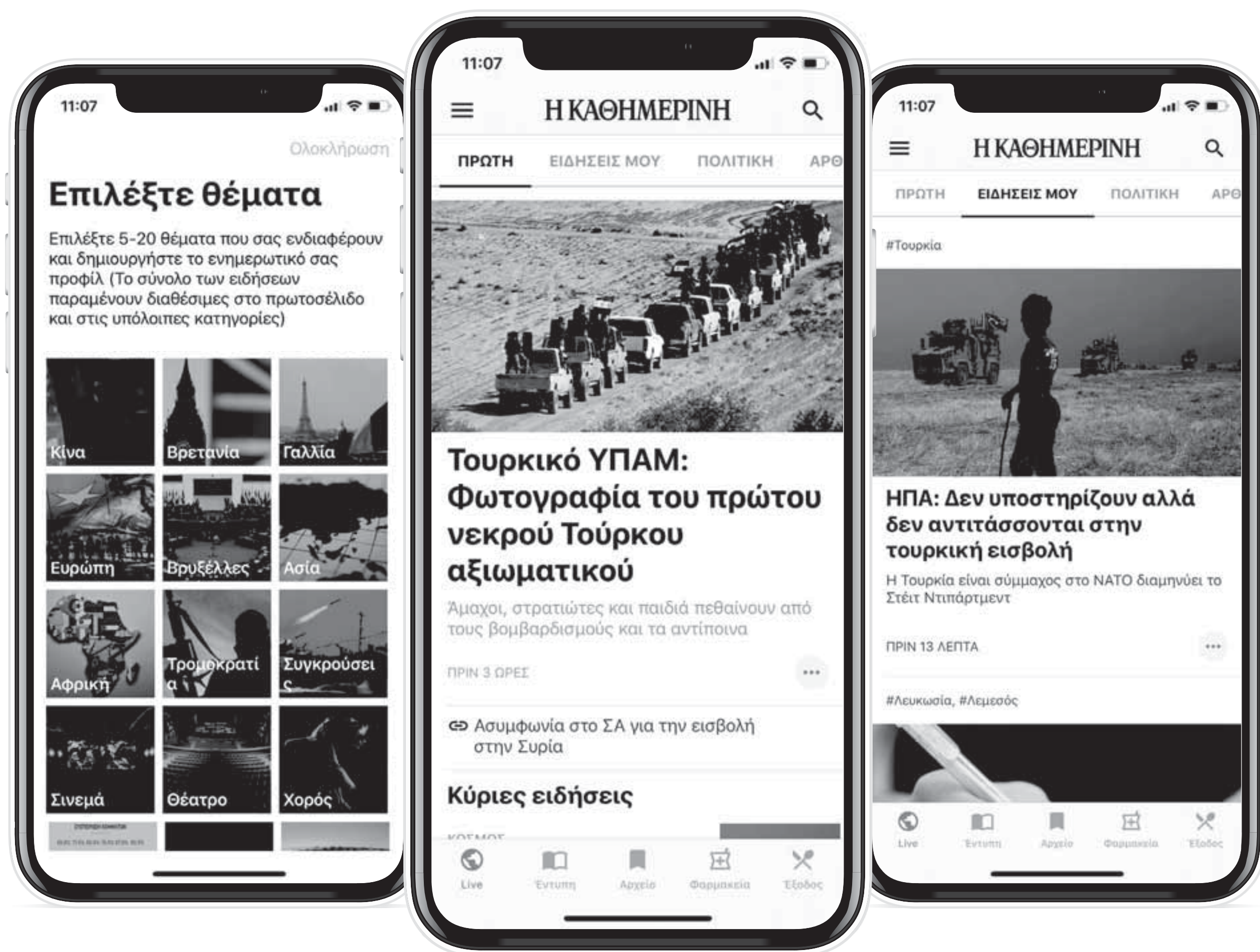
Ανάπτυξης (ΑΚΡ) είναι σε θέση να αναδιαρθρώσουν το χρέος τους. Αφετέρου, εκατομμύρια απλοί άνθρωποι αντιμετωπίζουν νομικές ενέργειες όταν δεν μπορούν να εξοφλήσουν τα χρέη τους. Χρησιμοποιώντας ένα νέο σύστημα ηλεκτρονικής είσπραξης οφειλών, το υπουργείο Οικονομικών έχει κατασχέσει τους μισθούς και τους τραπεζικούς λογαριασμούς σχεδόν 4 εκατομμυρίων ανδρών από τα μη καταβληθέντα χρέη από τον Οκτώβριο. Ωστόσο, η κυβέρνηση εμφανίζεται δυσαρεστημένη όταν έρχονται στο προσκήνιο οι πραγματικότητες σχετικά με την οικονομία», συμπεραίνει με πικρία ο κ. Ντογάν.

Ο κ. Ντογάν εκφράζει έντονο προβληματισμό για την τροπή των κοινωνικοοικονομικών δράσεων της πατρίδας του, την ώρα που η κυβέρνηση μελετά ένα νομοσχέδιο που περιέχει τιμωρητική δράση κατά των επικριτικών σχολίων δημοσιογράφων και των χρηστών των κοινωνικών μέσων για την τουρκική οικονομία. Το νομοσχέδιο προβλέπει ποινή φυλάκισης μεταξύ έξι μηνών και πέντε ετών, καθώς και πρόστιμα για τους πολίτες που θεωρούνται ένοχοι διάδοσης «ψευδών και παραπληρητικών πληροφοριών» που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά το νόμιμο και την οικονομία. Για τον σκοπό αυτό, προετοιμάζονται τροποποιήσεις για την Τουρκία όσον αφορά την κεφαλαιαγορά, τον εμπορικό και νομισματικό νόμο, καθώς και τον ποινικό κώδικα, ο οποίος θα μπορούσε να φέρει διαφωνούντες οικονομολόγους, αναλυτές, ακαδημαϊκούς αντιμέτωπους με αυστηρές ποινές φυλάκισης ή μεγάλα πρόστιμα.

Ο υπουργός Οικονομικών, Μπεράτ Άλμπαϊράκ, προχώρησε ένα βήμα παραπέρα την περασμένη εβδομάδα, κατηγορώντας τους αναλυτές που επέκριναν τις κυβερνητικές πολιτικές. «Δεν διαχωρίζουμε όσους προσπαθούν να δημιουργήσουν αρνητικές αντιλήψεις για την Τουρκία από τους τρομοκράτες», δήλωσε χαρακτηριστικά ο κ. Άλμπαϊράκ.

Ο κάθε άνθρωπος είναι ξεχωριστός

Φτιάξε το δικό σου timeline ειδήσεων
στη **NEA** εφαρμογή της Κ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

kathimerini.com.cy

Στο πλαίσιο του ταξιδιού Κυπρίων δημοσιογράφων, επισκεφθήκαμε την κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού της χώρα, Dongfang Electric Corporation, στην πόλη Chengdu νότια της Κίνας, όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας.

Δείχνουν τον δρόμο για τις ΑΠΕ οι Κινέζοι

Ενσωμάτωσαν τις τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές και επεκτείνεται και στο εξωτερικό η Dongfang Electric Corporation

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Την ώρα που η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου είναι ακόμα στα πρώτα στάδια της επεξεργασίας και εκμετάλλευσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, και πρωτίστως ηλιακής και αιολικής, μια ματιά στο τι γίνεται στο εξωτερικό, είναι αρκετή για να συνειδητοποιήσει κανείς αυτό που ήδη είναι γνωστό. Η χώρα, έχει μείνει πίσω στην προώθηση της ενσωμάτωσης τεχνολογιών ΑΠΕ στο σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Την περασμένη εβδομάδα κυπριακή δημοσιογραφική αποστολή επισκέφθηκε την Κίνα, σε ταξίδι το οποίο διοργάνωσε η Πρεσβεία της Κίνας στην Κύπρο σε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών. Στο πλαίσιο του ταξιδιού, επισκεφθήκαμε την κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού της χώρα, Dongfang Electric Corporation, στην πόλη Chengdu νότια της Κίνας, όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας. Εκεί συναντήσαμε τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας κ. Wen Ya ο οποίος ανέλυσε το πώς μέσω των τεχνολογιών και των πρωτογενών πηγών ενέργειας, ηλιακή, υδροενέργεια και αιολική, καλύπτουν μεγάλο ποσοστό των αναγκών ενέργειας του 1,5 δισεκατομμυρίων του πληθυσμού της Κίνας. Στο πλαίσιο ενημέρωσης της κυπριακής δημοσιογραφικής αποστολής, ο Γενικός Διευθυντής της εταιρείας ανέλυσε τον τρόπο λειτουργίας των έργων για παραγωγή ηλεκτρισμού με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ηλιακή ενέργεια, αιολική ενέργεια,

υδροενέργεια, αλλά και πυρηνική ενέργεια, η οποία καλύπτει το 2% των αναγκών της χώρας. Ο συμβατικός τρόπος παραγωγής ενέργειας εξακολουθεί να καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό των αναγκών ενέργειας της χώρας και φτάνει στο 60%.

Η αγορά της Κύπρου

Πρόκειται για μια από τις κορυφαίες εταιρείες στον κόσμο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της οποίας η παραγωγική ικανότητα έχει ξεπεράσει τα 500GW ενώ η ετήσια παραγωγή κα-

Ο κ. Wen Ya ανέφερε ότι ήδη η εταιρεία του δραστηριοποιείται σε γειτονικές χώρες όπως την Ελλάδα και την Τουρκία, οπότε συγκεντρώνει μεγάλο ενδιαφέρον η αγορά και της Κύπρου και τυχόν συνεργασία με την ΑΗΚ.

λύπτει τις ανάγκες της κινεζικής αγοράς για 14 συνεχή έτη. Τα τελευταία χρόνια η εταιρεία επεκεντρώθηκε στην κατασκευή εγκαταστάσεων για παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενώ έχει εγκαταστήσει σε Βραζιλία, Χίλη, Πακιστάν, Αιθιοπία και Σουηδία. Η εταιρεία συνεργάζεται σύμφωνα με τον κ. Wen Ya και

Ο συμβατικός τρόπος παραγωγής ενέργειας εξακολουθεί να καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό των αναγκών ενέργειας της Κίνας.

σε Ελλάδα και Τουρκία. Η Κύπρος ωστόσο δεν είναι ακόμα στο πελατολόγιο της εταιρείας. Κληθείς να σχολιάσει κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον για επενδύσεις στην Κύπρο, ο κ. Wen Ya ανέφερε ότι ήδη η εταιρεία του δραστηριοποιείται σε γειτονικές χώρες όπως την Ελλάδα και την Τουρκία, οπότε συγκεντρώνει μεγάλο εν-

διαφέρον η αγορά και της Κύπρου καθώς και τυχόν συνεργασία με την ΑΗΚ.

Ηλιοθερμικά πάρκα

Η εταιρεία διατηρεί ηλιοθερμικά πάρκα τόσο στην Κίνα, όσο και στο Μαρόκο, την Πορτογαλία, την Σαουδική Αραβία και Ντιομπάι. Η επένδυση για ηλιοθερμικό

πάρκο είναι τετραπλάσια από την δημιουργία ενός φωτοβολταϊκού πάρκου, οπότε τουλάχιστον μέχρι στιγμής, τα ηλιοθερμικά να είναι επί του παρόντος προνόμιο των πλουσιότερων χωρών. Η Dongfang Electric Corporation παρέχει ολοκληρωμένη λύση για το φωτοβολταϊκό σύστημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανο-

μένων της προμήθειας εξοπλισμού όπως η μπάρα των ηλιακών κυψελών, ο ελεγκτής, η μπαταρία, ο μετατροπέας, τα φορτία εναλλασσόμενου ρεύματος και τα φορτία συνεχούς ρεύματος. Εντούτοις η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν είναι σε θέση να καλύψει ακόμα εξ ολοκλήρου τις ανάγκες ηλεκτρισμού. Ο συνδυασμός των δύο μορφών παραγωγής ενέργειας θεωρείται επί του παρόντος ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ώστε και να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες των πολιτών, αλλά και να μειωθεί το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των εταιρειών παραγωγής.

Υδροηλεκτρική - αιολική ενέργεια

Η εταιρεία θεωρείται από τις κορυφαίες για τη σύναψη συμβάσεων υδροηλεκτρικής ενέργειας και έχει προμηθεύσει τον υδροηλεκτρικό εξοπλισμό ή έχει αναλάβει έργα υδροηλεκτρικής ενέργειας σε περισσότερες από 60 χώρες σε όλο τον κόσμο. Εν τω μεταξύ, η DEC τηρεί το ιστορικό της εξαγωγής του μεγαλύτερου αριθμού υδρογονογενών μονάδων μεταξύ των κινεζικών εταιρειών. Η ετήσια παραγωγική ικανότητα της DEC Hydro έχει φτάσει τα 10.000 MW και η σειρά προϊόντων καλύπτει όλους τους τύπους υδροηλεκτρικών μονάδων που κυμαίνονται από 1MW έως 1000MW. Η εταιρεία διαθέτει δύο κύριες βάσεις παραγωγής αιολικής ενέργειας με χωρητικότητα μονάδων που καλύπτουν 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0, 5.0, και 5.5 μεγαβάτ, κατάλληλα για διαφορετικές ανέμους και κλιματικές απαιτήσεις.

Η απουσία απευθείας αεροπορικής σύνδεσης μεταφράζεται σε λιγοστές τουριστικές ροές.

Χαμηλές πτήσεις στον τουρισμό Κύπρου - Κίνας

Πέραν της δραστηριότητας της στην αγορά ενέργειας, η Κίνα είναι το τελευταίο διάστημα μια από τις αγορές με τις οποίες η Κύπρος θέλει να ενδυναμώσει τους δεσμούς της όσον αφορά τον τουρισμό. Μάλιστα σε πρόσφατες δηλώσεις του ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίας, είχε αναφερθεί στις ευκαιρίες που προσφέρει η κινεζική αγορά για την Κύπρο. Ωστόσο μέχρι στιγμής η Κύπρος δεν υπάρχει ως επιλογή για διακοπές για τους Κινέζους τουρίστες. Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία αναφέρθηκαν διά στόματος του αρμόδιου Υφυπουργού, υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο επισκέπτονται την Κύπρο περίπου 4-5 χιλιάδες Κινέζοι τουρίστες.

Παρά τις εκτιμήσεις και τις τοποθετήσεις για το άνοιγμα στην κινεζική αγορά, από την στιγμή που απευθείας αεροπορική σύνδεση με την χώρα δεν υπάρχει, δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι η εικόνα θα αλλάξει από την μια στιγμή στην άλλη. Αυτό προκύπτει και από τις πληροφορίες

Σίγουρα αν καταφέρουμε και πείσουμε κάποιες εταιρείες να εγκαθιδρύσουν απευθείας πτήση θεωρώ ότι μπορεί να ενισχυθεί άμεσα και ο τουρισμός.

που εξασφάλισε η «Κ» τόσο από την Zhou Jiangrong, αναπληρώτρια διευθύντρια του τμήματος τουρισμού της κινεζικής επαρχίας Sichuan, όσο και από την Ανθί Σπαθί, αναπληρώτρια Αρχηγό Αποστολής της Πρεσβείας της Κύπρου στο Πεκίνο. Η κα Jiangrong ανέφερε ότι υπάρχει η επιλογή πτήσης από Κύπρο προς την κινεζική πόλη Gengdu, με ενδιάμεσο σταθμό. Σύμφωνα με όσα ανέφερε, η Κύπρος δεν αποτελεί αγορά εισερχόμενου τουρισμού για την Κίνα, αφού δεν καταγρά-

φονται στο όριο καταγραφής εισερχόμενου τουρισμού, το οποίο είναι τουλάχιστον οι δέκα χιλιάδες. Από την πλευρά της η κα Σπαθί τόνισε ότι για να εγκαθιδρυθεί μια απευθείας πτήση, θεωρητικά θα πρέπει να έχει και μια βιωσιμότητα. Πάντως το θέμα της αεροπορικής σύνδεσης τέθηκε και κατά την τελευταία επίσκεψη του προέδρου της Βουλής Δημήτρη Συλλούρη στην Κίνα. Συγκεκριμένα αφορούσε την απευθείας σύνδεση Κύπρου με την επαρχία. «Έγινε αποδεκτή η πρόταση για απευθείας πτήση, θα γίνει μελέτη από συγκεκριμένη κινεζική εταιρεία στη βάση και ενισχυτικών προτάσεων που έχουμε συζητήσει», επεσήμανε ο Πρόεδρος της Βουλής.

Τουριστικές βίζες

Πάντως μέχρι στιγμής έχει σημειωθεί αματώδης πρόοδος στις αιτήσεις θεώρησης εισόδου. Κάτι που μεταφράζεται σε ενδιαφέρον Κινέζων πολιτών να επι-

σκεφθούν την Κύπρο. Προκειμένου να καταστεί βιώσιμη η επιλογή της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, θα πρέπει η πρόοδος στις θεωρήσεις εισόδου να είναι αματώδης αναφέρει η πρεσβεία της Κύπρου στην Κίνα. «Γίνονται τεράστιες προσπάθειες, βλέπουμε αποτελέσματα, αλλά θεωρώ ότι έχουμε ακόμα να διανύσουμε κάποια απόσταση. Αλλά σίγουρα αν καταφέρουμε και πείσουμε κάποιες εταιρείες να εγκαθιδρύσουν απευθείας πτήση θεωρώ ότι με αυτό τον τρόπο μπορεί να ενισχυθεί άμεσα και ο τουρισμός. Είναι δύο δοχεία συγκοινωνούντα», ανέφερε η κυρία Σπαθί.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ στο παρελθόν οι περισσότερες βίζες που εκδίδονταν ήταν επιχειρηματικές, πλέον φαίνεται ότι το ενδιαφέρον μεταφέρεται περισσότερο στο τουριστικό κομμάτι. Ως εκ τούτου αλλάζει η ισορροπία, ενισχύονται οι τουριστικές βίζες ενώ παράλληλα αυξάνονται και οι φοιτητικές βίζες.

Λάρνακα →
Αθήνα • Θεσσαλονίκη
Βουκουρέστι

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

LIGHT

CLASSIC

PREMIUM

www.flyblueair.com

Βραδυφλεγής βόμβα για τη διεθνή οικονομία τα αρνητικά επιτόκια

Ωθούν όλο και περισσότερους θεσμικούς επενδυτές σε πιο ριψοκίνδυνες επιλογές

Ήταν ένα κρίση πρωινό του φθινοπώρου και ο Τομ Γουίλσον αναλογιζόταν την τελευταία ένδειξη αναστάτωσης στον χρηματοπιστωτικό κόσμο. Η Ελλάδα είχε μόλις πουλήσει ομόλογα με αρνητικό επιτόκιο. Το γεγονός έδειχνε τον τρόπο με τον οποίο οι πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αναθέρμανση της οικονομίας μετά την προηγούμενη χρηματοπιστωτική κρίση υποχρεώνουν πλέον τους επενδυτές να πληρώσουν κυβερνήσεις, ώστε να διασφαλίσουν τα χρήματά τους. Το χρέος τέτοιου είδους έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια και πλέον ξεπερνά τα 17 τρις. δολάρια. «Ίσως είμαι παλαιάς κοπής, αλλά μου φαίνεται αλλόκοτο» το να έχουμε αρνητικά επιτόκια δανεισμού, δήλωσε ο κ. Γουίλσον, επικεφαλής διαχείρισης κινδύνων της γερμανικής ασφαλιστικής Allianz. Όλο και περισσότεροι οικονομολόγοι, ρυθμιστικές αρχές και πρώην κεντρικοί τραπεζίτες προειδοποιούν ότι οι ευρωπαϊκές ασφαλιστικές εταιρείες –που παραδοσιακά συγκαταλέγονται μεταξύ των πιο συντηρητικών επενδυτών– διατρέχουν τεράστιο κίνδυνο κατάρρευσης λόγω του χρέους που αγοράζουν με αρνητικό επιτόκιο.

Οι επενδυτές κερδίζουν χρήματα επενδύοντας δισεκατομμύρια σε ομόλογα. Την ίδια στιγμή, ορισμένες εταιρείες τολμούν να επενδύουν σε περιουσιακά στοιχεία μεγαλύτερου ρίσκου. Το κινήρι των επενδυτών για μεγαλύτερη απόδοση έχει ευρείες συνέπειες, δημιουργώντας ζήτηση και αυξάνοντας τις τιμές των ακινήτων, του χρέους χαμηλής πιστοληπτικής αξιολόγησης και άλλων περιουσιακών στοιχείων υψηλού κινδύνου. Δημιουργεί «φούσκες» και πιθανότατα θέτει τα θεμέλια για την επόμενη χρηματοπιστωτική κρίση. Η Ευρώπη έχει περισσότερο χρέος τέτοιου είδους σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη περιοχή.

Πέρυσι, οι ρυθμιστικές αρχές διέηργσαν έρευνες, ώστε να διαπιστώσουν το αποτέλεσμα μιας ξαφνικής αύξησης των επιτοκίων δανεισμού: 6 από τις 42 μεγάλες ασφαλιστικές θα υποστούν ζημιές τόσο μεγάλες, ώστε να υ-

Το τελευταίο διάστημα, λόγω των αρνητικών επιτοκίων, οι ασφαλιστικές αγοράζουν όλο και περισσότερα τιτλοποιημένα στεγαστικά, τα οποία μοιάζουν επικίνδυνα με τα ομόλογα που προκάλεσαν εν μέρει τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008.

ποχωρήσει το ενεργητικό τους χαμηλότερα από το νόμιμο όριο.

Κατά κανόνα, οι ασφαλιστικές εταιρείες αναζητούν μια μέση απόδοση, ενώ προστατεύουν τα χρήματά τους σε περίπτωση που χρειαστεί να πληρώσουν ανεξόφλητες οφειλές. Οσο όμως η απόδοση αυτών των ασφαλών ομολόγων μειωνόταν κατά την τελευταία δεκαετία, και ύστερα έπεσε κάτω από το μηδέν, οι ασφαλιστικές εταιρείες και άλλοι επενδυτές άρχισαν να αγοράζουν περιουσιακά στοιχεία με μεγαλύτερο ρίσκο. Διακυβεύονται πολλά χρήματα. Αθροιστικά, οι ευρωπαϊκές ασφαλιστικές εταιρείες έχουν περιουσιακά στοιχεία αξίας 11 τρις. ευρώ.

Τον τελευταίο καιρό οι ρυθμιστικές αρχές ανησυχούν διότι, όπως οι ίδιες υποστηρίζουν, οι ασφαλιστικές συγκεντρώνουν τιτλοποιημένα δάνεια (CLO). Πρόκειται για στεγαστικά και άλλα δάνεια, τα οποία ομαδοποιούνται και πωλούνται ως ομόλογα. Μοιάζουν επικίνδυνα με τα ομόλογα που προκάλεσαν εν μέρει τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Οι τράπεζες, τα συνταξιοδοτικά

ταμεία και οι ασφαλιστικές ίσως να υποτιμούν τον κίνδυνο των CLO, όπως αναφέρεται σε σχετική έκθεση του Αυγούστου από τις ευρωπαϊκές αρχές που επιβλέπουν τα εν λόγω ιδρύματα.

Το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι ότι όλο και λιγότερα ομόλογα –κατά κανόνα ασφαλείς επενδύσεις– έχουν μεγάλη απόδοση. Πριν από λίγες εβδομάδες, ακόμη και η Ελλάδα πούλησε βραχυπρόθεσμα ομόλογα με αρνητικό επιτόκιο. Σε μια δημοπρασία υπήρξε τόσο μεγάλη ζήτηση, ώστε η απόδοση του ομολόγου διαμορφώθηκε στο -0,02%. Η πώληση ομολόγων ήταν αναπάντεχη, δεδομένου ότι πριν από σχεδόν μία δεκαετία οι επενδυτές των ελληνικών κρατικών ομολόγων υποχρεώθηκαν να υποστούν ζημιές ύψους 50% στο πλαίσιο του σχεδίου διάσωσης.

Η ΕΚΤ προκαλεί αντιδράσεις

Η εφαρμογή χαμηλών και αρνητικών επιτοκίων δεν είναι κάποιο ατυχές συμβάν. Πρόκειται για ηθελήμενο αποτέλεσμα των μέτρων της Ευρωπαϊκής Κε-

ντρικής Τράπεζας, η οποία προσπαθεί να αντιμετωπίσει την κρίση χρέους και τον χρόνια χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης. Η τράπεζα έχει αγοράσει ομόλογα από τη δευτερογενή αγορά, ώστε να μειώσει τα επιτόκια δανεισμού. Και ως επιπλέον κίνητρο για να τονώσει τις χορηγήσεις, η ΕΚΤ επιβάλλει αρνητικά επιτόκια στις καταθέσεις που έχουν οι τράπεζες στα ταμεία της.

Όλο και περισσότεροι αντιδρούν στα εν λόγω μέτρα επεκτατικής πολιτικής. Τα χαμηλά και τα αρνητικά επιτόκια έχουν αναστατώσει «ολόκληρο τον χρηματοπιστωτικό κλάδο», σύμφωνα με επιστολή του Οκτωβρίου από πρώην κεντρικούς τραπεζίτες στην ΕΚΤ.

Η νέα πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ πιθανότατα θα κληθεί να αποφασίσει για τη συνέχιση των αρνητικών επιτοκίων. Ο προκάτοχός της Μάριο Ντράγκι ανέφερε τον προηγούμενο μήνα ότι τα επιτόκια δανεισμού ήταν «μια πολύ θετική εμπειρία», διότι ενίσχυσαν την ανάπτυξη και βοήθησαν στη μείωση της ανεργίας. «Οι βελτιστοποιήσεις στην οικονομία αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα των χαμηλών επιτοκίων», δήλωσε ο Ντράγκι. Οσον αφορά την Allianz, ο Τομ Γουίλσον ισχυρίζεται ότι η εταιρεία έχει αποφύγει τα CLO, που έχουν αναστατώσει τις ρυθμιστικές αρχές. Ωστόσο, η Allianz έχει εταιρικό χρέος ύψους περίπου 150 δισ. ευρώ, το οποίο βρίσκεται μόλις ένα σκαλί πάνω από τη μη επενδυτική βαθμίδα. Η ζήτηση των επενδυτών για τα ομόλογα υψηλού ρίσκου έχει εκτοξευθεί, διότι προσφέρουν καλύτερα επιτόκια και βρίσκονται ακόμη στην επενδυτική βαθμίδα. Οι ρυθμιστικές αρχές φοβούνται ότι μια μεγάλη ύφεση ή κάποια άλλη απειλή θα υποχρέωνε τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης να υποβαθμίσουν μαζικά αυτά τα ομόλογα. Κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε πανικό, διότι οι ασφαλιστικές εταιρείες ή άλλοι επενδυτές, που απαγορεύεται να έχουν χρέος χαμηλότερο από την επενδυτική βαθμίδα, θα υποχρεώνονταν να πουλήσουν τα ομόλογα σε χαμηλότερες τιμές.

Προτιμά τους... καταναλωτές από τους πρωταθλητές η Adidas

Η εμπορική επιτυχία επιτυγχάνεται από την πώληση παπουτσιών στον μέσο καταναλωτή και όχι από την εξυπηρέτηση καταξιωμένων αθλητών στίβου, σχολίασε ο Κάσπερ Ρόρστεντ, διευθυνών σύμβουλος της Adidas. Ο Ρόρστεντ αναφερόταν εμμέσως στη μεγαλύτερη ανταγωνίστρια εταιρεία, τη Nike, η οποία έχει επιδοθεί τον τελευταίο καιρό στην κυκλοφορία παπουτσιών με σόλα από ίνες άνθρακα, που απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε αθλητές και κοστίζουν 250 δολάρια.

«Η εμπορική επιτυχία πηγάζει από εμένα και εσένα και από άλλους που θα πάνε στο κατάστημα», συμπλήρωσε ο Ρόρστεντ, αντιπαραθέτοντας τη μικρή μερίδα καταναλωτών που θα αναζητήσουν ένα ειδικό αθλητικό παπούτσι φτιαγμένο από ιδιαίτερα υλικά. Τα οικονομικά αποτελέσματα της γερμανικής εταιρείας υπόδησης για το τρίτο τρίμηνο αποδεικνύουν ότι οι στρατηγικές της αποφέρουν καρπούς. Συνολικά, οι τριμηνιαίες πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 9% σε ετήσια βάση, στα 6,4 δισ. δολάρια, καταγράφοντας σημαντική αύξηση στη Βόρειο Αμερική και στην Ασία, της τάξης του 13% και 11% αντίστοιχα. Ιδίως στις ΗΠΑ, τα τελευταία χρόνια η Adidas απειλεί την πρωτοκαθεδρία της Nike, ενώ οι πωλήσεις της δεν έχουν επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από τον εμπορικό πόλεμο. Η αμερικανική Nike εξακολουθεί να έχει ισχυρότερη παρουσία σε Κίνα και Ευρώπη. Σύμφωνα με τα τριμηνιαία αποτελέσματα που δημοσιεύτηκαν χθες, η Adidas ανέκαμψε ελαφρώς στην Ευρώπη, προωθώντας τις κλασικές σειρές παπουτσιών, όπως παραδείγματος χάριν τα Stan Smith, και ενισχύοντας τις πωλήσεις εξοπλισμού για σπορ.

«Η ακριβή τεχνική αγορά είναι μικρή, συνεπώς ακόμη και εάν διπλασιάσει κανείς το μερίδιο στην αγορά αυτή, δεν θα δει το αποτέλεσμα στους αριθμούς», ανέφερε χθες ο Ρόρστεντ, υπογραμμίζοντας ότι η Adidas ενδιαφέρεται μεν για την εξυπηρέτηση των αθλητών, αλλά δεν αποτελεί προτεραιότητα για την εταιρεία. Ως αποτέλεσμα, στην αγορά, η οποία απευθύνεται σε αθλητές, φαίνεται πως η Nike έχει το προβάδισμα. Οι δύο αθλητές που πραγματοποιήσαν πρόσφατα παγκόσμιο ρεκόρ στον μααραθώνιο ανδρών και γυναικών, φορούσαν παπούτσια Nike και συγκεκριμένα παραλλαγές του μοντέλου ZoomX Vaporfly Next+, αξίας 250 δολαρίων. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των εν λόγω παπουτσιών είναι η σόλα από ίνες άνθρακα, μια τεχνολογία που έχει τραβήξει την προσοχή πολλών. Η Adidas δεν έχει

«Η εμπορική επιτυχία πηγάζει από εμένα και εσένα και από άλλους που θα πάνε στο κατάστημα», τόνισε ο διευθυνών σύμβουλος της Adidas Κάσπερ Ρόρστεντ, σε αντιδιαστολή με τη μικρή μερίδα καταναλωτών που θα αναζητήσουν ένα ειδικό αθλητικό παπούτσι φτιαγμένο από ιδιαίτερα υλικά, στην οποία εστιάζει ένα μεγάλο μέρος της εμπορικής πολιτικής της ανταγωνίστριας Nike.

προχωρήσει στη δημιουργία «αντίπαλου» παπουτσιού. «Δεν πρόκειται να σχολιάσω στοχευμένα σχετικά με τον ανταγωνισμό μας, αλλά ο στόχος μας είναι βεβαίως να προσφέρουμε το καλύτερο αθλητικό παπούτσι στην αγορά», όπως δήλωσε ο Ρόρστεντ, σύμφωνα με τη Wall Street Journal.

Ο Ρόρστεντ, παρ' όλα αυτά, δεν υποβάθμισε τη σημασία της εξυπηρέτησης των αθλητών. Αντιθέτως, αναφέρθηκε στην ιστορία της Adidas και στα παπούτσια που φόρεσαν ολυμπιονίκες. Χωρίς περισσότερες λεπτομέρειες, ο διευθυνών σύμβουλος της γερμανικής εταιρείας υπόδησης γνωστοποίησε ότι θα κυκλοφορήσουν νέα μοντέλα παπουτσιών εντός του 2020. Ο Ρόρστεντ αναμένει αξιοσημείωτη αύξηση των πωλήσεων ήδη από το τελευταίο τρίμηνο του έτους, σύμφωνα με το αμερικανικό δίκτυο CNBC. Στο τέταρτο τρίμηνο, η Adidas θα προσπαθήσει να ενθουσιάσει τους καταναλωτές, κυκλοφορώντας προϊόντα συνεργασίας με την Μπιγιόνσέ, το είδωλο της ποπ στις ΗΠΑ. «Πρέπει να σκεφτούν κάτι που να προκαλέσει μεγαλύτερο ενθουσιασμό», σχολίασε στη Wall Street Journal ο Κρίστοφερ Σβέτζα, αναλυτής ένδυσης και υπόδησης στην Wedbush Securities.

«Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι παίρνουμε το τρέξιμο στα σοβαρά. Βρίσκεται στο DNA της Adidas και θα εξακολουθήσει να βρίσκεται», συμπλήρωσε ο Ρόρστεντ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΑΣΟΣ ΜΑΡΚΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΗΡΩΑΣ ΘΥΛΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019,

8:00 Μ.Μ.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος ΡΩΜΗΟΣΥΝΗ και ο Δήμος Στροβόλου.

Υπό την αιγίδα του Έντιμου Υπουργού Άμυνας κ. Σάββα Αγγελίδη.

ΠΑ: 22807752, 22807641 (Μέχρι 19 Νοε 2019)

K. TREPPIDES & CO LTD

TREPPIDES FUND SERVICES

Η K.Treppides & Co Ltd ως ένας από τους πρωτοπόρους της αγοράς των Επενδυτικών Ταμείων στην Κύπρο

Η K. Treppides & Co Ltd, ένας από τους πρωτοπόρους στην αγορά των Επενδυτικών Ταμείων στην Κύπρο ήταν περήφανος Χρυσός Χορηγός στο 5ο Διεθνές Συνέδριο Επενδυτικών Ταμείων που διοργάνωσε ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδυτικών Ταμείων (CIFA) και πραγματοποιήθηκε από τις 10 έως τις 12 Νοεμβρίου 2019 στο Hilton Park στη Λευκωσία.

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου, ο κ. Γιώργος Π. Νικολάου, Ανώτερος Διευθυντής και Μέλος του Διευθυντικού Συμβουλίου του Ομίλου Treppides και επικεφαλής των Υπηρεσιών Επενδυτικών Ταμείων και Διαχειριστών Επενδυτικών Ταμείων, συμμετείχε στη συζήτηση: “The Cyprus Funds Industry: State of Play and Growth Prospects”.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης ο κ. Γιώργος Π. Νικολάου αντάλλαξε με το κοινό και τα άλλα μέλη που συμμετείχαν στην συγκεκριμένη συζήτηση αρκετές τάσεις εφαρμογής των νομικών πλαισίων των Κυπριακών

Επενδυτικών Ταμείων και των Διαχειριστών Επενδυτικών Ταμείων. Επίσης, ανέπτυξε περαιτέρω τις προοπτικές ανάπτυξης της Κύπρου ως Κέντρο Επενδυτικών Ταμείων και Υπηρεσιών Διαχείρισης Επενδυτικών Ταμείων αναλύοντας τα οφέλη της Κύπρου καθώς και την εξέλιξη της Διεθνούς Αγοράς Επενδυτικών Ταμείων.

Οι εμπειρογνώμονες της Αγοράς Επενδυτικών Ταμείων εξέφρασαν το θαυμασμό τους για την ανάπτυξη της γνώσης του Ομίλου Treppides, η οποία αναπτύχθηκε με την πάροδο των χρόνων μέσω της πλήρης αφοσίωσης και δραστηριοποίησής του ομίλου στη Αγορά Επενδυτικών Ταμείων.

Προσέφεραν επίσης την ψήφο εμπιστοσύνης τους στην εταιρεία Treppides ως η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία στην Κύπρο αναγνωρίζοντας για ακόμη μία φορά ότι το έργο που εκτελείται στον Όμιλο Treppides είναι ισοδύναμο με αυτό των κορυφαίων διεθνών συμβουλευτικών εταιρειών.

michael kyprianou

Advocates - Legal Consultants

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι ο κύριος Μάνθος Ματθαίου προσλήφθηκε στην εταιρεία μας ως επικεφαλής του τμήματος δικαστικών υποθέσεων του γραφείου μας στην Πάφο.

Πριν από το διορισμό του στην εταιρεία μας ο κ. Ματθαίου διετέλεσε Επαρχιακός Δικαστής και Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής επί 21 συναπτά έτη, αποκτώντας ευρεία πείρα τόσο στον τομέα του αστικού όσο και του ποινικού δικαίου.

Παράλληλα με τα καθήκοντά του στην εταιρεία μας ο κ. Ματθαίου διδάσκει επίσης το μάθημα του Κυπριακού Κληρονομικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης.

Η αγορά εργασίας μοχλός πίεσης για λήψη μέτρων από το Βερολίνο

Πιθανή συρρίκνωση της απασχόλησης θα οδηγήσει σε αύξηση των δαπανών

Η ανεργία στη Γερμανία θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά, ώστε να υπάρχουν ελπίδες να πραγματοποιηθεί η επιθυμία της ΕΚΤ, η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης να ακολουθήσει πιο επεκτατική δημοσιονομική πολιτική. Τόσο ο κ. Ντράγκι όσο και η διάδοχός του κ. Λαγκάρντ έχουν δηλώσει αρκετές φορές πως η Γερμανία θα πρέπει να αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες και επενδύσεις, ώστε να ενισχύσει την οικονομία της και παράλληλα να συμβάλει στην άνοδο του πληθωρισμού στην Ευρώπη. Κάτι τέτοιο θα επέτρεπε στην ΕΚΤ να εγκαταλείψει μια ώρα καλύτερα την πολύ καλαρή νομισματική πολιτική που ασκεί από το 2015, κάτι για το οποίο πιέζει άλλωστε το Βερολίνο.

Ωστόσο η γερμανική κυβέρνηση επιμένει ότι δεν υπάρχει λόγος να χαλαρώσει τη δημοσιονομική πολιτική της, ιδιαίτερα αφού το γερμανικό οικονομικό διε-

Η ανεργία βρίσκεται στο 5%, αλλά έχουν αυξηθεί οι απολύσεις στον κλάδο της μεταποίησης.

ψευσε τις προβλέψεις και δεν διολίσθησε σε τεχνική ύφεση το τρίτο τρίμηνο, αναπτυσσόμενη με ρυθμό 0,1%.

Την Πέμπτη, ο υπουργός Οικονομίας της Γερμανίας είχε δηλώσει ότι η οικονομία δεν βρίσκεται σε κρίση και συνεπώς δεν δικαιολογείται χαλάρωση της δημοσιονομικής της πολιτικής. Μάλιστα, φαίνεται, επαναλάμβανε την ίδια ημέρα ο Γάλλος κεντρικός τραπεζίτης Φρανσουά Βιλουά ντε Γκαλό την έκκληση για «αποτελεσματικά μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας την κατάλληλη στιγμή» από την πλευρά του Βερολίνου.

Η γερμανική οικονομία προβλέπεται ότι θα επιβραδυνθεί το 2019 στο 0,5%, από ρυθμό 1,5% που είχε επιτύχει το 2018. Ωστόσο, «οι Γερμανοί δεν υποστήριξαν τους προηγούμενους μήνες σημαντικά μέτρα ενίσχυσης της οικονομίας, όπως θα γίνονταν στις ΗΠΑ και στη Βρετανία αν βρίσκονταν σε ανάλογη κατάσταση, εξηγεί στο Bloomberg ο Φλόριαν Χένσε, οικονομολόγος της Beren-

Από την αρχή του έτους έχουν ανακοινωθεί περισσότερες από 80.000 απολύσεις στον κλάδο της μεταποίησης, με πιο πρόσφατη περίπτωση αυτήν της Mercedes-Benz, η οποία ανακοίνωσε ότι θα μειώσει κατά 10% τις διοικητικές θέσεις εργασίας.

berg Bank. «Υπάρχει λιγότερη πίεση από τους Γερμανούς ψηφοφόρους προς τους πολιτικούς για ενίσχυση των μέτρων στήριξης της οικονομίας». Πράγματι, η ανεργία στη Γερμανία βρίσκεται μόλις στο 5%, δηλαδή πολύ κοντά στο χαμηλότερο επίπεδο όλων των εποχών.

Ωστόσο η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της μεταποίησης που καταγράφεται από την αρχή του έτους, είναι η σημαντικότερη από την εποχή της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και έχει αρνητική επίδραση στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Bloomberg, από την αρχή του έτους έχουν ανακοινωθεί περισσότερες από 80.000 απολύσεις στον κλάδο της μεταποίησης, με πιο πρόσφατη περίπτωση αυτή της Mercedes-Benz, που ανακοίνωσε την Πέμπτη ότι θα μειώσει κατά 10% τις διοικητικές θέσεις εργασίας.

Παράλληλα, έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός εταιρειών που

έχουν καταθέσει αίτηση για κρατική επιδότηση, που θα τους επιτρέψει να μειώσουν σε μέρος του προσωπικού τους τις εβδομαδιαίες ώρες εργασίας, με το κράτος να αναπληρώνει το χαμένο εισόδημα. Η γερμανική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Απασχόλησης προειδοποιεί μάλιστα ότι τους επόμενους μήνες «θα αυξηθεί σημαντικά» ο αριθμός των εργαζομένων που θα αναγκαστούν να εργάζονται λιγότερες ώρες την εβδομάδα, καθώς οι βιομηχανίες βρίσκονται αντιμέτωπες με μειωμένη ζήτηση και παραγγελίες.

«Θα έπρεπε να υπάρξει μεγάλη επιδείνωση στην αγορά εργασίας ώστε να αλλάξει το πολιτικό κλίμα υπέρ της λήψης μέτρων για τη στήριξη της οικονομίας», εξηγεί ο κ. Τζέιμι Ρας, επικεφαλής οικονομολόγος της Bloomberg Intelligence για την Ευρώπη. «Η αγορά εργασίας θα παραμείνει σταθερή. Το θεμελιώδες πρόβλημά μας είναι ότι έχουμε έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού εξαιτίας του δημογραφικού», λέει στο

Bloomberg ο κ. Γιοργκ Κρέμερ, επικεφαλής οικονομολόγος της Commerzbank.

«Οχι» σε νέο χρέος

Η πιο τρανή απόδειξη πως το Βερολίνο δεν προτίθεται να λάβει σημαντικά μέτρα υποστήριξης της οικονομίας είναι ο ισσοσκελισμένος προϋπολογισμός που καταθέτει για το 2020. Επειτα από ολονύκτιες συζητήσεις, η επιτροπή προϋπολογισμού του γερμανικού Κοινοβουλίου ενέκρινε το προσχέδιο του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού ύψους 362 δισ. ευρώ για το 2020. Το ποσό είναι αυξημένο κατά 1,1% σε σύγκριση με το 2019 και υψηλότερο κατά 1,7 δισ. ευρώ από αυτό που είχε προτείνει ο Ολαφ Σολτς, υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας. Ωστόσο, για τη γερμανική κυβέρνηση το σημαντικότερο στοιχείο φαίνεται πως είναι ότι ο προϋπολογισμός του 2020 θα είναι ισοσκελισμένος. «Εξακολουθεί να ισχύει: όχι νέο χρέος», δήλωσε χθες ο Εκκαρτ Ρέμπεργκ, ειδικός επί θεμάτων προϋπολογισμού. «Η Γερ-

μανία δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα χρηματοδότησης. Διαθέτουμε τα απαραίτητα έσοδα για να χρηματοδοτήσουμε τις σωστές προτεραιότητες: αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής, εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια, παιδεία και έρευνα και κοινωνική ασφάλεια», πρόσθεσε. Περίπου 7 δισ. θα διατεθούν από τον γερμανικό προϋπολογισμό για τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων μέσω επιδοτήσεων που θα διατεθούν για τη μόνωση οικιών, την αντικατάσταση παλαιών συστημάτων θέρμανσης αλλά και για την διπλασιασμό της κρατικής επιδότησης για την αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου. Σε κάθε περίπτωση, το Βερολίνο επιμένει σθεναρά ότι δεν πρόκειται να αυξήσει τον κρατικό δανεισμό ώστε να ενισχύσει για παράδειγμα τις επενδύσεις για υποδομές, παρά το γεγονός ότι μπορεί να δανειζεται από τις αγορές με επιτόκιο -0,34% για δέκα χρόνια. Η ολομέλεια της γερμανικής Βουλής αναμένεται να εγκρίνει τον προϋπολογισμό στα τέλη Νοεμβρίου.

Κάθε άνθρωπος στον πλανήτη χρωστά περίπου 32.500 δολάρια.

Σε επίπεδα-ρεκόρ, πάνω από τα 255 τρισ. δολάρια, το παγκόσμιο χρέος

Το παγκόσμιο χρέος, όπως προβλέπει στην τελευταία του έκθεση το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών, θα ξεπεράσει τα 255 τρισ. δολάρια στο τέλος του έτους, αγγίζοντας ιστορικά επίπεδα-ρεκόρ. Αν αυτό επιμεριστεί σε κάθε άνθρωπο που ζει στον πλανήτη, μεταφράζεται σε 32.500 δολάρια κατά κεφαλήν, υπολογίζοντας τον πληθυσμό σε 7,7 δισ.

Σχεδόν το 60% και πλέον των χωρών του κόσμου αναμένουν αβύπτη χαμηλότερη των δυνατοτήτων τους το 2020. Οπότε η καλαρή νομισματική πολιτική των κεντρικών τραπεζών διευκολύνει τον δανεισμό κρατών και ομίλων. Ωστόσο τα περιθώρια στενεύουν για περαιτέρω χαλάρωση, όπως χώρες όπως η Ελλάδα, η Αργεντινή, η Βραζιλία και η Νότια Αφρική με τάχιστα αυξανόμενο δημόσιο δανεισμό, καθώς και εκείνες με υπέρογκο δημόσιο χρέος, όπως η Ιταλία και ο Λίβανος, μπορεί να δυσκολευθούν να καταφύγουν σε πακέτα οικονομικής στήριξης. Επιπλέον, όπως τονίζει το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών, η διάθεση των επενδυτών να χρηματοδοτούν επιχειρήσεις ειδικά στις υπερπλεονάζουσες χώρες μπορεί να αποδειχθεί ευμετάβλητη και να εξαρτηθεί από το πώς αλλάξει το κλίμα στη διαχείριση ρίσκου στο παγκόσμιο σκηνικό. Το χρέος είναι υπερτριπλάσιο από την παγκόσμια οικονομική παραγωγή και η ανοδική του πορεία ήταν ξεκάθαρη και από το πρώτο εξάμηνο, όταν αυξήθηκε κατά 7,5 τρισ. δολάρια και δεν είχε ενδείξεις αποκλιμάκωσης έκτοτε. Συγκεκριμένα, το πρώτο εξάμηνο του 2019 το παγκόσμιο χρέος έφθασε

στα 250 τρισ. δολάρια, το οποίο αντιστοιχεί στο 320% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Το δε δεύτερο τρίμηνο το χρέος των αναδυόμενων οικονομιών ξεπέρασε τα 71,4 τρισ. δολάρια, φθάνοντας σε νέα ρεκόρ του 220% του ΑΕΠ τους. Οι επιχειρήσεις του δημοσίου στις οικονομίες αυτές αντιστοιχούν σε πάνω από 50% όλου του εταιρικού δανεισμού εκτός του τραπεζικού κλάδου. Σχεδόν το 60% επί του συνολικού παγκόσμιου δανεισμού αφορά την Κίνα και τις ΗΠΑ. Το δε συνολικό δημόσιο χρέος το 2019 θα ξεπεράσει τα 70 τρισ. δολάρια, όπως προβλέπει το Ινστιτούτο, ενώ είχε και τη μεγαλύτερη αύξηση το πρώτο εξάμηνο κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα. Μετά ακολουθήσαν οι τράπεζες και οι όμιλοι του χρηματοπιστωτικού κλάδου, όπου η αύξηση του δικού τους δανεισμού ήταν τις τάξεις της μιας ποσοστιαίας μονάδας. Αξίζει να αναφερθεί πως η συσσώρευση παγκοσμίου χρέους οφείλεται εν πολλοίς στην έκδοση πληθώρας ομολόγων σε όλο τον κόσμο. Το 2009 η ομολογιακή αγορά ανερχόταν σε 87 τρισ. δολάρια και στα μέσα του 2019 ξεπερνούσε τα 115 τρισ. δολάρια. Τέλος, όπως αναφέρει το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών, το επαχθές παγκόσμιο χρέος ίσως γίνει τροχοπέδη στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής: ο δανεισμός για έργα χαμηλού ανθρωπίνου αποτυπώματος υπερβαίνει ελαφρώς το 1 τρισ. δολάρια όταν, κατά τους διεθνείς οργανισμούς, απαιτούνται κάθε χρόνο και κατά μέσον όρο 3,5 τρισ. δολάρια σε επενδύσεις για να μην ανέλθει η θερμοκρασία άνω του 1,5 βαθμού Κέλσιους το 2050.

Μετράει κέρδη η Ρωσία από τη συμφωνία του ΟΠΕΚ

Κερδοσύννη φαίνεται να είναι η Ρωσία σε σχέση με τη Σαουδική Αραβία, από τότε που τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία του ΟΠΕΚ, η οποία περιλαμβάνει τον περιορισμό της παραγωγής πετρελαίου. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Διεθνούς Οργανισμού για την Ενέργεια (IEA) που δημοσιεύει το Bloomberg, από το 2016, οπότε συμφώνησαν οι χώρες του ΟΠΕΚ να προβούν σε αυτή την κίνηση για να ανακάμψουν οι τιμές πετρελαίου, η Σαουδική Αραβία έχει μειώσει περίπου 10 φορές περισσότερο την παραγωγή της από τη Ρωσία. Ωστόσο, τα επιπλέον έσοδα της Σαουδικής Αραβίας μετά την ισχύ της συμφωνίας αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα των αντίστοιχων επιπλέον εσόδων που κατέγραψε η Ρωσία.

Σύμφωνα με το Bloomberg, τα έσοδα της Ρωσίας από τις πωλήσεις πετρελαίου κινήθηκαν κατά μέσον όρο στα 670 εκατ. δολ. την

Από το 2016 που συμφωνήθηκε ο περιορισμός της παραγωγής αύξησε τα έσοδά της κατά 170 εκατ. δολάρια την ημέρα.

ημέρα το 2019, ποσό αυξημένο κατά 170 εκατ. δολ. την ημέρα από το τελευταίο τρίμηνο του 2016, οπότε οι χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ με τη Ρωσία συνήψαν τη συγκεκριμένη συμφωνία. Από την άλλη, από τις πωλήσεις πετρελαίου η Σαουδική Αραβία είχε έσοδα 630 εκατ. δολ. την ημέρα από την αρχή του έτους, ήτοι 125 εκατ. δολ. περισσότερα σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2016.

Ενώ λοιπόν η Σαουδική Αραβία έχει μειώσει από τα τέλη του 2016 την παραγωγή της κατά περίπου

Η Σαουδική Αραβία έχει μειώσει την παραγωγή πετρελαίου 10 φορές περισσότερο από τη Ρωσία.

740.000 βαρέλια την ημέρα, η Ρωσία εμφανίζεται λιγότερο αποφασιστική, περιορίζοντας την παραγωγή της κατά μόλις 75.000 βα-

ρέλια την ημέρα, όπως αναφέρει το Bloomberg. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, η Σαουδική Αραβία ασκούμε πιέσεις ώστε όλες οι χώ-

ρες που συμμετείχαν σε αυτή να προχωρήσουν συντονισμένα σε μειώσεις της παραγωγής για την αποφυγή πλεονάζουσας προσφοράς, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει την αγορά σε κορεσμό. Ωστόσο η Ρωσία συνήθιζε να εμφανίζεται περισσότερο επιφυλακτική, σπνρίζοντας τη διαδικασία μείωσης της παραγωγής πετρελαίου λίγο πριν από τη λήξη ισχύος των προηγούμενων συμφωνιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ρωσική Rosneft PJSC έχει πολλές φορές επικρίνει τη στενή συνεργασία που έχει το Κρεμλίνο με τις χώρες του ΟΠΕΚ, υποστηρίζοντας ότι οι μειώσεις επηρεάζουν αρνητικά το μερίδιο αγοράς της. Μάλιστα, τον περασμένο Ιούνιο, ο διευθύνων σύμβουλος της Rosneft, Ιγκόρ Σεχίν, επεσήμανε πως η παράταση της συμφωνίας για μείωση της παραγωγής εξυπηρετεί περισσότερο τα συμφέροντα της Σαουδικής Αραβίας, παρά της Ρωσίας.

Στο 27,4% η ανεργία των νέων στην Τουρκία

Η ανεργία στην Τουρκία αυξήθηκε στο 14% το τρίτο τρίμηνο του 2019, ανεργία των νέων εκτοξεύθηκε στο επίπεδο-ρεκόρ 27,4%, καθώς οι αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης εξακολουθούν να πλήττουν την αγορά εργασίας. Η νομισματική κρίση που είχε πλήξει την τουρκική οικονομία τον Αύγουστο του 2018 οδήγησε σε μεγάλη μείωση της ζήτησης και σε μεγάλη άνοδο του πληθωρισμού που πέρασε τον Νοέμβριο είχε αγγίξει το 25%. Η άνοδος του πληθωρισμού μείωσε δραματικά την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, αναγκάζοντας πολλές επιχειρήσεις να προβούν σε απολύσεις. Το τρίτο τρίμηνο του 2018 η ανεργία στην Τουρκία είχε καταγραφεί στο 11,1%, σύμφωνα με στοιχεία της τουρκικής στατιστικής υπηρεσίας. Η ανεργία των νέων αυξήθηκε πολύ περισσότερο, αφού το τρίτο τρίμηνο του 2018 ή-

ταν 20,8%. Βέβαια, από την αρχή του έτους παρατηρείται διστακτική ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, με αποτέλεσμα να έχει μειωθεί η ανεργία από το 14,7% το πρώτο τρίμηνο στο 14% το τρίτο τρίμηνο. Σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμο οικονομικό πρόγραμμα της τουρκικής κυβέρνησης, η ανεργία προβλέπεται να μειωθεί στο 12,9% στο τέλος του 2019 και στο 11,8% στο τέλος του 2020. Το πρώτο τρίμηνο του 2019 η τουρκική οικονομία είχε συρρικνωθεί κατά 2,4%, ενώ το δεύτερο τρίμηνο η συρρίκνωση περιορίστηκε στο 1,5%. Καθώς υποχωρεί ο πληθωρισμός, ο οποίος είναι πλέον μονοψήφιος, ανακάμπτει η εσωτερική ζήτηση, ενώ στην αναθέρμανση της οικονομίας συνέβαλε και η μείωση του βασικού επιτοκίου δανεισμού, στην οποία προχώρησε η τουρκική κεντρική τράπεζα τον Ιούλιο.

pwc

Expertise Solutions Value

www.pwc.com.cy

Μεταξύ 1,6 και 1,7 τρισ. δολ. η αποτίμηση της Aramco

Θεωρείται υψηλή από τους επενδυτές, αν και το Ριάντ έριξε τις απαιτήσεις του

Η εισαγωγή της Saudi Aramco, της πλέον κερδοφόρου εταιρείας του πλανήτη, στο χρηματιστήριο, με στόχο την άντληση 100 δισ. δολαρίων και την εταιρεία να αποτιμάται στα 2 τρισ. δολάρια, εθεωρείτο μόλις πριν από δύο χρόνια το ισχυρότερο σημάδι οικονομικής αλλαγής στη Σαουδική Αραβία. Ωστόσο, άλλο οι προσδοκίες και άλλο η πραγματικότητα. Προχθές, η Aramco ανακοίνωσε ότι ακύρωσε τις προωθητικές ενέργειες για την προσέλευση επενδύτων σε ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδά και Ευρώπη, σημιάδι ότι το ενδιαφέρον για τη μετοχή της εταιρείας κρίθηκε ως πολύ χαμηλό. Παράλληλα, η εταιρεία ανακοίνωσε εύρος τιμής για τη μετοχή που οδηγεί σε αποτίμηση της τάξεως των 1,6 τρισ. με 1,7 τρισ. δολ., επίπεδο που αξιολογείται ως υψηλό από τους επενδυτές.

Η σύγκρουση με την πραγματικότητα δεν είναι ευχάριστη για το Ριάντ και

Η Aramco θα προσφέρει το 1,5% των μετοχών της εταιρείας στους επενδυτές και όχι το 5% όπως ήταν η αρχική προσδοκία.

τον πρίγκιπα διάδοχο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν. Οχι μόνο δεν προωθεί την πώληση μετοχών στο εξωτερικό, γεγονός που σημαίνει ότι θα χάσει επενδυτές όπως τα μεγάλα αμερικανικά και καναδικά συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά βασίζεται όλο και πιο πολύ σε Σαουδάραβες κροίσους, πολλοί εκ των οποίων δέχονται πίεση ώστε να επενδύσουν στην Aramco, σύμφωνα με το Bloomberg. Αρχικά, το Ριάντ προώθουσε την εισαγωγή της μεγαλύτερης πετρελαϊκής εταιρείας στον κόσμο ως τρόπο για την προσέλκυση δεκάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων ξένων κεφαλαίων στη Σαουδική Αραβία. Αντιθέτως, σήμερα οι προσδοκίες για την πώληση μετοχών είναι σαφώς μικρότερες και η διαδικασία αρχίζει να θυμίζει περισσότερο επιβολή

Η Aramco ανακοίνωσε ότι ακύρωσε τις προωθητικές ενέργειες για την προσέλευση επενδύτων σε ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδά και Ευρώπη, σημιάδι ότι το ενδιαφέρον για τη μετοχή της εταιρείας κρίθηκε πολύ χαμηλό. Πλέον το Ριάντ θα στηριχθεί σε ντόπιους επενδυτές, κάτι που σημαίνει ότι ο στόχος προσέλευσης ξένων κεφαλαίων δεν θα επιτευχθεί στον επιθυμητό βαθμό.

δαμού στην οικονομία της Σαουδικής Αραβίας, καθώς ντόπιοι επενδυτές, μικροί και μεγάλοι, παίρνουν τη θέση των ξένων, εξηγεί το Bloomberg.

Το πιθανότερο είναι πως η εισαγωγή της Aramco στο χρηματιστήριο του Ριάντ θα αποδειχθεί η μεγαλύτερη αρχική δημόσια προσφορά στον κόσμο, με την εταιρεία να αντίλει περισσότερα από 25 δισ. δολάρια από την αγορά και την αποτίμηση της να διαμορφώνεται μεταξύ 1,6 τρισ. δολ. και 1,7 τρισ. δολ., υψηλότερη από κάθε άλλης εταιρείας στον κόσμο. Ωστόσο, το 2016, όταν ο πρίγκιπας διάδοχος Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν είχε αναφερθεί για πρώτη φορά στην εισαγωγή της Aramco στο χρηματιστήριο, η προσδοκία ήταν να αντλήσει 100 δισ. δολάρια τα οποία

θα χρησιμοποιούσε ώστε να αλλάξει τη δομή της οικονομίας της Σαουδικής Αραβίας και να περιορίσει την εξάρτησή της από το πετρέλαιο. «Τα περισσότερα από τα χρήματα θα προέλθουν πιθανώς από ντόπιους και όχι από ξένους επενδυτές. Αυτό σημαίνει πως τα έσοδα δεν θα αποτελέσουν νέα ροή ξένων κεφαλαίων αλλά εσωτερική μεταφορά από τα σαουδαραβικά νοικοκυριά και εταιρείες προς την κυβέρνηση», εξηγεί ο Ζιάντ Νταούντ, επικεφαλής οικονομολόγος για τη Μέση Ανατολή στην Bloomberg Intelligence. Επιπλέον, η Aramco θα προσφέρει το 1,5% των μετοχών της εταιρείας στους επενδυτές και όχι το 5% όπως ήταν η αρχική προσδοκία.

«Το εύρος της αποτίμησης είναι υ-

ψπλότερο από αυτό που θα θεωρούσαν ελκυστικό οι περισσότεροι θεσμικοί επενδυτές», εξηγεί στο Bloomberg ο Νιλ Μπέμπεριτζ, αναλύτης της Sanford C. Bernstein 7 Co. «Το εύρος τιμής της Aramco οδηγεί σε υψηλότερη αποτίμηση της εταιρείας σε σύγκριση με μεγάλες δυτικές πετρελαϊκές εταιρείες», προσθέτει. Η νέα αποτίμηση σημαίνει πως η Aramco, η οποία έχει υποσχεθεί μέρισμα ύψους 75 δισ. δολαρίων τουλάχιστον το 2020, θα ανταμείψει τους επενδυτές με μερισματική απόδοση της τάξεως του 4,4% με 4,7%. Η μερισματική απόδοση που προσφέρει η ExxonMobil είναι ελάχιστα κάτω από το 5%, ενώ η Royal Dutch Shell προσφέρει μερισματική απόδοση 6,4%.

BLOOMBERG

Η μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση θα είναι δύσκολη, εκτιμά η Daimler

Ο Ολα Καλένιους, νέος επικεφαλής, παρουσίασε τους στόχους της εταιρείας

Τον κώδωνα του κινδύνου έκρουσε ο διευθύνων σύμβουλος της Daimler (της γνωστής αυτοκινητοβιομηχανίας με το εμπορικό σήμα Mercedes-Benz), Ολα Καλένιους, προειδοποιώντας ότι θα είναι επίπονος ο αγώνας της να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα της εποχής της ηλεκτροκίνησης και της αυτόνομης οδήγησης. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ανάγκη να συμμορφωθεί η εταιρεία (αλλά και ο κλάδος συνολικά) με τους νέους αυστηρότερους όρους στις εκπομπές αερίων ρύπων, κάνοντας τις αναγκαίες μετατοπίσεις στα υφιστάμενα συμβατικά μοντέλα και επενδύοντας στη συναφή τεχνολογία.

Ο Σουηδός επικεφαλής της Daimler παρουσίασε το σχέδιό του, το οποίο περιέχει πρόβλεψη για εξοικονόμηση

Το σχέδιο προβλέπει εξοικονόμηση 1,3 δισ., όριο στις επενδύσεις και περικοπές θέσεων εργασίας.

1,3 δισ. ευρώ, επιβολή ορίου στις επενδύσεις και περικοπές θέσεων εργασίας, καθώς και τη σταδιακή αύξηση των περιθωρίων κέρδους. Τα κέρδη της αυτοκινητοβιομηχανίας, όπως δήλωσε, θα παραμείνουν υπό πίεση και τα επόμενα δύο χρόνια. «Το στοίχημα που βάζουμε, να είμαστε μια επιτυχημένη εταιρεία στο μέλλον, προϋποθέτει πως θα λάβουμε τώρα μέτρα, ενισχύοντας σημαντικά την οικονομική μας υγεία», δήλωσε ο κ. Καλένιους, και αυτή ήταν και η πρώτη σημαντική παρουσίαση της στρατηγικής του, αφ' ης στιγμής ανέλαβε καθήκοντα φέτος τον Μάιο.

Μετασχηματισμός

Μία από τις επιπτώσεις των νέων κανόνων αντιρρύπανσης θα είναι να μειωθούν τα κέρδη της Daimler το 2020 και το 2021, εξ ου και ο Ολα Καλένιους σχεδιάζει να εξοικονομήσει χρήματα μέσω μειώσεων στο προσω-

«Το στοίχημα που βάζουμε, να είμαστε μια επιτυχημένη εταιρεία στο μέλλον, προϋποθέτει πως θα λάβουμε τώρα μέτρα, ενισχύοντας σημαντικά την οικονομική μας υγεία», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Daimler, Ολα Καλένιους.

πικό, όπως προαναφέρθηκε. Μετά τις δηλώσεις του, κατά τις αρχικές συλλογές χθες στη Φρανκφούρτη η τιμή μετοχής της Daimler είχε απώλεια 2,3% στα 52,17 ευρώ. Ειδικότερα, οι διευθυντικές θέσεις θα ελαττωθούν κατά σχεδόν 10%. Η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία προσέθεσε πως θα εξοικονομήσει περισσότερα από 300 εκατ. ευρώ με περικοπές θέσεων εργασίας σε πιο χαμηλόβαθμα κλιμάκια στον βραχίονα των φορτηγών και 250 εκατ. ευρώ από περιορισμό σε πάγιες δαπάνες. Ακόμη, ο διευθύνων σύμβουλος διευκρίνισε ότι η Daimler πρέπει να μπορεί να πουλάει πιο πολλά ηλεκτρικά οχήματα στην Ε.Ε., ώστε να ανταποκρίνεται στις νέες προδιαγραφές ρύπων. Βάσει αυτών, οφείλουν οι αυτοκινητοβιομηχανίες να περικόψουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τα αυτοκίνητα κατά 37,5% έως το 2030 σε σύγκριση με τα αντί-

στοιχα επίπεδα του 2021 και ενώ θα έχει ήδη επιτευχθεί μείωση 40% την περίοδο 2007-2021.

Επιπροσθέτως, η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία δήλωσε ότι προσδοκά να εξασφαλίσει απόδοση πωλήσεων από τις λειτουργικές της δραστηριότητες στα οχήματα και στα φορτηγά του βραχίονα Mercedes-Benz Cars & Vans τουλάχιστον 4% το 2020 και τουλάχιστον 6% το 2022. Ακόμη, προβλέπει οι πωλήσεις αυτοκινήτων να αυξηθούν περίπου κατά 3% το 2020. Εντούτοις, επισήμανε ότι στην προοπτική της επιβολής δασμών από τον Αμερικανό πρόεδρο και της μη συντεταγμένης αποχώρησης της Βρετανίας από την Ε.Ε. οι αποδόσεις ενδέχεται να συμπειστούν έως και 1%. Λίγους μήνες πριν, η αυτοκινητοβιομηχανία είχε εκφράσει την ελπίδα πως στα επιβατικά της οχήματα Mercedes-Benz θα μπορούσε να εξασφαλίσει απόδοση

επί των πωλήσεων μεταξύ 3% και 5% – και αυτά τα περιθώρια κερδών είναι χαμηλότερα ακόμη και από τα αντίστοιχα της Peugeot Citroen, η οποία απευθύνεται σε μαζικότερες αγορές. Και ως μη λησμονούμε ότι αυτή η σταδιακή μεταμόρφωση σε μια αυτοκινητοβιομηχανία με έμφαση στην ηλεκτροκίνηση και στην αυτόνομη οδήγηση έρχεται μετά το σκάνδαλο που αφορούσε την τοποθέτηση «πειραγμένου» λογισμικού στα πετρελαιοκίνητα οχήματα της, για να δείχνουν πως εναρμονίζονται με τις προδιαγραφές στις εκπομπές ρύπων στη διάρκεια των ελέγχων. Τέλος, αναφέρεται ότι η χρηματιστηριακή αξία της Daimler φθάνει τα 55,7 δισ. ευρώ, υστερώντας από εκείνη της ανταγωνίστριας Tesla, που μόλις προχθές ανακοίνωσε την κατασκευή κολοσσίου εργοστασίου στη Γερμανία.

BLOOMBERG, REUTERS

Ο Τραμπ είχε αφήσει να εννοηθεί τον Ιούλιο ότι η Amazon δεν θα έπρεπε να αναλάβει το έργο.

Παρεμβάσεις σε κρατικό διαγωνισμό στις ΗΠΑ καταγγέλλει η Amazon

Μεροληψία υπέρ της Microsoft επέδειξε το υπουργείο Αμυνας των ΗΠΑ αναθέτοντας στην τεχνολογική εταιρεία τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών του Πενταγώνου, ισχυρίζεται η Amazon, η οποία ανακοίνωσε ότι θα προσβάλει την απόφαση. Η διαμάχη γίνεται για τη σύναψη δεκαετούς συμβολαίου αξίας 10 δισ. δολαρίων, το οποίο ανατέθηκε στη Microsoft κατόπιν πολύμηνου διαγωνισμού.

Μέχρι πρότινος θεωρείτο ότι η Amazon θα ήταν αδιαμφισβήτητα ο νικητής του διαγωνισμού, λόγω της μεγάλης προόδου που έχει σημειώσει στον τομέα του υπολογιστικού νέφους. Η τελική απόφαση του αμερικανικού υπουργείου Αμυνας για το έργο, το επνομαζόμενο JEDI, οδήγησε την Amazon στο συμπέρασμα ότι παρενέβησαν πολιτικοί παράγοντες. «Είναι κρίσιμης σημασίας για τη χώρα μας η κυβέρνηση και οι αιρετοί ηγέτες της να αναθέτουν έργα κατά τρόπο αντικειμενικό και ελεύθερο από πολιτικές επιρροές», δήλωσε χθες ο Ντρου Χέρντενερ, εκπρόσωπος της Amazon, σύμφωνα με το Bloomberg. «Διάφορα κομμάτια της διαδικασίας σχετικά με τον διαγωνισμό για το JEDI είχαν εμφανείς ελλείψεις, λάθη και σαφώςτατη μεροληψία – και είναι σημαντικό αυτά τα ζητήματα να εξεταστούν και να διορθωθούν», συμπλήρωσε ο Χέρντενερ.

Τα οχάλια της Amazon βασίζονται στις χρόνιες επικρίσεις του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ κατά του ιδρυτή της Amazon, Τζεφ Μπέζος. Εκτός όμως από τη χρόνια διαμάχη των δύο ανδρών, ο Ντόναλντ Τραμπ είχε αφήσει να εννοηθεί τον Ιούλιο ότι η Amazon δεν θα έπρεπε να αναλάβει το έργο. Ο Αμερικανός πρόεδρος, επικαλούμενος διαμαρτυρίες από άλλες εταιρείες τεχνολογίας, είχε αναφέρει τον Ιούλιο ότι

Υποστηρίζει ότι το υπουργείο Αμυνας ανέθεσε έργο στη Microsoft κατόπιν πολιτικών πιέσεων.

η συμμετοχή της Amazon στον διαγωνισμό θα βρισκόταν υπό το μικροσκόπιο της κυβέρνησης. Ο διευθύνων σύμβουλος των υπηρεσιών Διαδικτύου της Amazon, Αντι Τζάσι, τόνισε σε χθεσινή συνεδρίαση της εταιρείας ότι είναι δύσκολο για μια αμερικανική υπηρεσία να συνάψει οποιοδήποτε συμβόλαιο με αντικειμενικό τρόπο, τη στιγμή που ο πρόεδρος δυσφημίζει έναν από τους διαγωνιζομένους.

Ερωτώμενος για το εάν πράγματι υπήρχε πολιτική παρέμβαση κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, ο Αμερικανός υπουργός Αμυνας, Μαρκ Εσπέρ, διέψευσε κάθε υπόνοια μεροληψίας. «Είμαι βέβαιος ότι διενεργήθηκε ελεύθερα και δίκαια, χωρίς κανένα είδος εξωτερικής επιρροής», δήλωσε χθες ο Εσπέρ. Ο ίδιος υπενθύμισε επιπλέον ότι είχε αποχωρήσει από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού λόγω συγκρούσε συμφερόντων.

Στο βιβλίο του Γκάι Σνόντγκρας, συντάκτη ομιλιών του πρώην υπουργού Αμυνας των ΗΠΑ Τζιμ Μάτις, αναφέρεται ότι ο Τραμπ ζήτησε από τον Μάτις να καταστρέψει την Amazon. Ο Αμερικανός πρόεδρος αναφερόταν συγκεκριμένα στη συμμετοχή του τεχνολογικού κολοσσού στον διαγωνισμό για το JEDI. Στο ίδιο βιβλίο διευκρινίζεται επίσης ότι ο Μάτις αρνήθηκε. «Θα γίνει κατά γράμμα, από νομικούς και από πηλικής απόψεως», απάντησε ο Μάτις, σύμφωνα με το βιβλίο.

Συνεργασία Burberry με την τεχνολογική εταιρεία Tencent

Συνεργασία ξεκινούν ο όμιλος υψηλής ραπτικής και αξεσουάρ Burberry με τον κινεζικό κολοσσό του Διαδικτύου Tencent Holdings, ώστε να πειραματισθούν με το κράμα λιανεμπορίου και κοινωνικών δικτύων στην αγορά ειδών πολυτελείας. Το πρώτο βήμα της συνεργασίας είναι ένα κατάστημα Burberry στην πόλη Σενζέν με τη στήριξη της Tencent, η οποία είναι υπεύθυνη για το κοινωνικό δίκτυο WeChat. Οι πελάτες θα έχουν μοναδικές εμπειρίες εκεί, όπου η ψηφιακή καθημερινότητα θα διεισδύει στην κανονική ζωή τους, όπως διευκρίνισε ο βρετανικός όμιλος Burberry – η συνεργασία με την Tencent θα ενδυναμώνει την παρουσία του οίκου στην Κίνα, όπου δίκτυα όπως το Instagram έχουν απαγορευθεί.

Κερδοφορία

Η ανακοίνωση της σύμπραξης συμπίπτει με την κοινοποίηση των εξαμηνιαίων λειτουργικών κερδών του ομίλου Burberry. Αυτά έχουν ξεπεράσει τις προβλέψεις των αναλυτών και φθάνουν στα 260 εκατ. δολάρια, χάρις στην ενίσχυση της ζήτησης για όσα ρούχα σχεδιάζει ο νέος σχεδιαστής του οίκου, Ρικάρντο Τίσι. Μετά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων, η τιμή της μετοχής του Burberry ενισχύθηκε έως και 9%, άνοδος η οποία ήταν η μεγαλύτερη από φέτος τον Ιούλιο.

Και ποιος είναι, άραγε, ο λόγος που καθιστά αναγκαία μια συμμαχία υψηλής ραπτικής και τεχνολογίας; Το ότι οι άνθρωποι με λογαριασμούς και παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα τύπου Facebook και Instagram έχουν εκτοπίσει τα μοντέλα και τα ακριβά περιοδικά ως παράγοντες διαμόρφωσης τάσεων και επιλογών. Και έτσι οι άνθρωποι αυτοί επηρεάζουν τις πωλήσεις στο πεδίο των καλλυντικών, του μακιγιάζ, της μόδας, της γυμναστικής, της γαστρονομίας, των ταξιδιών και των ειδών πολυτελείας. Οι οίκοι μόδας και αξεσουάρ, όπως ο Burberry, πρέπει να δελαράσουν αυτούς τους καταναλωτές και

Το πρώτο βήμα της συνεργασίας είναι ένα κατάστημα Burberry στην πόλη Σενζέν.

τις καταναλώτριες που λατρεύουν να βγάζουν φωτογραφίες σέλφι, και να τους πείσουν να μπουν στα καταστήματα.

Οπότε οι εταιρείες λιανεμπορίου έχουν δημιουργήσει πολλά σκηνικά μέσα σε αυτά, και το βίωμα των αγορών σε ένα ελκυστικό κατάστημα αποτελούν σημαντικές πηγές έμπνευσης για όσους αγοράζουν είδη πολυτελείας, ενόσω το ταξίδι τους από τον εικονικό κόσμο στον πραγματικό γίνεται ολοένα και πιο ρευστό», παρατηρεί η Τζούλι Μπράουν, διευθύνουσα σύμβουλος του βρετανικού Burberry. Τέλος, αναφέρεται, ότι ο οίκος αυτός ήταν ένας από τους πρώτους στην υψηλή ραπτική, που υιοθέτησε το Facebook για την προώθηση προϊόντων, ενώ πωλεί διάφορα περιορισμένης έκδοσης είδη μέσω Instagram.

Βάζει τέλος στη χρηματοδότηση ρυπογόνων έργων το 2022 η ΕΤΕπ

Δεν θα χορηγεί κεφάλαια σε επενδύσεις που σχετίζονται με ορυκτά καύσιμα

Ένα τεράστιος σημασίας βήμα κάνει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στην κατεύθυνση της συγκράτησης της ανόδου της θερμοκρασίας και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αποφασίζοντας από το 2022 και μετά να μη χρηματοδοτήσει κανένα νέο έργο ορυκτών καυσίμων (όπως όσα αφορούν το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και τον γαιάνθρακα). Όπως διευκρίνισε η τράπεζα σε σχετική ερώτηση της «Κ», η απόφαση αυτή δεν αφορά όσα έργα ήδη χρηματοδοτούνται ούτε όσα θα αξιολογηθούν και θα εγκριθούν μέχρι τα τέλη του 2021. Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μπορεί να γίνει η πρώτη ηπειρος με μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2050.

Η τράπεζα αποφάσισε την Πέμπτη κατά τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου να εγκρίνει τη νέα ενεργειακή πολιτική, η οποία δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας, χαμηλών ρύπων, ανανεώσιμων και μη ρυπογόνων μορφών ενέργειας. Οι πυλώνες της νέας πολιτικής της τράπεζας συνίστανται στο να δοθεί προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση, να βοηθηθεί η απομάκρυνση από τον γαιάνθρακα με στροφή σε τεχνολογία μηδενικού ή χα-

Στόχος είναι το 32% της ενέργειας στην Ευρώπη να προέρχεται από ήπιες πηγές έως το 2030.

μηλού ανθρακικού αποτυπώματος, ώστε να εκπληρωθεί ο στόχος το 32% της ενέργειας στην Ευρώπη να προέρχεται από ήπιες πηγές έως το 2030, να δοθούν κονδύλια για αποκέντρωση της παραγωγής ενέργειας, της καινοτομικής τεχνολογίας αποθήκευσης ενέργειας και της ηλεκτροκίνησης, καθώς και να υπάρξει ζωτικής σημασίας επένδυση σε δίκτυα για νέες διακοπόμενες πηγές ενέργειας, όπως η πλιακή και η αιολική.

Ορια ρύπων

Συν τοις άλλοις, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ορίζει νέες προδιαγραφές στις εκπομπές ρύπων κατά την παραγωγή ενέργειας, δηλαδή αντικαθιστά το υφιστάμενο όριο των 550 γραμμαρίων σε 250 γραμμάρια ανά κιλοβατώρα. Αυτό σημαίνει πως εάν ένας φορέας και οργανισμός επιδιώκει να χρηματοδοτηθεί από αυτήν για νέα έργα παραγωγής ενέργειας, θα πρέπει να έχει μεριμνήσει για ποικίλες

τεχνολογίες αντιρρύπανσης, οι οποίες θα αμβλύνουν σημαντικά το ανθρακικό αποτύπωμα, μειώνοντας τις εκπομπές ρύπων του, όπως διευκρίνισε ο αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ, Αντρίου Μακντάουελ. Αυτή τη στιγμή, σε διεθνή κλίμακα, η ΕΤΕπ αποτελεί τον μεγαλύτερο πολυμερή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, έχοντας χορηγήσει πιστώσεις 1 τρισ. δολαρίων. Η τράπεζα έχει εκτόπισμα στην αγορά και επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο θεσμικοί και λοιποί μεγάλοι επενδυτές χαράσσουν τις στρατηγικές τους.

Οπότε η δική της απόφαση πολύ πιθανόν να αποτρέπει συνολικά και άλλους επενδυτές από το να διοχετεύσουν ρευστό σε νέα έργα που επιδεινώνουν τις εκπομπές ρύπων και, κατά συνέπεια, την κλιματική αλλαγή. Επιπλέον, θα λειτουργήσει προς επίρρωση της σχεδιαζόμενης Πράξης Συμφωνίας της Ούρσουλας φον ντερ Λάιεν, της νέας πρόεδρου της Κομισιόν, η οποία επιθυμεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να αναδειχθεί σε μία κλιματική τράπεζα. Υπό το πρίσμα αυτό, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να αποδεσμεύσει κεφάλαια της τάξεως του 1 τρισ. ευρώ, με στόχο να μεταστρέψει την ευρωπαϊκή οικονομία σε πιο καθαρές μορφές ενέργειας. «Η κλιματική αλλαγή

αποτελεί την ύψιστη προτεραιότητα στην πολιτική ατζέντα του καιρού μας», δήλωσε ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Βέρνερ Χόγιερ, στην ανακοίνωσή του για τη νέα ενεργειακή πολιτική. Για τον ίδιο, η απόφαση να απομακρυνθεί η τράπεζα από τη χρηματοδότηση έργων στο πεδίο των ορυκτών καυσίμων, αποτελεί «ένα γιγαντιαίο και μεγαλόπνοο άλμα».

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για τη μεταβατική ρύθμιση της πολιτικής ΕΤΕπ, η οποία προβλέπει «προοδευτική εγκατάλειψη των έργων που συνδέονται με το φυσικό αέριο, συμπεριλαμβανομένων κρίσιμων έργων διασύνδεσης (όπως τα δίκτυα αγωγών) και αποθήκευσης αερίου, των λεγόμενων έργων κοινού ενδιαφέροντος». Τέλος, και η νέα πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, έχει δεσμευθεί να αναδείξει την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής σε κομβικό θέμα για την τράπεζα, η οποία εξετάζει το ενδεχόμενο να συμπεριλάβει τους κινδύνους που σχετίζονται με την υπερθέρμανση του πλανήτη στα στρες τεστ των τραπεζών. Υπό την προοπτική αυτή, εάν μία ευρωπαϊκή τράπεζα έχει συμμετοχή σε έργα τα οποία παράγουν υψηλούς ρύπους, αυτό θα θεωρείται παθητικό για τους ισολογισμούς τους.

Η πρωτοβουλία αυτή της ΕΤΕπ εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο στρατηγικής της Ε.Ε. να μπορεί να γίνει η πρώτη ήπειρος με μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2050.

Αισιόδοξη η Fed για την πορεία της αμερικανικής οικονομίας το 2020

«Διαρκή επέκταση» της αμερικανικής οικονομίας το επόμενο διάστημα πρόβλεψε ο επικεφαλής της αμερικανικής κεντρικής τράπεζας, Τζερόμ Πάουελ, διασκεδάζοντας τις ανησυχίες των αγορών περί επικείμενης σοβαρής επιβράδυνσης της αμερικανικής οικονομίας. Η θετική επίδραση της πρόσφατης μείωσης επιτοκίων δανεισμού από τη Fed δεν έχει γίνει ακόμη πλήρως αισθητή και η χαμηλή ανεργία ενισχύει την κατανάλωση των νοικοκυριών, είπε ο Αμερικανός κεντρικός τραπεζίτης. «Η βασική προοπτική εξακολουθεί να είναι ευνοϊκή» και το τρέχον επίπεδο των επιτοκίων δανεισμού είναι το «αρκούν», είπε ο κ. Πάουελ καταθέτοντας στην κοινή οικονομική επιτροπή του αμερικανικού Κογκρέσου, σύμφωνα με το κείμενο της ομιλίας του που δόθηκε στη δημοσιότητα. Τα σχόλια του κ. Πάουελ είναι σε μεγάλο βαθμό ίδια με αυτά που

Ο επικεφαλής της αμερικανικής τράπεζας, Τζερόμ Πάουελ, πρόβλεψε διαρκή επέκταση το προσεχές διάστημα.

είχε κάνει τον περασμένο μήνα, μετά την τρίτη μείωση επιτοκίων δανεισμού στην οποία έχει προχωρήσει φέτος η Fed. Τότε ο κ. Πάουελ είχε στείλει το μήνυμα ότι η κεντρική τράπεζα πιθανότατα δεν πρόκειται να προχωρήσει σε περαιτέρω μείωση του επιτοκίου δανεισμού, τουλάχιστον όχι αν δεν προκύψει κάποια σημαντική αλλαγή στις προοπτικές της αμερικανικής οικονομίας.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν «αξιόπρόσεκτες απειλές», περιλαμβανομένων της επιβράδυνσης της παγκόσμιας οκο-

Ο Πάουελ προειδοποίησε πως σε περίπτωση επιβράδυνσης η κυβέρνηση θα πρέπει να την αντιμετωπίσει με μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής.

νομίας και των επιπτώσεων που έχει ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας, «οι συνάδελφοί μου και εγώ βλέπουμε (...) ως πιθανότερη τη συνεχή επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας».

Οι επενδυτές έχουν αποδεχθεί σε μεγάλο βαθμό την πρόθεση της Fed να διατηρήσει για μεγάλο μέρος του 2020 το βασικό επιτόκιο δανεισμού στο εύρος διακύμανσης 1,5% με 1,75% όπου διαμορφώθηκε στις 31 Οκτωβρίου. Χθες ανακοινώθηκε ότι ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ αυξήθηκε τον Οκτώβριο στον μεγαλύτερο βαθμό των τελευταίων επτά μηνών και συγκλίνει προς τον στόχο 2% που έχει η Fed. «Οι επενδυτές βλέπουν μια οικονομία που δεν είναι ούτε πολύ ζεστή ούτε πολύ κρύα. Και η Fed φαίνεται πως αντιλαμβάνεται την κατάσταση με τον ίδιο τρόπο, οπότε προς το παρόν έχουμε σύγκλιση απόψεων Fed και επεν-

δυτών», σχολίασε ο κ. Ρικ Μέκλερ, εταίρος στην Cherry Lane Investment στο Νιου Τζέρσεϊ. Ωστόσο, ο κ. Πάουελ προέβη και σε μία προειδοποίηση: Στην περίπτωση που προκύψει σημαντική επιβράδυνση της αμερικανικής οικονομίας, η κυβέρνηση θα πρέπει να είναι έτοιμη να την αντιμετωπίσει με μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής, πράγμα που ίσως αποδειχθεί δύσκολο, δεδομένου ότι το δημόσιο χρέος των ΗΠΑ βρίσκεται σε «μη βιώσιμο μονοπάτι». Παίρνοντας μέρος στον έντονο δημόσιο διάλογο που διεξάγεται στις ΗΠΑ για το μέχρι ποιο επίπεδο είναι βιώσιμο το δημόσιο χρέος, ο Αμερικανός κεντρικός τραπεζίτης είπε ότι «το υψηλό και αυξανόμενο δημόσιο χρέος θα μπορούσε να περιορίσει την προθυμία ή την ικανότητα για υποστήριξη της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια σημαντικής επιβράδυνσης».

Αύξηση του κατώτατου μισθού στην Πορτογαλία

Ακολουθώντας το παράδειγμα χωρών όπως η Ελλάδα και η Ισπανία που επλήγισαν από την οικονομική κρίση, η Πορτογαλία θα προχωρήσει εκ νέου από το 2015 σε αύξηση του κατώτατου μισθού. Η πορτογαλική κυβέρνηση παρουσίασε πρόταση για αύξηση του κατώτατου μισθού κατά σχεδόν 6%, στα 635 ευρώ, την επόμενη χρονιά. Παρά όμως τις προθέσεις της, ο κατώτατος μισθός στην Πορτογαλία συνεχίζει να παραμένει ο χαμηλότερος στη δυτική Ευρώπη, ενώ αρκετά κοντά

Ο πρωθυπουργός της χώρας Αντόνιο Κόστα έχει δεσμευθεί να αυξήσει τον κατώτατο στα 750 ευρώ έως το 2023.

ευρώ, έως το 2023. Σύμφωνα με το πρακτορείο Reuters, η κυβέρνηση ανέφερε στο σχέδιό της ότι «η εξέλιξη αυτή συμβάλλει στην ανάκαμψη του εισοδήματος

και στη βελτίωση των επιπέδων κοινωνικών συνόχων», υπογραμμίζοντας επίσης ότι η αύξηση του μισθού αποδεικνύει τη δυναμική της οικονομίας αλλά και της αγοράς

εργασίας. Υπενθυμίζεται πως η ισπανική κυβέρνηση έχει ήδη προχωρήσει στην αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 22%, ενώ η Ελλάδα τον περασμένο Φεβρουάριο προχώρησε σε αύξηση 11%, από τα 586 ευρώ στα 650 ευρώ μεικτά.

Προς το παρόν, στην Πορτογαλία, ένας στους πέντε εργαζόμενους αμείβεται με τον κατώτατο μισθό, ενώ ακόμη το εργασιακό καθεστώς 890.000 εργαζομένων παραμένει επισφαλές. Αυτό σημαίνει ότι αρκετοί εργαζόμενοι απασχολούνται με εκ περιτροπής εργασία, αλλά και συμβάσεις ορισμένου χρόνου.

Θα υπάρξουν, βέβαια, διαπραγματεύσεις για εκ νέου αυξήσεις το επόμενο διάστημα, ενώ το ποσό θα αναθεωρείται κάθε χρόνο μέχρι να φθάσει τον στόχο των 750 ευρώ το 2023. Υπενθυμίζεται ότι από το 2015, οπότε ανήλθαν στην εξουσία οι Σοσιαλιστές, έως το 2019, ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε κατά 14% από 505 ευρώ σε 600 ευρώ, απέχοντας σημαντικά από τον αντίστοιχο της Ισπανίας που διαμορφώνεται στα 1.050 ευρώ.

Το CTGP, που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα συνδικάτα εργαζομένων στην Πορτογαλία, τόνισε ότι η αύξηση αυτή στα 635 ευρώ είναι ανεπαρκής, υπογραμμίζοντας ότι η χώρα μπορεί να προχωρήσει σε περαιτέρω αυξήσεις.

Η Ρωσία πουλάει δολάρια και αγοράζει ευρώ - γουάν

Η ρωσική κυβέρνηση συνεχίζει την προσπάθεια να περιορίσει την εξάρτηση από το δολάριο και στρέφεται όλο και περισσότερο στο ευρώ και στο κινεζικό γουάν. «Γεωπολιτικές απειλές είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες για τη μεταβολή της δομής των αποθεματικών», δήλωσε χθες ο Βλαντιμίρ Κολίτσεφ, υφυπουργός Οικονομικών της Ρωσίας. Η κυβέρνηση θα συνεχίσει να μειώνει το μερίδιο περιουσιακών στοιχείων σε δολάρια που διατίθεται στο κρατικό επενδυτικό ταμείο, με συνολική περιουσία ύψους 125 δισ. δολαρίων. Το υπουργείο Οικονομικών θα εξετάσει τη διεξαγωγή περισσότερων από τις τακτικές αγορές ξένων νομισμάτων για λογαριασμό του κρατικού επενδυτικού ταμείου σε ευρώ, στη θέση αγορών σε δολάρια, πρόσθεσε ο κ. Κολίτσεφ. «Μπορώ να πω μετά βεβαιότητας ότι το μερίδιο του δολαρίου θα περιοριστεί και θα εξεταστούν άλλα αποθεματικά νομίσματα, περιλαμβανομένων του γουάν και άλλων», είπε μιλώντας σε δημοσιογράφους. Οι συναλλαγές αυτές γίνονται από

την κεντρική τράπεζα της Ρωσίας για λογαριασμό του υπουργείου Οικονομικών. Σήμερα τα αποθεματικά του ταμείου είναι κατά 36% σε δολάριο, κατά 31% σε ευρώ και κατά 6% σε λίρα στερλίνα, σύμφωνα με στοιχεία του ρωσικού υπουργείου Οικονομικών. «Η κεντρική τράπεζα αυξάνει το μερίδιο του ευρώ στο πλαίσιο πολιτικού στόχου», εξηγεί στο Bloomberg η Σοφία Ντόνετς, οικονομολόγος της Renaissance Capital στη Μόσχα. Τα συναλλαγματικά αποθέματα της ρωσικής κεντρικής τράπεζας ανήλθαν στις αρχές Νοεμβρίου στα 542,9 δισ. δολάρια, αυξημένα κατά περίπου 75 δισ. δολάρια από την αρχή του έτους.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Πανηγυρίζει ο Νετανιάχου για το νέο δώρο

Οργή στον αραβικό κόσμο για τη στροφή των ΗΠΑ στο θέμα των εποικισμών

Ευφορία στο Ισραήλ και αγανάκτηση στον αραβικό κόσμο προκάλεσε, όπως ήταν αναμενόμενο, η απόφαση της κυβέρνησης Τραμπ να θεωρεί στο εξής νόμιμους τους ισραηλινούς εποικισμούς στα κατεχόμενα εδάφη της παλαιστινιακής Δυτικής Οχθης, μια απόφαση που ακυρώνει τα δεδομένα τεσσάρων δεκαετιών στην αμερικανική εξωτερική πολιτική και έρχεται σε αντίθεση με τη διεθνή κοινότητα.

Ο υπηρουσιακός Ισραηλινός πρωθυπουργός Μπέντζαμιν Νετανιάχου επισκέφθηκε χθες τον εποικισμό Αλόν Σβούτ, κοντά στην Ιερουσαλήμ, για να πανηγυρίσει τη στροφή της Ουάσιγκτον μαζί με ενθουσιώδεις εποίκους και οπαδούς του. «Είναι μια μεγάλη ημέρα για το κράτος του Ισραήλ, ένα επίτευγμα που θα διαρκέσει για δεκαετίες», δήλωσε σχετικά με την απόφαση των ΗΠΑ, την οποία ανακοίνωσε το βράδυ της Δευτέρας ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο.

Αν και η επιλογή της κυβέρνησης Τραμπ έχει κυρίως συμβολικά σημασία, ο Νετανιάχου ελπίζει ότι θα τον ενισχύσει στο εσωτερικό της χώρας του, όπου αντιμετωπίζει αυξανόμενες δυσκολίες λόγω των ερευνών για σκάνδαλα που τον βαραίνουν και της αδυναμίας του να σχηματίσει κυβέρνηση μετά τις πρόσφατες εκλογές. Ο κυριότερος πολιτικός του αντίπαλος, Μπένι Γκαντς, στον οποίο

έχει περάσει η διερευνητική εντολή για σχηματισμό κυβέρνησης, χαιρέτισε και αυτός την απόφαση των ΗΠΑ.

Στη Ραμάλα της Δυτικής Οχθης, ο Ναμπίλ Αμπουρντένα, εκπρόσωπος Τύπου του Παλαιστινίου προέδρου Μαχμούντ Αμπάς, κατηνείσε την απόφαση των ΗΠΑ, τονίζοντας ότι «η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχασε την αξιοπιστία της έναντι οποιουδήποτε μελλοντικού ρόλου της στην ειρηνευτική διαδικασία». Από την πλευρά του, ο γενικός γραμματέας του Αραβικού Συνδέσμου, Αχμέντ Αμπουλ Γκάιτ, υποστήριξε ότι η απόφαση των Αμερικανών θα οδηγήσει «σε περισσότερη βία και σκληρότητα» των Ισραηλι-

Παράνομη εξακολουθούν να θεωρούν την κατοχή παλαιστινιακής γηςστη Δυτική ΟχθηΟΗΕ, Ε.Ε. και Ρωσία.

νών εναντίον των Παλαιστινίων, υπονομεύοντας τις ελπίδες για ειρηνική λύση στο Παλαιστινιακό.

Το νέο δώρο του Τραμπ προς το Ισραήλ ήταν ο τελευταίος μέχρι στιγμής κρίκος σε μια αλυσίδα ανάλογων ενεργειών, όπως η αναγνώριση της Ιερουσαλήμ ως

Παλαιστίνιος ετοιμάζεται να εκτοξεύσει πέτρες εναντίον στρατιωτών, στη διάρκεια διαδήλωσης κατά της κατεδάφισης παλαιστινιακών οικιών.

πρωτεύουσας του εβραϊκού κράτους και η αναγνώριση της προσάρτησης, εκ μέρους του Ισραήλ, των συριακών Ψψωμάτων του Γκολάν. Ο εκπρόσωπος της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ρούπερτ Κόλβιλ, επιβεβαίωσε ότι, ανεξάρτητα από την αλλαγή πολιτικής των ΗΠΑ, οι ισραηλινοί

εποικισμοί εξακολουθούν να θεωρούνται παράνομοι από τον διεθνή Οργανισμό, καθώς και από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο. Ταυτόσημες ήταν οι θέσεις που εξέφρασαν η εκπρόσωπος Εξωτερικής Πολιτικής της Ε.Ε., Φεντερίκα Μογκερίνι, και το ρωσικό υπουργείο Εξωτερικών.

REUTERS, A.P.

Αντιδρά η Μόσχα στην προοπτική νέας τουρκικής επιχείρησης

ΜΟΣΧΑ. Την έκπληξη της εξέφρασε χθες η Ρωσία για την πρόθεση της Τουρκίας να πραγματοποιήσει νέα στρατιωτική επιχείρηση στη βόρεια Συρία, εφόσον στην περιοχή συνεχίζουν να δρουν δυνάμεις τις οποίες η Αγκυρα χαρακτηρίζει τρομοκρατικές. Τη Δευτέρα, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου προειδοποίησε ότι η χώρα του θα εξαπολύσει νέα επιχείρηση στη ΒΑ Συρία, εάν η περιοχή δεν εκκενωθεί από τους Κούρδους πολιτοφύλακες του ΥΡΓ. Σύμφωνα με το τουρκικό ειδησεογραφικό πρακτορείο «Ανατολή», ο Τούρκος ΥΠΕΞ ανέφερε ότι Ρωσία και ΗΠΑ δεν εκπλήρωσαν τις δεσμεύσεις τους απέναντι στην Αγκυρα.

Τα σχόλια του Τσαβούσογλου και η ενοχλημένη αντίδραση της Ρωσίας αντικατοπτρίζουν την ένταση στις σχέσεις Αγκυρας - Μόσχας με αφορμή τη συριακή κρίση, έναν μήνα μετά τη συμφωνία μεταξύ των προέδρων Ερντογάν και Πούτιν για την ανάπτυξη στρατιωτικών δυνάμεων των δύο χωρών στη ΒΑ Συρία και την απομάκρυνση των κούρδικων δυνάμεων από τα σύνορα με την Τουρκία.

Σε χθεσινή του ανακοίνωση, το ρωσικό υπουργείο Αμυνας εξέφρασε την έκπληξη του για τις δηλώσεις Τσαβούσογλου, επιμένοντας ότι η Ρωσία έχει τηρήσει στο ακέραιο τις δεσμεύσεις της και προειδοποιώντας ότι κάθε μονομερής στρατιωτική ενέργεια από πλευράς της Αγκυρας θα οδηγήσει σε κλιμάκωση της κρίσης στη Συρία.

Στο μεταξύ, την κράτηση 133 Τούρκων στρατιωτικών ως ύποπτων για σχέσεις με το δίκτυο του αυτοεξόριστου ιερο-

Τουρκικά στρατιωτικά οχήματα στην περιοχή του Καμισλί, κατά τη διάρκεια κοινής περιπόλου με Ρώσους στρατιώτες.

Η Ρωσία προειδοποιεί ότι κάθε μονομερής ενέργεια της Αγκυρας θα οδηγήσει σε κλιμάκωση της κρίσης στη Συρία.

κήρυκα Φετούλαχ Γκιουλέν και την απόπειρα πραξικοπήματος του 2016, διέταξαν χθες οι εισαγγελικές αρχές της Σμύρνης. Σύμφωνα με το πρακτορείο «Ανατολή», 82 από τους συλληφθέντες είναι εν ενεργεία στρατιωτικοί.

REUTERS

Προθεσμία έως τον Μάρτιο του 2020 για Σκόπια, Τίρανα

ΠΑΡΙΣΙ. Εξι χώρες-μέλη της Ε.Ε. ανταποκρίθηκαν στις προτάσεις της Γαλλίας για τη διαδικασία διεύρυνσης της Ένωσης, διατυπώνοντας υπό όρους υποστήριξη των θέσεων του Παρισιού. Η επιστολή ακολούθησε την απόφαση του περασμένου μήνα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να μην δοθεί το πράσινο φως σε Αλβανία και Βόρεια Μακεδονία για την επίσημη έναρξη διαπραγματεύσεων με τελικό στόχο την ένταξη στην Ε.Ε. Το κείμενο υπογράφεται από τους υπουργούς Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Αυστρίας, της Σλοβενίας, της Πολωνίας, της Σλοβακίας, της Ιταλίας και της Σλοβενίας. Σε μια προφανή εξέλιξη των θέσεων τους, αναγνωρίζουν προβλήματα στη σημερινή διαδικασία ένταξης, κάτι που θα γίνει δεκτό με ικανοποίηση από τη Γαλλία. Ταυτόχρονα, όμως, θέτουν μια καταληκτική ημερομηνία, τον Μάρτιο του 2020, για την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία. Στο μεταξύ, την πρόθεσή του να επισκεφθεί το Παρίσι εξέφρασε

χθες ο γ.γ. του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ, σε μια προσπάθεια να ανασκεύασει την άποψη του Εμανουέλ Μακρόν, που χαρακτήρισε «εγκεφαλικά νεκρή» τη Βορειοατλαντική Συμμαχία. Σε συνέντευξή του στο περιοδικό Economist, ο Γάλλος πρόεδρος εξέφρασε

Υποστήριξη υπό όρους των θέσεων Μακρόν για τη διαδικασία διεύρυνσης της Ενωσης από έξι χώρες-μέλη της Ε.Ε.

τη θλίψη του για την έλλειψη στρατηγικού συντονισμού μεταξύ Ευρώπης και ΗΠΑ. Τις εκτιμήσεις του Μακρόν καταδίκασε η Γερμανίδα καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ, υπογραμμίζοντας ότι το ΝΑΤΟ παραμένει αναγκαίο για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

REUTERS

Εξ οικείων βέλη δέχεται ο Ντόναλντ Τραμπ

Δύο εν ενεργεία αξιωματούχοι του Λευκού Οίκου ήρθαν να επιβαρύνουν τη θέση του Ντόναλντ Τραμπ στην τρίτη δημόσια συνεδρίαση της επιτροπής της Βουλής, που εξετάζει το ενδεχόμενο παραπομπής του, ενισχύοντας τις κατηγορίες των Δημοκρατικών ότι χρησιμοποίησε το προεδρικό αξίωμα για να εκθέσει πολιτικό του αντίπαλο, με τη βοήθεια ξένης χώρας. Στη χθεσινή συνεδρίαση της Επιτροπής Πληροφοριών κατέθεσαν ο αντιονταγματάρχης Αλεξάντερ Βίντμαν, ανώτατος αξιωματούχος για θέματα Ουκρανίας στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας, και η Τζένιφερ Γουίλιαμς, σύμβουλος του αντιπροέδρου Μάικ Πενς για θέματα εθνικής ασφαλείας. Και οι δύο ήταν πρόντες στην επίμαχη τηλεφωνική συνδιάλεξη του προέδρου Τραμπ με τον Ουκρανό ομόλογό του Βολοντίμιρ Ζελένσκι, στις 25 Ιουλίου. Γεννημένος στην Ουκρανία, εγκατεστημένος στις ΗΠΑ σε ηλικία τριών ετών και βετεράνος του πολέμου στο Ιράκ, ο Βίντμαν προσήλθε στην επιτροπή με την μπλε στολή του

Ο αντισυνταγματάρχης Αλεξάντερ Βίντμαν προσέρχεται για να καταθέσει στην Επιτροπή Πληροφοριών της Βουλής των Αντιπροσώπων. Στη συνέχεια θα χαρακτηρίζει το τηλεφώνημα του Αμερικανού προέδρου «ανάρμοστο».

στρατού, φορτωμένος με μετάλλια. Η αρχική του δήλωση ήταν επίσης φορτωμένη με συναισθηματικά φορτισμένες αναφορές. Επί της ουσίας, ο Βίντμαν χαρακτήρισε «ανάρμοστο» το τηλεφώνημα του Τραμπ, επειδή «ζήτησε από μια ξένη κυβέρνηση να ερευνήσει έναν Αμερικανό πολίτη και πολιτικό του αντιπαλό», δηλαδή τον Δημοκρατικό προεδρικό υποψήφιο Τζο Μπάιντεν. Από την πλευρά της, η Γουίλιαμς χαρακτήρισε «ασυνήθιστο» το τηλεφώνημα, καθώς αφορούσε «ένα εσωτερικό πολιτικό ζήτημα». Αύριο, αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον η κατάθεση του Γκόρντον Σόντλαντ, πρόση των ΗΠΑ στην Ε.Ε. και χρηματοδότη των Ρεπουμπλικανών. Στο μεταξύ, ο προσωπικός γιατρός του Τραμπ, Σον Κόνλεϊ, διέψευσε πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες ο πρόεδρος εισήχθη το Σάββατοκυριακό στο νοσοκομείο γιατί ένιωθε πόνο στο στήθος, βεβαιώνοντας ότι επρόκειτο για προγραμματισμένες εξετάσεις ρουτίνας.

REUTERS, A.P.

Από πρίγκιπας, παρίας ο δούκας του Γιορκ Ανδρέας

Νέα καταγγελία για βιασμό ανήλικης Αμερικανίδας από τον Τζέφρι Επστάιν

Πυκνώνουν τα σύννεφα πάνω από τον πρίγκιπα Ανδρέα, τρίτο παιδί της βασιλίσσας Ελισάβετ και όγδοο στη σειρά διαδοχής του βρετανικού θρόνου, ο οποίος έχει εμπλακεί στην υπόθεση του αυτόχειρα παιδεραστή Τζέφρι Επστάιν. Πολλοί από τους χορηγούς των δραστηριοτήτων του, όπως η KPMG και η φαρμακοβιομηχανία AstraZeneca λαμβάνουν αποστάσεις από αυτόν, ενώ οι φοιτητές του πανεπιστημίου του Χάντερσβιλ ζητούν την απομάκρυνσή του από τη θέση του επίτιμου προέδρου, καθώς δεν πρέπει να κατέχει μια θέση που απαιτεί «σεβασμό». Οι φοιτητές τονίζουν ότι ο δούκας του Γιορκ δεν αποτελεί πρότυπο αντίξιο να τους εκπροσωπεί.

Σε μια άλλη εξέλιξη, άλλη μία γυναίκα εμφανίστηκε και κατήγγειλε τον χρηματιστή ότι την κακοποίησε σεξουαλικά, όταν εκείνη ήταν 15 ετών. Ταυτόχρονα, κάλεσε τον πρίγκιπα Ανδρέα να αποκαλύψει πληροφορίες για τον φίλο του. Η γυναίκα, γνωστή προς το παρόν ως «Τζέιν Ντο 15», δηλαδή, «Άγνωστη 15», δήλωσε προς τους δημοσιογράφους ότι υπέστη «άγριες και μακροχρόνιες σεξουαλικές επιθέσεις». Πρόκειται για την τελευταία κατά σειράν που έχει καταθέσει αγωγή προκειμένου να αποζημιωθεί, μέσω της κληρονομιάς του Επστάιν, για σεξουαλική κακοποίηση.

Η γυναίκα, η οποία σήμερα είναι 31

Χορηγοί των δραστηριοτήτων του λαμβάνουν αποστάσεις, ενώ οι φοιτητές του πανεπιστημίου του Χάντερσβιλ ζητούν την απομάκρυνσή του.

ετών, παραχώρησε συνέντευξη Τύπου στο Λος Άντζελες, μαζί με τη δικηγόρο της Γκλόρια Ολρεντ. Κατηγόρησε τον Τζέφρι Επστάιν ότι την κακοποίησε σεξουαλικά στο ράντσο του στο Νέο Μεξικό

όταν ήταν 15 ετών, ενώ αποκάλυψε ότι είχε γνωρίσει τη γραμματέα του, το 2004, κατά τη διάρκεια σχολικής εκδρομής στη Νέα Υόρκη. Όπως αναφέρει στην αγωγή της, η γραμματέα του χρηματιστή της είχε πει ότι αυτός ενδιαφερόταν να προσφέρει βοήθεια σε κορίτσια από φτωχές οικογένειες. Έτσι, πείστηκε και ταξίδεψε με το ιδιωτικό του αεροπλάνο, μαζί με άλλα νεαρά κορίτσια, μέχρι το ράντσο του, στο Νέο Μεξικό. «Ο Επστάιν μου αποστέρησε τη σεξουαλική μου αθωότητα», είπε στους δημοσιογράφους η γυναίκα. Η αυτοκτονία του Επστάιν έβαλε τέλος στη δικαστική υπόθεση εναντίον του, ωστόσο η ποινική έρευνα για τις κατηγορίες

που τον βάριναν συνεχίζεται. Το FBI και οι ομοσπονδιακοί εισαγγελέες εξακολουθούν να ερευνούν ενδελεχώς τις εγκληματικές δραστηριότητές του. Εν τω μεταξύ, χθες, ασκήθηκαν διώξεις εναντίον δύο δεσμοφύλακων του σωφρονιστικού καστήριματος όπου κρατείτο ο Τζέφρι Επστάιν, οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για τη φύλαξη του τη νύχτα του Αυγούστου που αυτοκτόνησε. Οι δύο δεσμοφύλακες (Τοβάλ Νοέλ και Μάικλ Τόμας), όπως αποδείχθηκε, δεν πραγματοποιούσαν ελέγχους στο κελί του αυτόχειρα κάθε μισή ώρα, ως ωφελαν, ενώ παραπονοίαν τον βιβλίο συμβάντων της φυλακής, ώστε να φαίνεται ότι τον είχαν επισκεφθεί.

Η 31χρονη «Τζέιν Ντο 15» προσέρχεται με τη δικηγόρο της στη συνέντευξη Τύπου με θέμα τη σεξουαλική της κακοποίηση από τον Επστάιν.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

• Επιχειρηματικά Δάνεια
• Χρηματοδότηση Έργων

• Χρηματοδότηση Εμπορίου
• Ψηφιακή Τραπεζική

• Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
• Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Δυσφορία «ΚΕΝΤΡΩΩΝ» του ΣΥΡΙΖΑ

Για την επιστροφή στη ρητορική προ της ανάληψης της εξουσίας

ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Στις αρχές του φθινοπώρου τα περισσότερα ρεπορτάζ επικεντρώνονταν στο ε-σωκομματικό πρόβλημα του Αλέξη Τσίπρα «από τα αριστερά» και τις έντονες τότε αψιμαχίες με τον γραμματέα Πάνο Σκουρλέτη, ο οποίος μάλιστα είχε φτάσει στο σημείο να πει απευθυνόμενος στα κομματικά όργανα «όποιος με αμφισβητεί να το πει ευθέως». Πράγματι η δεδηλωμένη μετεκλογική πρόθεση του πρώην πρωθυπουργού να ρυμουλκώσει τον ΣΥΡΙΖΑ προς το κέντρο, είχε προκαλέσει δημόσιες και ιδιωτικές αντιδράσεις στελεχών, με τον «παλιό ΣΥΡΙΖΑ» να βάζει φρένο στο άνοιγμα που σχεδίαζε ο Αλέξης Τσίπρας.

Το σκανικό σήμερα τείνει προς την αντίθετη πλευρά. Ο τρόπος που πολιτεύεται ο πρόεδρος του κόμματος το τελευταίο διάστημα έχει αρχίσει να ενεργοποιεί δυνάμεις και μαζί γκρίνιες από την πιο κεντρώα πτέρυγα, δηλαδή στελέχη που δεν προέρχονται από την παραδοσιακή μήτρα του κόμματος και τα οποία εκφράζουν τον έντονο προβληματισμό πως αν ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίσει έτσι «είναι σαν να κλωτσάει το 32% που έλαβε στις εκλογές». Η σχετική μάλιστα συζήτηση, που σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες κυοφορείται εδώ και σχεδόν ένα μήνα, έγινε ακόμα πιο έντονη τις τελευταίες δύο εβδομάδες με αποκορύφωμα την παρουσία του κ. Τσίπρα στην πορεία του Πολυτεχνείου. Εδώ υπάρχει μία λεπτή γραμμή: Δεν εξέφρασε κανείς αντίρρηση για το ότι ο κ. Τσίπρας έδωσε το «παρών». Προβλημάτιος κυρίως η εικόνα που εξέπεμψε συλλάβδων το μίλοκ του ΣΥΡΙΖΑ –με τον Αλέξη Τσίπρα βεβαίως σε πρώτο πλάνο-, το οποίο φονάζει συνθήματα που παραπέμπουν σε ένα μειοψηφικό αριστερό κόμμα διαμαρτυρίας και όχι σε ένα κόμμα εξουσίας όπως θεωρητικά είναι ο ΣΥΡΙΖΑ. Χαρακτηριστικό είναι πως κεντρώο στέλεχος του κόμματος σημείωνε στην «Κ» πως ο ΣΥΡΙΖΑ δίνει την εντύπωση πως επέστρεψε «στα νερά του» ως αντιπολίτευση. Η ίδια πηγή συμπλήρωνε πως η επιστροφή του Αλέξη Τσίπρα στις κομματικές του

ρίζες δικαιολογεί σε ένα μεγάλο βαθμό και το ναυάγιο στις εγγραφές νέων μελών. Προς επίρρωσιν των όσων περιγράφονται παραπάνω χθες ο βουλευτής του κόμματος Θανάσης Παπαχριστόπουλος, ο οποίος ανήκει σε αυτούς που δεν προέρχονται από τον ΣΥΡΙΖΑ, διαφοροποιήθηκε εις διπλούν από την κεντρική γραμμή. Αρχικά σημείωσε πως «αυτά που έκανε το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη έπρεπε να τα είχαμε κάνει εμείς», συμπληρώνοντας πως η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ στον τομέα της ασφάλειας

Ο κ. Τσίπρας σημείωσε πως το συνέδριο θα γίνει γύρω στο Πάσχα και η εκλογή προέδρου από τη βάση είναι κάτι που μπορείνα συζητηθεί για το μέλλον.

έπρεπε «να είχε κάνει πολλά περισσότερα». Παράλληλα πήρε αποστάσεις από τον χαρακτηρισμό του Αλέξη Τσίπρα της πορείας του Πολυτεχνείου ως «αντικυβερνητικής». «Δεν βλέπω κάτι αρνητικό, καλά έκανε και πήγε. Η πορεία δεν ήταν αντικυβερνητική, αλλά είχε σκοπό να τιμήσει τους αγωνιστές του Πολυτεχνείου».

Για σχέσεις Ελλάδας - ΗΠΑ

Για το θέμα της παρουσίας του στην πορεία του Πολυτεχνείου μίλησε και ο ίδιος ο Αλέξης Τσίπρας σε συνέντευξή του στον τηλεοπτικό σταθμό Open. Ο πρώην πρωθυπουργός επέμεινε στον χαρακτηρισμό της πορείας ως «αντικυβερνητικής» και μάλιστα με αυτόν τον τρόπο δικαιολόγησε το γεγονός πως ως πρωθυπουργός δεν είχε πάει. «Δεν θα σεβόμουν τον χαρακτήρα της πορείας αν πηγαίνα», είπε χαρακτηριστικά. Όσον αφορά το έτερο θέμα για το οποίο έγινε πολūs λόγος, πως δεν έφτασε δηλαδή μέχρι την αμερικανική πρεσβεία, υπογράμμισε πως ο αντιαμερικανικός χαρακτήρας της πορείας είναι δεδομένος

Για τη συμμετοχή του στην πορεία του Πολυτεχνείου, ο κ. Τσίπρας επέμεινε στον χαρακτηρισμό της ως «αντικυβερνητική» και με αυτό τον τρόπο δικαιολόγησε το γεγονός πως ως πρωθυπουργός δεν συμμετείχε στο παρελθόν.

μέσα από τη συλλογική μνήμη, επεσήμανε ωστόσο πως ως πρωθυπουργός δούλεψε για την καλύτερευση των σχέσεων Ελλάδας - ΗΠΑ και το πέτυχε. Στο θέμα της εγκληματικότητας υποστήριξε πως η κυβέρνηση λειτουργεί με επικοινωνιακούς όρους και το πρόβλημα στα Εξάρχεια δεν λύνεται με καταστολή. Πρόσθεσε δε πως η κυβέρνησή του πέτυχε τη μείωση της βαριάς εγκληματικότητας. Στο θέμα των αλλαγών του ποινικού κώδικα ο κ. Τσίπρας κατηγόρησε την κυβέρνηση πως «κρύβει πίσω

από τις αλλαγές για τις μολότοφ» το μείζον που είναι «το deal με τους τραπεζίτες». Τέλος, όσον αφορά το εσωκομματικό τοπίο, ο κ. Τσίπρας σημείωσε πως το συνέδριο θα γίνει γύρω στο Πάσχα και η εκλογή προέδρου από τη βάση είναι κάτι που μπορεί να συζητηθεί για το μέλλον. «Τώρα εγώ θα εκλεγώ από το συνέδριο» είπε, προσθέτοντας πως «δεν θα είναι ισόβιος πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ» αλλά «δυστυχώς, δεν βλέπει κλίμα διαδοχής» για όταν ο ίδιος αποχωρήσει από την ηγεσία.

Η Αθήνα αρωγός στην υποψηφιότητα Βόρειας Μακεδονίας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΩ**

Ενεργό μέρος στην προσπάθεια αναθέρμανσης της ενταξιακής διαδικασίας για τη Βόρεια Μακεδονία έχει αναλάβει η Αθήνα, υπό το φως και των πρόσφατων γαλλικών προτάσεων για τροποποιήσεις στον τρόπο διεύρυνσης της Ε.Ε. Ο υ-πουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας, ο οποίος και έχει αναλάβει με εντολή του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη να παρακολουθεί την εξελισσόμενη κατάσταση, θα συναντηθεί σήμερα με τον ομόλογό του της Βόρειας Μακεδονίας Νικόλα Ντιμιτρόφ, στο περιθώριο της υπουργικής συνόδου του ΝΑΤΟ, που πραγματοποιείται σήμερα στις Βρυξέλλες. Ο κ. Δένδιας θα συναντηθεί ξανά με τον κ. Ντιμιτρόφ την ερχόμενη Τρίτη, 26 Νοεμβρίου, όταν και αναμένεται να ταξιδέψει στα Σκόπια, προκειμένου να έχει επαφές για όλα τα εκκρεμή ζητήματα. Ο κ. Δένδιας θα συναντηθεί και με τον πρωθυπουργό της Βόρειας Μακεδονίας Ζόραν Ζάεφ. Ενα ζήτημα το οποίο παραμένει επί τάπητος, και είναι απολύτως διμερές, αφορά τη συγκρότηση νέας διεθνούς επιτροπής για τα εμπροκικά σήματα. Η υφιστάμενη επιτροπή, η οποία είχε συγκροτηθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση, πρακτικά αδρανει και αναμένεται να φανεί αν η νέα σύνθεσή της θα ανακοινωθεί πριν ο κ. Δένδιας μεταβεί στα Σκόπια ή το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Πρακτικά αυτό σημαίνει, δεδομένου ότι η επιτροπή προβλέπεται από τη συμφωνία των Πρεσπών, πως ακόμα και το

νέο σήμα για τα μακεδονικά προϊόντα (Macedonia the Great) μπορεί να τεθεί υπό συζήτηση, όταν ξεκινήσουν οι σχετικές επαφές.

Τη γενικότερη κινητικότητα στο ζήτημα των Δυτικών Βαλκανίων προδίδουν και οι χθεσνές δηλώσεις του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη, από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων. Ο κ. Βαρβιτσιώτης δήλωσε, ουσιαστικά τασσόμενος υπέρ της γαλλικής πρότασης για αλλαγές στην ενταξιακή διαδικασία, ότι «τα Δυτικά Βαλκάνια είναι

Ο κ. Δένδιας θα συναντηθεί σήμερα με τον κ. Ντιμιτρόφ, με αντικείμενο την αναθέρμανση της ενταξιακής διαδικασίας για τη γειτονική χώρα.

μέρος της Ευρώπης και παρά την καθυστέρηση που σημειώθηκε με την απόφαση να μην ξεκινήσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις και να μη ληφθεί η απόφαση που έπρεπε στο συμβούλιο του Οκτωβρίου, να στείλουμε ένα μήνυμα και προς τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πως τους θέλουμε στη δική μας ευρωπαϊκή οικογένεια, αλλά και προς την Κομισιόν ότι υπάρχει ένας τρόπος να προχωρήσουμε μπροστά σε αυτή τη διεύρυνση και αυτό είναι υιοθετώντας μια καινούργια διαδικασία διεύρυνσης».

Φ. Γεννηματά με Σημίτη, με φόντο το ΠΑΣΟΚ

Με μόλις τρεις ημέρες να απομένουν μέχρι το συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, τα εσωκομματικά «στρατόπεδα» πραγματοποιούν τις τελευταίες τους κινήσεις προ μιας διαδικασίας που –παρότι δεν αναμένεται να επιφέρει συγκλονιστικές αλλαγές– σίγουρα αποτελεί έναν σημαντικό σταθμό στην προσπάθεια της ηγεσίας του Κινήματος Αλλαγής να δημιουργήσει καθαρό έδαφος για την οχύρωση της πορείας του ενιαίου φορέα.

Το συνέδριο άλλωστε βρέθηκε και στο επίκεντρο της συνάντησης της Φώφης Γεννηματά με τον Κώστα Σημίτη χθες στο γραφείο του στη Βουλή. Από τη Χαρ. Τρικούπη, όπου είναι δεδομένο ότι θεωρούν σημαντική την παρουσία του πρώην πρωθυπουργού το Σαββατοκύριακο στο ΣΕΦ, μίλούσαν για συζήτηση σε καλό κλίμα, χωρίς, πάντως, μέχρι αργά το βράδυ να έχει οριστικοποιηθεί επίσημα αν ο κ. Σημίτης θα δώσει το «παρών».

Από την πλευρά του, ο Ευάγγελος Βενιζέλος απάντησε στην επιστολή της κ. Γεννηματά, στην οποία, σύμφωνα με πληροφορίες, ευχήθηκε καλή επιτυχία, χωρίς να διευκρινίζει αν θα παρευρεθεί. Κάτι το οποίο θεωρείται ωστόσο απίθανο, δεδομένης της αποχής του από κάθε κομματική δραστηριότητα μετά τη ρήξη μεταξύ των δύο πλευρών το καλοκαίρι.

Σήμερα, επιστρέφοντας από την Ινδία, αναμένεται να γνωστοποιήσει τις προθέσεις του και ο Γιώργος Παπανδρέου, ο οποίος, πάντως, είχε ήδη προγραμματισμένο ταξίδι για συνεδρίαση πρώην υπουργών Εξωτερικών στη Βιέν-

νη, πριν ανακοινωθούν οι ημερομηνίες του συνεδρίου. Την ίδια ώρα, η αντιπαράθεση της ηγεσίας με τον Παύλο Γερούλάνο καλά κρατεί, με όλα τα δεδομένα να προδεδάζουν για μεταπική σύγκρουση μεταξύ του πρώην υπουργού του ΠΑΣΟΚ και της κ. Γεννηματά. Ο κ. Γερούλανος σε νέα παρέμβασή του (ΣΚΑΙ) επανέλαβε ότι η πρόεδρος του ΚΙΝΑΛ βλέπει την παράταξη «σαν κλειστό κλαμπ», προσθέτοντας ότι δρα σαν να φοβάται τις ανοικτές διαδικασίες. Από την πλευρά τους, πηγές από τη Χαρ. Τρικούπη έχουν επανειλημμένα καταλογίσει στον πρόσφατα υποψήφιο δήμαρχο Αθηναίων ότι ήταν «μονίμως απών» στις δύσκολες στιγμές της παράταξης, ενώ σαφή ενόχληση έχουν προκαλέσει και πρόσφατες κινήσεις του, όπως η παρουσία του ως ομιλητή σε εκδήλωση της κίνησης «Πράτ-τε» του Ν. Κοτζιά, αλλά και η απόφασή του να αποσύρει την υποψηφιότητά του για το προεδρείο της ΚΕΑΕ.

Η κ. Γεννηματά, εν τω μεταξύ, συνεχίζει την περιόδεία των τελευταίων ημερών και μετά την Πάτρα θα βρεθεί σήμερα στη Θεσσαλονίκη. Μεταξύ άλλων, η πρόεδρος του ΚΙΝΑΛ θα επισκεφθεί και το κέντρο φιλοξενίας στα Διαβατά, με το προσφυγικό να παραμένει στην κορυφή της ατζέντας της Χαρ. Τρικούπη. Αλλωστε, την Παρασκευή πρόκειται να «αναμετρηθεί» στο συγκεκριμένο πεδίο με τον Κυρ. Μητσοτάκη, στο πλαίσιο επικαιρης ερώτησης που κατέθεσε και θα συζητηθεί στην Ωρα του Πρωθυπουργού.

ΜΑΡΙΟΣ ΔΑΝΗΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Μαγνήτης» η Ελλάδα για Αμερικανούς φοιτητές

Όλο και περισσότεροι Έλληνες φοιτητές επιλέγουν τις ΗΠΑ για να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Το ίδιο συμβαίνει μάλιστα, και με μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση, για τους Αμερικανούς που έρχονται για σπουδές στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας Open Doors 2019, που δημοσιεύεται από το Ινστιτούτο Διεθνούς Εκπαίδευσης (ΙΙΕ), ο αριθμός των Ελλήνων φοιτητών που σπουδάζουν στις ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 5,3% το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός των Αμερικανών φοιτητών που ήρθαν στην Ελλάδα το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, κατά 20%.

Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ υπάρχουν περισσότερα από 2.000 πανεπιστήμια που προσφέρουν πάνω από 35.000 προγράμματα σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, 2.523 Έλληνες φοιτητές συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα στις ΗΠΑ, ενώ την προηγούμενη χρονιά ο αριθμός τους ήταν 2.395. Ο αριθμός αυτός σημειώνει μικρή αλλά συνεχή αύξηση από το 2013, με μόνη εξαίρεση τη χρονιά 2015 (τότε 2.147 φοιτητές συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα στις ΗΠΑ έναντι 2.170 το 2014). Από τους 2.523 Έλληνες φοιτητές το 2018-2019 σχεδόν οι μισοί

(1.153) παρακολούθησαν μεταπτυχιακά και διδακτορικά, 789 παρακολούθησαν προπτυχιακά, και οι υπόλοιποι άλλου είδους ακαδημαϊκά προγράμματα. Υπεύθυνος φορέας στην Ελλάδα για πληροφορίες σχετικές με τις σπουδές στις ΗΠΑ είναι το αμερικανικό εκπαιδευτικό ίδρυμα Fulbright.

Από την άλλη, η Ελλάδα ανέβηκε τρεις θέσεις, κατακτώντας πλέον τη 14η θέση στους διεθνείς εκπαιδευτικούς προορισμούς, όπως επιλέγονται από τους Αμερικανούς φοιτητές (ήταν στη 17η θέση στην αντίστοιχη έκθεση πέρσι), με 5.223 φοιτητές από τις ΗΠΑ να επισκέπτονται την Ελλάδα για εκπαιδευτικά προγράμματα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017 - 2018, συγκριτικά με τους 4.351 του προηγούμενου έτους. Ενδεικτικό της αύξησης είναι ότι το 2012 ο αριθμός αυτός ήταν σχεδόν ο μισός, 2.701 φοιτητές. «Η προώθηση της διεθνούς φοιτητικής κινητικότητας παραμένει κύρια προτεραιότητα για το Γραφείο Εκπαιδευτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων και θέλουμε να δοϊμε ακόμα περισσότερους φοιτητές στο μέλλον να επιλέγουν τις ΗΠΑ για τις σπουδές τους» δήλωσε η Marie Royce, υφυπουργός Εξωτερικών για Υποθέσεις Παιδείας και Πολιτισμού.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

παρουσιάζει

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΡΕΙΡΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

22.11.2019
20:00

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

cablenet

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Συγχωνεύσεις και εξαγορές 4,3 δισ. ευρώ

Το 80% των συναλλαγών αφορά τράπεζες και αποκρατικοποιήσεις

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Ιδιαίτερα πλούσια είναι η φετινή χρονιά σε επίπεδο εξαγορών και συγχωνεύσεων επιχειρήσεων. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ότι οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στο 11μνο του 2019 ξεπερνούν σε αξία εκείνες της περυσινής χρονιάς. Ειδικότερα ο αριθμός των συναλλαγών φέτος (42 συναλλαγές) υπολείπεται του περυσινού (51 συναλλαγές), αλλά η αξία των συναλλαγών (4,3 δισ. ευρώ) ξεπερνά την περυσινή (3,8 δισ. ευρώ).

Όπως πέρυσι, έτσι και φέτος, βασικοί μοχλοί της κινητικότητας στην ελληνική επιχειρηματική σκηνή ήταν κυρίως οι τράπεζες και το ΤΑΙ-ΠΕΔ. Κυριάρχησαν δηλαδή οι υποχρεωτικού χαρακτήρα αποεπενδύσεις από περιουσιακά στοιχεία, κατεχόμενα κυρίως από τράπεζες και το ελληνικό κράτος.

Σημειώνεται ότι το ύψος των 4,26

Η μεγαλύτερη αποκρati-κοποίηση, ύψους 1,4 δισ. ήταν του Ελ. Βενιζέλος.

δισ. ευρώ αφορά τις δημοσιευμένες συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων επιχειρήσεων και όχι το σύνολό τους. Αυτό συμβαίνει καθώς υπάρχουν πολλές συμφωνίες για τις οποίες δεν έχει δημοσιοποιηθεί το ύψος της συναλλαγής. Επίσης δεν περιλαμβάνει μια σειρά συναλλαγών που αφορούν τις πωλήσεις ακινήτων μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών που συνήθως υλοποιούν οι συστημικές τράπεζες και το ΤΑΙΠΕΔ.

Τα κόκκινα δάνεια

Για πρώτη φορά όμως συμπεριλαμβάνονται οι συναλλαγές που σχετίζονται με μεταβιβάσεις των μη ε-ξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ), δηλαδή τις μεταβιβάσεις κόκκινων δανείων των τραπεζών. Αναπόφευκτα οι τράπεζες κυριαρχούν στις πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων. Το 46% της αξίας των συναλλαγών φέτος σχετίζεται με αυτές, είτε αφορούν αποεπενδύσεις από περιουσιακά στοιχεία εκτός του πυρήνα των δραστηριοτήτων τους (non-core assets), είτε πωλήσεις κόκκινων δανείων. Οι συναλλαγές που αφορούν περιου-

σιακά στοιχεία τραπεζών ξεπερνούν οριακά τα 2 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 0,93 δισ. ευρώ αφορούν πωλήσεις κόκκινων δανείων και τα υπόλοιπα 1,07 δισ. ευρώ αφορούν κυρίως αποεπενδύσεις από άλλα περιουσιακά στοιχεία. Στην κατηγορία αυτή συγκαταλέγονται οι θυγατρικές εταιρείες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, με δραστηριότητες είτε στον τραπεζικό τομέα είτε σε άλλους κλάδους της οικονομίας (π.χ. ακίνητα, επενδύσεις, υπηρεσίες κ.λπ.).

Οι ιδιωτικοποιήσεις

Από την άλλη πλευρά, για άλλη μια χρονιά, μεγάλο ειδικό βάρος στις συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων έχουν οι αποκρατικοποιήσεις. Οι τελευταίες αντιστοιχούν σε περίπου 1,5 δισ. ευρώ, με προεξάρχουσα εκείνη του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ). Ο τελευταίος κατέβαλε 1,4 δισ. ευρώ τον περασμένο Φεβρουάριο, εκ των οποίων 1,13 δισ. ευρώ αφορούν το ΤΑΙΠΕΔ και τα υπόλοιπα 0,27 δισ. ευρώ αφορούν φόρους που καταβλήθηκαν στο ελληνικό Δημόσιο. Η συναλλαγή αυτή ήταν η μεγαλύτερη για τη φετινή χρονιά και η δεύτερη μεγαλύτερη για το ΤΑΙΠΕΔ, μετά εκείνη της παραχώρησης των περιφερειακών αεροδρομίων το 2017, η οποία ανήλθε σε 1,234 δισ. ευρώ. Εκτιμάται δε ότι πολύ δύσκολα φέτος μπορεί να υπάρξει άλλη συναλλαγή που θα μπορούσε ακόμη και να πλησιάσει το μέγεθος αυτό. Μόνον η πώληση του 30% του ΔΑΑ, που αναμένεται για την επόμενη χρονιά, θα μπορούσε να αποφέρει μια αντίστοιχου ύψους συναλλαγή. Με τα παραπάνω φαίνεται ότι πάνω από το 80% της αξίας των συναλλαγών εξαγορών και συγχωνεύσεων το 2019 αφορούν τράπεζες και το ΤΑΙΠΕΔ. Πρόκειται δηλαδή για κινήσεις αποεπενδύσεων, οι οποίες ωστόσο βρίσκουν «ευήκοα ότα» στους επενδυτές. Αντίθετα οι αποκαλούμενες «αναπτυξιακές» εξαγορές και συγχωνεύσεις είναι μεν πολλές, αλλά χαμηλότερη αξίας. Ως τέτοιες θα πρέπει να θεωρηθούν εκείνη της Oaktree στο Ισάω (153 εκατ. ευρώ), της Sazka Group στον ΟΠΑΠ (213 εκατ. ευρώ), του ομίλου Κοπελούζου στη Senfluga (ΔΕΣΦΑ), της Orkla Food στον Κανάκη (32,7 εκατ. ευρώ), της Deca Investments στη PharOS κ.ά.

Εξαγορές, συγχωνεύσεις, πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα το 2019

Σε εκατ. ευρώ

	ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ	ΠΩΛΗΤΗΣ	ΠΟΣΟ
1	KEN	Μεταβίβαση του 100%	Volton	Volton	14,1
2	REARL	Μεταβίβαση του 60%	Ocean Rail Logistics	Μέτοχοι PEARL	ΜΔ
3	ΟΠΑΠ	Μεταβίβαση του 7,25%	Sazka Group	Μετοχοι ΟΠΑΠ	213,0
4	Lamda Development	Μεταβίβαση του 2,3%	Aegean, OPHMYA	Μέτοχοι Lamda	13,2
5	PharOS	Μεταβίβαση του 25% των μετοχών	Deca Investmennts	Μέτοχοι PharOS	ΜΔ
6	ΜΕΑ	Μεταβίβαση ΜΕΑ λογιστικής αξίας 3,2 δισ.	doValue	Alpha Bank	ΜΔ
7	Senflunga Energy	Αποκτηση του 10% των μετοχών	Damco Energy	SNAM,...	ΜΔ
8	5 Ξενοδοχεία	Μεταβίβαση του 100%	Blackstone	Luis Group	178,6
9	Μαρίνα Χίου	Παραχώρηση για 40 έτη	Avlum Enterprices	ΤΑΙΠΕΔ	6,2
10	Μινέρβα Ελαιουργική	Μεταβίβαση του 100%	Mirties Enterprises	PZ Cussons Plc	45,1
11	Luksja		PZ Cussons	PZ Cussons	9,9
12	Κανάκης	Μεταβίβαση του 100%	Orkla Food Ingredients	Μέτοχοι Κανάκης	32,7
13	ΜΕΑ	Μεταβίβαση ΜΕΑ λογιστικής αξίας 1,2 δισ.	CarVal Investors	ΕΤΕ	108,0
14	ΜΕΑ	Μεταβίβαση ΜΕΑ λογιστικής αξίας 0,9 δισ.	Centerbridge-Elliott Advisors	ΕΤΕ	252,0
15	Public-Media Markt	Συγχώνευση σε αναλογία 75%-25%			ΧΣ
16	Ισάω	Μεταβίβαση του 83,37%	Oak Tree Capital	Μέτοχοι Ισάω	153,0
17	2 Αιολικά Πάρκα	Μεταβίβαση του 45%	ΔΕΗ	Volterra	ΜΔ
18	Piraeus Bank Bulgaria+	Μεταβίβαση του 99,98%	PostBank	Τρ. Πειραιώς	75,0
19	ΜΕΑ	Μεταβίβαση ΜΕΑ λογιστικής αξίας 28 δισ.	Intrum	Τρ. Πειραιώς	328,0
20	Banca Romanesca+	Μεταβίβαση του 99,28%	EximBank	ΕΤΕ	314,0
21	ΜΕΑ	Μεταβίβαση ΜΕΑ λογιστικής αξίας 507 εκατ.	Davidson Kempner	Τρ. Πειραιώς	240,0
22	Αφάντου (Νότιος)+	Πώληση ακινήτου	T.N. Aegean Sun Invest	ΤΑΙΠΕΔ	15,2
23	Αφάντου (Βόρειος)+	Πώληση ακινήτου	M.A. Angeliades Inc	ΤΑΙΠΕΔ	26,9
24	Δελής Α.Ε.	Μεταβίβαση του 100%	Ravago Chemicals	Μέτοχοι ΔΕΛΗΣ	ΜΔ
25	Alpha Χανίων	Μεταβίβαση του 100%	Panvaia-Dimand	Alpha Bank	8,7
26	ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή	Μεταβίβαση του 2,9%	Reggeborgh Invest	York Capital	25,3
27	ΕΤΕ Αιγύπτου	Πώληση των δραστηριοτήτων	Bank Audi	ΕΤΕ	ΜΔ
28	Εθνική Παναγία+	Μεταβίβαση του 32,7%	Invel Real Estate	ΕΤΕ	390,8
29	Telekom Albania	Μεταβίβαση του 99,76%	Albania Telecom Invest	ΟΤΕ	50,0
30	ΕΕΣΣΤΥ+	Μεταβίβαση του 100%	ΤΡΑΙΝΟΣΕ	ΤΑΙΠΕΔ	22,0
31	Tirana Bank+	Μεταβίβαση του 98,86%	Τρ. Πειραιώς	Balfin-Komercijalna	57,3
32	Unismack	Απόκτηση 44,73% των μετοχών	Lime Capital	Piraeus Taneo	ΜΔ
33	Alpha Επενδυτική	Μεταβίβαση του 100%	Mavani Holdings	Alpha Bank	95,3
34	Serdika, Sheinovo κ.ά.	Μεταβίβαση του 100%	Stockfort Ltd	Alpha Bank	17,3
35	Eurobank-Grivalia	Συγχώνευση σε αναλογία 59%-41%			ΧΣ
36	iHeartMedia	Πώληση συμμετοχής	RadioJar	PJ Tech Catalyt-EIB	ΜΔ
37	ΔΑΑ+	Επέκταση σύμβασης παραχώρησης	ΔΑΑ	ΤΑΙΠΕΔ	1.403,0
38	Unisoft+	Μεταβίβαση του 94% των μετοχών	SoftOne	Συστημικές τράπεζες	10,0
39	Κρητών Αρτος	Μεταβίβαση του 80,37%	Switzgroup	Μέτοχοι Κρητών	4,0
40	Eurobank PS κ.ά.	Μεταβίβαση 3 θυγατρικών	Cerved Credit Management	Eurobank	8,0
41	Grand Hotel	Μεταβίβαση του 100%	Mitsis Company	ΕΤΕ	50,0
42	GML Interactive	Μεταβίβαση του 51%	ΟΠΑΠ	TCB Holding	94,9
				Σύνολο	4.261,5

+ Η ολοκλήρωση της συμφωνίας έγινε σε προηγούμενο έτος, και το 2019 ολοκληρώθηκε η συναλλαγή.

** Εκτίμηση, ** Το τμήμα περιλαμβάνει την καταβολή εφάπαξ ποσού ύψους 0,6 εκατ. ευρώ και τα υπόλοιπα με τη μορφή ετήσιων αμοιβών, *** Υψος επιχειρηματικής συμφωνίας (Enterprise Value) **** Το τμήμα περιλαμβάνει εξάπαξ καταβολή 296 εκατ. ευρώ και τα υπόλοιπα στο τέλος του 2022. Ο πωλητής θα συμμετέχει με 20% στη νέα εταιρεία διαχείρισης δανείων

ΜΕΑ: Μη-εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, **ΧΣ:** Χωρίς συναλλαγή, **ΜΔ:** Μη διαθεσίμο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο επίκεντρο ακίνητα και τυχερά παιχνίδια

Εκτός του χρηματοοικονομικού κλάδου (τραπεζικές υπηρεσίες, κόκκινα δάνεια κ.λπ.), τα ακίνητα και ο τουριστικός τομέας είναι οι κλάδοι που κυριαρχούν στις συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων του 2019. Ειδικά ο κλάδος των ακινήτων περιλαμβάνει 10 συναλλαγές συνολικού ύψους 846 εκατ. ευρώ. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται η μεταβίβαση του 32,7% της Nordea (πρώην Παναγία) από την Εθνική Τράπεζα στην Invel. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον περασμένο Μάιο και το τμήμα ανήλθε σε 391 εκατ. ευρώ. Η συναλλαγή αυτή είναι η δεύτερη υψηλότερη που επιτεύχθηκε μέσα στο 2019, μετά εκείνη της επέκτασης της παραχώρησης του ΔΑΑ.

Σημαντικές συναλλαγές στον τομέα των

Συναλλαγές ύψους άνω των 80 εκατ. ευρώ πραγματοποιήθηκαν στον τομέα των τροφίμων.

ακινήτων ήταν ακόμη εκείνη της πώλησης πέντε ξενοδοχείων από τη Louis Group στην Blackstone, η πώληση της Alpha Επενδυτικής Περιουσίας (95,3 εκατ. ευρώ), του Grand Hotel Summer Palace στη Ρόδο (50,1 εκατ. ευρώ), η πώληση της Αφάντου (42,6 εκατ. ευρώ) κ.ά. Για την πώληση των ξενοδοχείων της Louis Group, το δημοσιονομημένο τμήμα ανέρχεται σε 178,6 εκατ.

ευρώ, αλλά στο ποσό συμπεριλαμβάνεται ο δανεισμός των ξενοδοχείων (Enterprise Value). Ο τέταρτος κλάδος με τις υψηλότερες συναλλαγές πέρυσι είναι εκείνος των τυχερών παιχνιδιών. Η κίνηση αύξησης της συμμετοχής (από 33% σε 40%) του βασικού μετόχου του ΟΠΑΠ, Sazka Group, συνοδεύτηκε με τμήμα 213 εκατ. ευρώ. Επίσης στις αρχές του έτους, ο ΟΠΑΠ συμφώνησε στην καταβολή περίπου 95 εκατ. ευρώ στην GML Interactive (γνωστή ως Stoiximan) για το 51% των μετοχών της εταιρείας. Η συναλλαγή δεν έχει ολοκληρωθεί αλλά εκτιμάται ότι θα συμβεί σύντομα.

Συναλλαγές ύψους άνω των 80 εκατ. ευρώ συντελέστηκαν στον τομέα των τροφίμων και περίπου 70 εκατ. ευρώ στον

τομέα των επικοινωνιών και των μεταφορών. Οι δύο προαναφερθέντοι κλάδοι, που κυριαρχούσαν στο παρελθόν στις εξαγορές και συγχωνεύσεις, φέτος είχαν πολύ λίγες συναλλαγές και χαμηλού ύψους. Στις τηλεπικοινωνίες, η μόνη συναλλαγή που σημειώθηκε αφορούσε στην πώληση της Telekom Albania από τον ΟΤΕ αντί 50 εκατ. ευρώ. Τέλος χαμηλή ήταν η κινητικότητα σε άλλους κλάδους (πληροφορική, ενέργεια κ.λπ.). Στην ενέργεια μεταξύ των πιο σημαντικών συναλλαγών είναι η απόκτηση του 10% της Senfluga από την Damco Energy, η συμμετοχή της ΔΕΗ σε αιολικά πάρκα της Volterra, η πώληση του 2,9% της Τέρνα Ενεργειακής στην Reggeborgh Invest και άλλες μικρότερες.

Στροφή επενδυτών σε τηλεπικοινωνιακές υποδομές

Τη στροφή των επενδυτών σε πιο ανθεκτικές στον χρόνο επενδύσεις δείχνει η μαζική προσέλευση ενδιαφερομένων, τόσο για το 30% του ΔΑΑ, όσο και για το έργο των ευρυζωνικών δικτύων περιφέρειας (UltraFast BroadBand, UFBB). Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, η στροφή αυτή έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι επενδυτές πλέον αρχίζουν να αποστρέφονται τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις διαταραχές (disruptions) που αυτές επιφέρουν στα διαφορετικά επιχειρησιακά μοντέλα. Καθώς μάλιστα στο τελευταίο διάστημα πολλοί επενδυτές, κυρίως από το εξωτερικό, έχουν χάσει πολλά κεφάλαια σε τέτοιου είδους εγχειρήματα (WeWork,

Κολοσσοί του κλάδου προχωρούν στον πλήρη διαχωρισμό των δικτύων από τις υπόλοιπες δραστηριότητές τους.

Uber κ.ά.), γίνονται όλο και πιο πρόθυμοι να στοχεύσουν σε επενδύσεις με περισσότερο μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και πιθανώς με χαμηλότερες αλλά πιο σίγουρες αποδόσεις.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η νεοφυής επιχειρηματικότητα δεν θα προσφέρει στο μέλλον ευκαιρίες, αλλά είναι εμφανής η τάση να σταματήσουν οι επενδυτικές υπερβολές. Η τάση αναβάθμισης του ρόλου των υποδομών στις επενδύσεις φάνηκε από την απόφαση του Vodafone Group να διαχωρίσει στις ανά τον κόσμο επιχειρήσεις της, τις υποδομές από τις επιχειρήσεις marketing. Η βρετανική εταιρεία ουσιαστικά επιχειρεί έναν «δομικό διαχωρισμό» των δικτύων της από την παροχή υπηρεσιών. Αυτό δηλαδή που ο ΟΤΕ απέρριψε μετά βδελυγμίας στις περασμένες δεκαετίες, σήμερα καθίσταται

Οι εταιρείες του κλάδου επιχειρούν σταδιακά τον διαχωρισμό των δικτύων τους από την παροχή υπηρεσιών.

καθημερινή επιχειρηματική πρακτική.

Εως ένα βαθμό αυτό ήδη ισχύει και στον ΟΤΕ. Οι θυγατρικές του, ΟΤΕ Rural North και ΟΤΕ Rural South, συνιστούν εταιρείες που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην ανάπτυξη και στη λειτουργία δικτύων και διαθέτουν τα δικτύά

τους αποκλειστικά και επί ίσους όρους στη χονδρική, δηλαδή σε όλους τους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του ίδιου του ΟΤΕ.

Ενα άλλο μοντέλο «δομικού διαχωρισμού» έχει εφαρμοστεί από τη Vodafone και τη Wind, οι οποίες συνέπραξαν στη

δημιουργία της εταιρείας Victus, η οποία αναπτύσσει υποδομές κινητής τηλεφωνίας. Σήμερα, η Victus καλύπτει τις ανάγκες των μετόχων της σε δικτυακές υποδομές, αλλά αύριο - μεθαύριο μέσω μιας τροποποίησης του καταστατικού της επιχείρησης, μπορεί να το πράξει και για τους ανταγωνιστές των μετόχων της.

Το ίδιο θα συμβεί με όσους αναπτύχουν και δίκτυα στο πλαίσιο του έργου UFBB. Το έργο προϋπολογισμού 870 εκατ. ευρώ που αναμένεται να συμβασιοποιηθεί μέσα στους επόμενους μήνες και τα δίκτυα οπτικών ινών που θα αναπτύξουν οι πάροχοι στους οποίους θα ανατεθεί το έργο από τον διαγωνισμό, θα δημιουργήσουν εταιρείες ειδικού σκοπού που θα διαθέτουν τις υποδομές τους αποκλειστικά σε παρόχους λιανικής. Θα ισχύσει δηλαδή το ίδιο μοντέλο που ισχύει με το έργο Rural που υλοποιήθηκε από τους ΟΤΕ και Intrakat.

Σύμφωνα με πληροφορίες, το ενδιαφέρον των ξένων επενδυτών για τις ελληνικές τηλεπικοινωνίες, ενόψει και της πώλησης της Forthnet, αλλά και την εισαγωγή της κινητής τηλεφωνίας 5ns γεινός. Το τι θα συμβεί στο άμεσο μέλλον θα εξαρτηθεί τόσο από την περαιτέρω βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών στη χώρα, όσο και από το πόσο ευέλικτο θα είναι το πλαίσιο που θα δημιουργήσει η κυβέρνηση, ενόψει της παραχώρησης των αδειών κινητής τηλεφωνίας 5ns γεινός. Οι κινήσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, δείχνουν ότι η κυβέρνηση θέλει να δώσει το κατάλληλο περιβάριο σε πιθανούς ενδιαφερόμενους παίκτες να εισέλθουν στην αγορά.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Επενδυτικό πρόγραμμα 700 εκατ. από ΕΛΠΕ

Το μεσοπρόθεσμο πλάνο στρατηγικής ανάπτυξης των ΕΛΠΕ που στοχεύει σε μια πρωταγωνιστική παρουσία, τα επόμενα χρόνια, του ομίλου στη διαδικασία μετασχηματισμού της ενεργειακής αγοράς, παρουσίασε την περασμένη Τετάρτη σε ξένους επενδυτές στο Λονδίνο ο διευθύνων σύμβουλος Ανδρέας Σιάμισης, στο πλαίσιο της εκδήλωσης Capital Markets Day Presentation. Ο σχεδιασμός των ΕΛΠΕ εστιάζεται σε τρεις στρατηγικούς άξονες:

1. Βελτίωση των κύριων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων μέσω της υλοποίησης συγκεκριμένων δράσεων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της εταιρείας, όπως για παράδειγμα ψηφιοποίηση και περαιτέρω βελτιστοποίηση των διαδικασιών παραγωγής με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση.

2. Ανάπτυξη των κύριων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μέσω της αναβάθμισης των υφιστάμενων μονάδων, λειτουργίας νέων μονάδων υψηλής απόδοσης, αύξησης της παραγωγής των πετροχημικών και ανάπτυξη διεθνούς εμπορίας (Trading Platform).

3. Επέκταση δραστηριοτήτων στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με στόχο αρχικά τα 300 MW (φωτοβολταϊκά και αιολικά) και μακροπρόθεσμα τα 600 MW, καθώς και περαιτέρω ανάπτυξη της δραστηριότητας έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Η εταιρεία, όπως είπε ο κ. Σιάμισης, στοχεύει σε συγκρίσιμα EBITDA πλέον του 1 δισ. ευρώ ετησίως για την περίοδο 2020-2025, εξαιρώντας τη θετική για τον όμιλο επίδραση της εισαγωγής της νέας οδηγίας για τα ναυτιλιακά

καύσιμα. Εντός των επόμενων πέντε ετών τα ΕΛΠΕ θα προχωρήσουν σε στοχευμένες επενδύσεις ύψους 700 εκατ. ευρώ, με στρατηγική επιδίωξη να συνεχισθεί η επέκταση των βασικών δραστηριοτήτων και να αναπτυχθούν νέες επιχειρηματικές δράσεις. Σε ό,τι αφορά τη μερισματική πολιτική της «Ελληνικά Πετρέλαια», ο κ. Σιάμισης ενημέρωσε τους ξένους επενδυτές ότι η εταιρεία θα συνεχίσει να επιστρέφει αξία στους μετόχους της. Ειδικότερα, τόνισε ότι σκοπεύει να διανείμει το 35%-50% των συγκρίσιμων καθαρών κερδών της με τη μορφή μερισματος, που θα αποδίδονται πλέον σε δύο δόσεις ετησίως καθώς και ενδεχόμενη διανομή επιπλέον μερισμάτων σε περιπτώσεις αυξημένες κερδοφορίας ή έκτακτων ταμειακών εισροών που μπορεί να προκύψουν για παράδειγμα από την πώληση συμμετοχών. Το 2018 τα ΕΛΠΕ απέδωσαν μέρισμα ύψους 229 εκατ. ευρώ, ενώ η συνολική μερισματική απόδοση τα τελευταία χρόνια έφτασε στο 150%. Τα συγκρίσιμα κέρδη EBITDA της εταιρείας το 2018 διαμορφώθηκαν σε 730 εκατ. ευρώ και οι ελεύθερες ταμειακές ροές σε 573 εκατ. ευρώ.

Σούπερ μάρκετ εναντίον παντοπωλείων

Πώς τα παραδοσιακά καταστήματα τροφίμων εξελίσσονται σε ντελικατέσεν για να συγκρατήσουν μερίδια αγοράς

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Λιγότερα κατά περίπου 3.500 σε σύγκριση με το 2010 ήταν το 2018 τα καταστήματα τροφίμων στην Ελλάδα, με την κρίση να επιδρά καταλυτικά σε μικρές αλλά και σε επιχειρήσεις - κολοσσούς του κλάδου. Εκτός από τα «λουκέτα», η μείωση του αριθμού των καταστημάτων καταδεικνύει τη συγκέντρωση στον κλάδο του λιανεμπορίου τροφίμων, η οποία έλαβε δύο μορφές: συγχωνεύσεις και εξαγορές μεγάλων αλυσίδων και στροφή των

Αύξηση εισοδήματος και στροφή στα ελληνικά προϊόντα στηρίζουν τις μικρές επιχειρήσεις στο λιανεμπόριο τροφίμων.

καταναλωτών από τα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων στα σούπερ μάρκετ, κυρίως λόγω των εκτεταμένων προσφορών και των χαμηλότερων τιμών που μπορούν να παρέχουν τα τελευταία. Πάντως, ο βαθμός συγκέντρωσης του λιανεμπορίου τροφίμων παραμένει χαμηλός σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες (υπολογίζεται σε 57% έναντι 70%-80% στην Ευρώπη), φαινόμενο που οφείλεται σε τρεις κυρίως λόγους: στον κατακερματισμό του λιανεμπορίου που προϋπήρχε, στην ύπαρξη πολλών απομακρυσμένων περιοχών και νησιών, όπου δεν είχαν αναπτυχθεί –τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα– οι μεγάλες αλυσίδες, αλλά και στη στρατηγική επιλογή που έκαναν αρκετές μικρές επιχειρήσεις να επενδύσουν σε προϊόντα προστιθέμενης αξίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της καταγραφής στον κλάδο των τροφίμων που διενεργεί κάθε χρόνο η εταιρεία ερευνών αγοράς IRI, το 2018 ο συνολικός αριθμός των καταστημάτων τροφίμων διαμορφώθηκε σε 12.711 έναντι 16.207 το 2010, καταγράφοντας μείωση 21,57% (σ.σ. η IRI καταγράφει το δικτυο

Εξέλιξη αριθμού καταστημάτων τροφίμων

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2010-2018 Μεταβολή
Μεμονωμένα καταστήματα*	6.394	5.731	5.172	4.674	4.725	4.723	4.583	4.413	4.368	-31,69%
Μίνι μάρκετ	6.778	6.301	5.538	5.426	5.562	5.712	5.700	5.732	5.673	-16,30%
Εκπαινετικά καταστήματα	515	193	200	194	195	196	211	205	208	-59,61%
Σούπερ μάρκετ	2.520	2.518	2.468	2.440	2.498	2.490	2.337	2.422	2.462	-2,30%
ΣΥΝΟΛΟ	16.207	14.743	13.378	12.734	12.980	13.121	12.831	12.772	12.711	-21,57%

*Κρεοπωλεία, σπρωροπωλεία, ιχθυοπωλεία κ.ο.κ.

ΠΗΓΗ: IRI, Census 2018

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

σε Αττική, Θεσσαλονίκη, Βόρεια Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα, Πελοπόννησο και Κρήτη). Ακόμη και σε σύγκριση με το 2017 παρατηρείται μείωση του συνολικού αριθμού των καταστημάτων, έστω και αν αυτή είναι μικρή. Το 2017 είχαν καταγραφεί από την IRI 12.772 καταστήματα τροφίμων.

Δεν άντεξαν

Οι μεγαλύτερες απώλειες κατά την περίοδο 2010-2018 παρατηρούνται στα λεγόμενα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων (πρόκειται για καταστήματα όπως είναι τα κρεοπωλεία, ιχθυοπωλεία, σπρωροπωλεία κ.ά.). Ο επιχειρηματικός χάρτης του λιανεμπορίου τροφίμων περιελάμβανε 2.026 λιγότερα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων το 2018 σε σύγκριση με το 2010, με την ποσοστιαία μείωση να διαμορφώνεται σε 31,69%.

Πάντως, ο ρυθμός μείωσης των καταστημάτων αυτής της κατηγορίας έχει επιβραδυνθεί σε σύγκριση με τα πρώτα χρόνια της κρίσης, όταν «εξαφανίζονταν» κατά εκατοντάδες από τον χάρτη επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής. Για παράδειγμα, μέσα σε μία

χρονιά, το 2011 σε σύγκριση με το 2010, είχαν μειωθεί κατά 663 καταστήματα, το 2012 κατά 559 σε σχέση με το 2011, το 2013 κατά 498 σε σύγκριση με το 2012.

Η επιβράδυνση του ρυθμού μείωσης των μεμονωμένων καταστημάτων οφείλεται αφενός στο μεγάλο «ξεκαθάρισμα» που έγινε στις αρχές της κρίσης και αφετέρου στον εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών κρεοπωλείων, ιχθυοπωλείων, αρτοποιείων, ακόμη και των μπακάλικων, κίνηση που είχε ως συνέπεια να κερδίζουν πάλι αρκετούς καταναλωτές. Εκτός από ανακαινίσεις, αρκετές από τις επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας επένδυσαν στον εμπλουτισμό του μείγματος προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν. Πολλά κρεοπωλεία διαθέτουν πλέον έτοιμα προς μαγειρέμα κρέατα (μπιφτέκια, σουβλάκια, ρολά), ενώ έχουν τοποθετήσει στα ράφια τους χειροποίητα ζυμαρικά, έτοιμες σάλτσες, όλα συνήθως προϊόντα από μικρές βιοτεχνίες και οικοτεχνίες από διάφορα μέρη της Ελλάδας, ιχθυοπωλεία πωλούν όχι μόνο νωπά ψάρια, αλλά επιπλέον τα μαγειρεύουν παρέχοντας ταυτόχρονα υπη-

ρεσίες κατ'οίκον παράδοσης, ενώ τα μπακάλικά έχουν εξελιχθεί σε αρκετές περιπτώσεις σε σύγχρονα ντελικατέσεν, διαθέτοντας ποικιλία προϊόντων, κυρίως μικρών παραγωγών. Σε αρκετές περιπτώσεις, μάλιστα, διαθέτοντας άδεια καταστήματος ψιλικών ή μίνι μάρκετ, έχουν τη δυνατότητα να λειτουργούν ακόμη και Κυριακές. Στην εξέλιξη αυτή βοήθησε αφενός η έστω και ελαφρά ανάκαμψη του διαθέσιμου εισοδήματος την τελευταία διετία, αλλά και η στροφή προς τα ελληνικά προϊόντα, τάση που ξεκίνησε στα χρόνια της κρίσης και καθιερώθηκε ως «οικονομικός πατριωτισμός».

Τις μικρότερες απώλειες από πλευράς αριθμού καταστημάτων είχαν τα σούπερ μάρκετ. Το 2018 καταγράφηκαν 2.462 καταστήματα αυτής της κατηγορίας έναντι 2.520 το 2010, κάτι που συνιστά μείωση 2,30%. Κι αυτό διότι παρά τις ευρείες ανακατατάξεις που επήλθαν στη συγκεκριμένη κατηγορία, με πολλές αλυσίδες να αλίζουν χέρια, δεν επήλθαν σημαντικές ποσοτικές αλλαγές στα δίκτυα καταστημάτων. Μάλιστα, το 2017 και το 2018 καταγράφηκαν αυξητικές τάσεις

σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, καθώς οι αλυσίδες απέκτησαν παρουσία και σε περιοχές όπου δεν είχαν πριν, όπως για παράδειγμα οι νησιωτικοί τουριστικοί προορισμοί. Το 2017 ο αριθμός των σούπερ μάρκετ αυξήθηκε σε 2.422 σε σύγκριση με το 2016, ενώ το 2018 ο αριθμός τους διαμορφώθηκε σε 2.462.

Ειδικές «γωνιές»

Αν και κυριαρχούν στο λιανεμπόριο τροφίμων, οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ, αντιλαμβανόμενες τον κίνδυνο να μην αποσπάσουν γρήγορα μερίδια ή ακόμη και να χάσουν έδαφος από τα μεμονωμένα καταστήματα νέας μορφής, προχωρούν ήδη σε ανάλογες κινήσεις. Εκτός από το γεγονός ότι έχουν διευρύνει σημαντικά τη διάθεση νωπών προϊόντων (φρούτων, λαχανικών, κρεάτων, ψαριών, άρτου), συνεργάζονται επίσης με μικρούς παραγωγούς. Η επιλογή αυτή είχε γίνει αρχικά από την «ΑΒ Βασιλόπουλος» και ακολούθησαν στη συνέχεια και οι λοιπές αλυσίδες, με τη «Σκλαβενίτης», μάλιστα, να δημιουργεί και ειδική γωνιά σε συγκεκριμένο μεγάλο κατάστημά της.

Πάνω από 35 δις. παρέμειναν τα χρέη προς τα Ταμεία

Κατά περίπου 900 εκατ. ευρώ περιορίστηκαν τα χρέη προς τον ΟΑΕΕ, που έχουν μεταφερθεί στο Κέντρο Εισπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ), καθώς πολλοί από τους ελεύθερους επαγγελματίες - οφειλότες εντάχθηκαν στη ρύθμιση των έως 120 δόσεων, επιλέγοντας παράλληλα τον επανυπολογισμό και κατά συνέπεια τη μείωση των εισφορών τους. Συνολικά, στο τέλος Σεπτεμβρίου 2019 το ποσό των οφειλών που έχουν ενταχθεί στο ΚΕΑΟ διαμορφώθηκε στα 35,5 δις. ευρώ, αυξημένο κατά περίπου 432 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους.

Όπως επισημαίνεται δε, στην τριμηνιαία έκθεση του Κέντρου (Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2019) που δημοσιοποιήθηκε χθες, η μεταβολή στο συνολικό χρέος οφείλεται στις νέες εντάξεις οφειλετών (εμφανίζονται για πρώτη φορά στο ΚΕΑΟ, με οφειλές και από το παρελθόν), στη διαβίβαση νέων οφειλών και στην αύξηση των πρόσθετων τελών (για οφειλότες που είναι ήδη ενταγμένοι στο Κέντρο) καθώς και στις διαγραφές, μειώσεις, συμψηφισμούς οφειλών, εκπτώσεις προσαυξήσεων λόγω ρυθμίσεων, καθώς και διαγραφές οφειλών μη μισθωτών βάσει του επανυπολογισμού. Ειδικά για αυτήν την περίπτωση μάλιστα, παρατηρείται μείωση του τρέχοντος υπολοίπου των οφειλών που προέρχονται από τον τ. ΟΑΕΕ κατά περίπου 903 εκατ. ευρώ, η οποία εκτιμάται ότι είναι αποτέλεσμα του επανυπολογισμού των οφειλών μη μισθωτών.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι για τις οφειλές ύψους 35,54 δις. ευρώ, το 24,23% (8,61 δις. ευρώ) του συνολικού χρέους δημιουργήθηκε από οφειλότες που ξεκίνησαν να δημιουργούν χρέη για πρώτη φορά από το 2010 και μετά, ενώ το 75,77% (ποσό 26,93 δις. ευρώ) δημιουργήθηκε από οφειλότες που ξεκίνησαν να δημιουργούν χρέη για πρώτη φορά το 2009 ή παλαιότερα. Να σημειωθεί ότι παρατηρείται σημαντική αύξηση στις οφειλές του 2017, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι έγινε μαζική διαβίβαση οφειλών των μη μισθωτών για το 2017 από τον ΕΦΚΑ. Παράλληλα, υπάρχει μείωση στις οφειλές για όλα τα έτη πριν από το 2017, η οποία εκτιμάται ότι είναι κυρίως αποτέλεσμα του επανυπολογισμού των οφειλών για τους μη μισθωτούς στο πλαίσιο της νέας ρύθμισης.

Η νέα ρύθμιση

Βάσει των στοιχείων μάλιστα, από τις 22/5/2019 που τέθηκε σε ισχύ η νέα ευνοϊκή ρύθμιση οφειλών έως και τις 7 Οκτωβρίου 2019 που έληξε η προθεσμία υπαγωγής σε αυτή, είχαν εκδοθεί 327.537 αποφάσεις ρύθμισης για οφειλές 3,94 δις. ευρώ.

Στο τέλος Ιουνίου 2019 οι ενεργές ρυθμίσεις είναι συνολικά 143.942 και το ρυθμιζόμενο ποσό 2,6 δις. ευρώ, ενώ στο τέλος Σεπτεμβρίου οι ενεργές ρυθμίσεις είναι συνολικά 296.359 και το ρυθμιζόμενο ποσό 4,1 δις. ευρώ.

LIMASSOL
Christmas
LAND

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ
ΦΩΤΑΓΩΓΗΣΗ ΔΕΝΤΡΟΥ
29.11.2019
19:00
(ΧΩΡΟΣ ΠΑΛΙΟ ΛΙΜΑΝΙ ΛΕΜΕΣΟΥ)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

«Μεταμορφωμένη χώρα» σε ορίζοντα δετίας

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων Μιχάλης Αργυρού μιλάει στην «Κ» για τις προοπτικές ανάκαμψης

Συνέντευξη στην ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σε ορίζοντα δετίας εκτιμά ο πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων Μιχάλης Αργυρού ότι μπορεί να έχει αλλάξει ριζικά προς το καλύτερο η εικόνα του βιοτικού επιπέδου της Ελλάδας, τοποθετώντας την ανάκαμψη πολύ νωρίτερα από τις προβλέψεις διεθνών οργανισμών, όπως το ΔΝΤ. Σε συνέντευξή του στην «Κ», ο κ. Αργυρού είναι αισιόδοξος ότι τα πράγματα θα πάνε αυτή τη φορά καλύτερα στον τομέα των επενδύσεων, επειδή θεωρεί πως πλέον όχι μόνον η κυβέρνηση, αλλά και η κοινωνία έχουν την «ιδιοκτησία» των πολιτικών που απαιτούνται. Διαφωνεί, εξάλλου, με την κριτική ότι το φορολογικό νομοσχέδιο δεν οδηγεί σε ελάφρυνση της μεσαίας τάξης. Υποστηρίζει ότι εκτός από την κλίμακα πρέπει να συνυπολογιστούν άλλα μέτρα, όπως η μείωση του ΕΝΦΙΑ, η αύξηση της έκπτωσης φόρου για κάθε παιδί, η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, καθώς και η γενικότερη θετική προοπτική που προσφέρει για τους εργαζομένους.

– **Βγαίνοντας από μια βαθιά κρίση και τα μνημόνια, ποια θεωρείτε ότι θα έπρεπε να είναι η προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής για την Ελλάδα;**
– Οι προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από δύο στοιχεία. Πρώτον, η Ελλάδα βρίσκεται σε αρνητικό παραγωγικό κενό, δηλαδή παράγει λιγότερο από τις δυνατότητές της. Δεύτερον, οι παραγωγικές της ικανότητες υπολείπονται σημαντικά του μέσου όρου της Ευρώπης. Η οικονομική πολιτική πρέπει να κλείσει το παραγωγικό κενό και να βελτιώσει την ελληνική πλευρά προσφοράς. Αυτό είναι το κλειδί για να μπει η χώρα σε τροχιά επιταχυνόμενης ανάπτυξης και να αντιμετωπιστεί η βιαιά κληρονομιά της κρίσης, δηλαδή η υψηλή ανεργία και το υψηλό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος.
– **Την υπηρετεί η μέχρι στιγμής πρακτική της κυβέρνησης και με ποιο τρόπο;**
– Ναι, σε σύντομο χρονικό διάστημα έχουν γίνει πολύ σημαντικά βήματα προς την παραπάνω κατεύθυνση. Σε ό,τι αφορά το παραγωγικό κενό, καθοριστικούς είναι

Η κυβέρνηση έχει την ιδιοκτησία των πολιτικών που απαιτούνται για την προσέλκυση επενδύσεων.

ο ρόλος της ρευστότητας και η εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης. Για το πρώτο, το σχέδιο «Ηρακλής» αποτελεί μια πολύ σημαντική εξέλιξη για τη μείωση των κόκινων δανείων και την αύξηση χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας. Στο πεδίο της εμπιστοσύνης, τους τελευταίους τρεις μήνες έχει γίνει μεγάλη πρόοδος, όπως φαίνεται από τους σχετικούς δείκτες και τη μεγάλη αποκλιμάκωση των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων. Τέλος, αναφορικά με την παραγωγική ικανότητα της χώρας, οι πρωτοβουλίες της κυβέρνησης στους τομείς φορολογίας φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων (φορολογικό νομοσχέδιο), αγοράς εργασίας και προϊόντων (αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο), διαφάνειας και διοικητικής αποτελεσματικότητας (επιτελικό κράτος) και στις ιδιωτικοποιήσεις στέλνουν τα σωστά σήματα και συνεισφέρουν στη δημιουργία των κινήτρων και του επιχειρηματικού - θεσμικού περιβάλλοντος, που είναι απαραίτητα για την προσέλκυση επενδύσεων, την αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και τη μείωση των ανισοτήτων.
– **Γιατί είναι τόσο πιο αισιόδοξη η κυβέρνηση από τους θεσμούς στην πρόβλεψή της για την ανάπτυξη του 2020 (2,8% έναντι 2,2%-2,3%); Ανησυχείτε μήπως η επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Ευρώπη ανατρέψει τους σχεδιασμούς της;**
– Οι προβλέψεις των θεσμών μεθοδολογικά στηρίζονται σε προβολή ιστορικών στοιχείων. Όταν συμβαίνει μια δομική αλλαγή στο οικονομικό περιβάλλον, προβλέψεις που στηρίζονται σε παραμέτρους και οικονομικές σχέσεις του παρελθόντος χάνουν μέρος της ακριβείας τους (αυτό στα οικονομικά ονομάζεται Lucas critique). Η Ελλάδα έχει μπει σε ένα νέο οικονομικό καθεστώς, του οποίου τα θετικά αποτελέσματα θα ενσωματωθούν σταδιακά στα οικονομικά στοιχεία και άρα στις προβλέψεις των θεσμών. Για το διεθνές οικονομικό

Ο κ. Αργυρού υποστηρίζει πως μέσα από τα κίνητρα που εισάγει για επενδύσεις και εργασία, το φορολογικό νομοσχέδιο δημιουργεί συνθήκες για περισσότερες θέσεις απασχόλησης.

Για επενδύσεις η χρήση ANFAS - SMPs

– Θα είναι θετική η έκθεση της Κομισιόν στις 20/11 για την 4η αξιολόγηση, ώστε να εγκριθεί η εκταμίευση της επόμενης δόσης των SMPs και ANFAS στο Eurogroup του Δεκεμβρίου; Πότε θα ληφθεί η απόφαση για το αν θα μπορέσουν αυτά να χρησιμοποιηθούν για επενδύσεις;
– Οι ελληνικές αρχές εργάζονται συγχροτημένα για την επίτευξη μιας θετικής 4ης αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει και πολλές εκκρεμότητες από την τρίτη αξιολόγηση που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2019. Νομίζω ότι το συνετό

τώρα είναι να εργαζόμαστε για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και να σχολιάσουμε την έκθεση μετά τη δημοσίευσή της. Σε ό,τι αφορά τα ANFAS και SMPs, πράγματι η άποψη της κυβέρνησης είναι ότι με δεδομένη την ύπαρξη ενός μεγάλου επενδυτικού κενού, η αποτελεσματικότερη χρήση τους θα ήταν για συμφωνημένες επενδύσεις. Η χρήση αυτή θα βελτιώσει και τη δυναμική του δημοσίου χρέους. Το θέμα θα συζητηθεί στα ευρωπαϊκά φόρα στον κατάλληλο χρόνο και θα δούμε τους επόμενους μήνες το αποτέλεσμα της συζήτησης αυτής.

περιβάλλον, αυτό αποτελεί βεβαίως ένα σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τις εγκρίσεις οικονομικές εξελίξεις. Η καλύτερη άμυνα έναντι σε όποια μεταβολή του είναι η συνεπής εφαρμογή πολιτικής φιλικής προς την εργασία και τις επενδύσεις. Ταυτόχρονα, και με δεδομένες τις υπάρχουσες συνθήκες στο πεδίο της νομισματικής πολιτικής, πρέπει, και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να εξετασούμε στοχευμένες δημοσιονομικές παρεμβάσεις σε τομείς υψηλής προτεραιότητας, όπως αύξηση της παραγωγικότητας, R&D, ψηφιακή οικονομία και κλιματική αλλαγή.
– **Πόσα χρόνια θα χρειαστούν για να επιστρέψουμε στα προ κρίσης επίπεδα ανάπτυξης και κατά κεφαλήν ΑΕΠ;**
– Κανένας δεν μπορεί να απαντήσει με ακρίβεια. Μπορώ, όμως, με βάση την εμπειρία πολλών χωρών, να πω ότι εφόσον συνεχίζεται να εφαρμόζεται η παρούσα οικονομική πολιτική και διατηρηθεί κλίμα πολιτικής σταθερότητας, και δεν υπάρξει μια νέα διεθνής οικονομική κρίση, στο τέλος της τετραετίας η ελληνική κοινωνία μπορεί να καταγράψει πολύ σημαντικά κέρδη στο βιοτικό της επίπεδο, σε ορίζοντα δεκαετίας (διάστημα μικρότερο από τη δεκαετή κρίση) η Ελλάδα μπορεί να είναι μια μεταμορφωμένη προς το καλύτερο χώρα.
– **Η προσέλκυση επενδύσεων, ιδίως άμεσων ξένων επενδύσεων, ήταν διαχρονική επιδίωξη των ελληνικών κυβερνήσεων, χωρίς μεγάλη επιτυχία. Γιατί να είναι τώρα διαφορετικά τα πράγματα;**
– Γιατί σε αντίθεση με το παρελθόν, η ελληνική κυβέρνηση έχει την ιδιοκτησία των πολιτικών που απαιτούνται για την προσέλκυση επενδύσεων, και ακόμα πιο σημαντικό, η ελληνική κοινωνία έχει την ιδιοκτησία αυτών των πολιτικών. Η κυβέρνηση έχει την εντολή του εκλογικού σώματος να ασκήσει μια φιλοεπενδυτική, φιλοαναπτυξιακή οικονομική πολιτική. Είναι η πρώτη φορά μετά την έναρξη της κρίσης, και θα έλεγα η πρώτη φορά μετά τη μεταπολίτευση, που συνυπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για αλλαγή οικονομικού υποδείγματος. Έχουμε μια σύγχρονη μεταρρυθμιστική κυβέρνηση και μια κριτική μάζα υποστηρίχης των μεταρρυθμίσεων σε επίπεδο κοινωνίας. Αυτό είναι η διαφορά

σε σχέση με το παρελθόν και γι' αυτό οι πιθανότητες επιτυχίας είναι τώρα πολύ μεγαλύτερες.
– **Θεωρείτε ότι το φορολογικό νομοσχέδιο που κατέθεσε η κυβέρνηση υπηρετεί τον στόχο για την ελάφρυνση της μεσαίας τάξης, που ήταν προεκλογικά σύνθημά της;**
– Ναι, το πιστεύω. Και ο λόγος είναι ότι μέσα από το φορολογικό νομοσχέδιο η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών κάνει ένα πολύ σημαντικό βήμα για την απελευθέρωση της οικονομίας από το καθεστώς υπερφορολόγησης του προϋπολογισμού παρελθόντος.
– **Με βάση τη νέα φορολογική κλίμακα τα εισοδήματα μεταξύ 20.000-50.000 ευρώ επωφελούνται μόνο 17 ευρώ...**
Το αποτέλεσμα της φορολογικής πολιτικής επί των διαθέσιμων εισοδημάτων προκύπτει ως συνισταμένη του συνόλου των μέτρων που καθορίζουν το φορολογικό βάρος. Ανάμεσα σε άλλα, αυτά περιλαμβάνουν τη μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και επιχειρήσεων, την αύξηση της έκπτωσης φόρου για κάθε παιδί και, βεβαίως, τη μείωση του ΕΝΦΙΑ. Ταυτόχρονα, το 2020 ξεκινάει η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η πλειοψηφία των φορολογουμένων καταγράφει αύξηση διαθέσιμου εισοδήματος που δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητη. Επίσης, ο οικονομικός σχεδιασμός περιλαμβάνει περαιτέρω μείωση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών. Τέλος, μια μεγάλη ωφέλεια του φορολογικού νομοσχεδίου είναι η θετική προοπτική που προσφέρει στους εργαζομένους. Μέσα από τα κίνητρα που εισάγει για επενδύσεις και εργασία, το νομοσχέδιο δημιουργεί συνθήκες για περισσότερες θέσεις απασχόλησης, αύξηση επενδύσεων και παραγωγικότητας και, τελικά, υψηλότερα εισοδήματα, που θα φορολογούνται λιγότερο για πάντα. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό μέρος της μεταμόρφωσης της οικονομίας για το οποίο μίλησαμε προηγουμένως. Φυσικά, σε αυτή την μεταμόρφωση, πέρα από τη μείωση φόρων, καθοριστικό ρόλο έχουν και οι μεταρρυθμίσεις που προωθεί η κυβέρνηση σε τομείς όπως το επίπεδο ανταγωνισμού, η διοικητική λειτουργία του κράτους, η δικαιοσύνη και η παιδεία.

Η Αθηνά Λοϊζίδου προτείνει

Η ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΠΡΟΤΙΝΕΙ

σπιτικές συνταγές

20 ΕΥΚΟΛΑ ΓΕΥΣΤΙΚΑ ΠΙΑΤΑ ΓΙΑ ΝΑΒΕ ΟΡΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

20 εύκολα-γευστικά πιάτα που μπορείτε να τα απολαύσετε παρέα με παγωμένη Coca-Cola

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Νόσος διαδικτυακών αγορών

Πάθηση με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά η εμμονική κατανάλωση μέσω Ιντερνετ

ΑΝΝΟΒΕΡΟ. Ως ψυχικό νόσημα θα πρέπει να αναγνωριστεί ο εθισμός στις αγορές μέσω Διαδικτύου, σύμφωνα με ψυχιάτρους του Πανεπιστημίου του Αννόβερου, στη Γερμανία. Παρότι η αναζήτηση αξιόλογων και οικονομικών προϊόντων στο Internet είναι εντελώς φυσιολογική, ιδιαίτερα ενόψει της περιόδου των Χριστουγέννων, ορισμένοι άνθρωποι εθίζονται στα διαδικτυακά ψώνια σε τέτοιο βαθμό, ώστε να θέλουν να αγοράσουν ό,τι βλέπουν στην οθόνη του υπολογιστή τους. Αν και πολλοί αποδίδουν τη συμπεριφορά αυτή σε έλλειψη αυτοσυγκράτησης, η επιστημονική ομάδα του Πανεπιστημίου του Αννόβερου εκτιμά ότι οι συσχετισμένοι καταναλωτές πάσχουν από πραγματικό

**Οι πάσχοντες από BSD
«δεν μπορούν να πάψουν
να σκέφτονται και
να ποθούν την κατανάλω-
ση», λέει η ψυχοθεραπεύ-
τρια δρ Ασριντ Μούλερ.**

—και ιάσιμο— ψυχικό νόσημα.

ψυχίατρο ή άλλου ονόματος) «διαταραχή αγораρών - κατανώλων» (BSD), είναι αναγνωρισμένη εδώ και δεκαετίες. Η επιστημονική ομάδα του γερμανικού πανεπιστημίου φιλοδοξεί, ωστόσο, να εντάξει το Διαδικτύο στην εν λόγω κατηγορία πάθησης, επισημαίνοντας ότι οι διαδικτυακές αγораρές έχουν οδηγήσει σε μεταλλαγή του ψυχικού νοσήματος, καθιστώντας ευκολότερη την επιλογή καταναλωτικών προϊόντων και την αγορά τους μέσω Ιντερνέτ. Η δρ Αστριντ Μούλερ, πάντως, ψυχοθεραπεύτρια στο Πανεπιστήμιο του Αννόβερου, εκτιμά ότι ο εθισμός στις αγораρές μέσω Διαδικτύου αποτελεί εντελώς διαφορετική πάθηση. «Είναι όρα να αναγνωρίσουμε τη διαταραχή BSD ως ξεχωριστό ψυχικό νόσημα, συλλέγοντας περισσότερο στοιχεία για τον εθισμό στις αγораρές μέσω Διαδικτύου. Ελπίζουμε η έρευνά μας να αποδείξει ότι ο εθισμός

Χριστουγεννιάτικα στολίδια άρχισε να πουλάει το πολυκατάστημα της Νέας Υόρκης Macy's, και ας είμαστε στη δεύτερη εβδομάδα του Νοεμβρίου.

στα ψώνια μέσω Ιντερνετ εμφανίζει ξεχωριστά χαρακτηριστικά, τα οποία θα οδηγήσουν εν νέες, αποτελεσματικές θεραπευτικές μεθόδους», λέει η Μούλερ. Η ερευνητριά υποστηρίζει ότι, σε αντίθεση με τα ψώνια από συμβατικά καταστήματα λιανικών πωλήσεων, τα καταστήματα του Διαδικτύου λειτουργούν σε 24ωρη βάση, επιτρέποντας στους πελάτες να ψωνίζουν διαρκώς και χωρίς αναστολές.

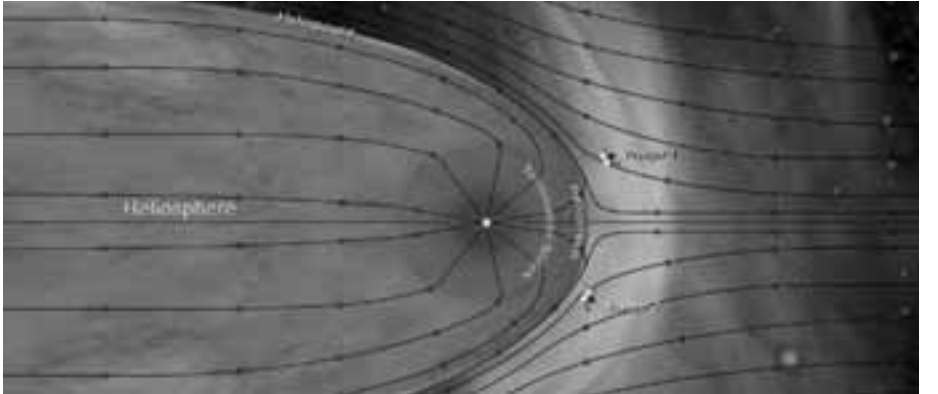
Οι πάσχοντες από BSD «δεν μπορούν να πιάσουν να σκέφτονται και να ποθούν την κατανάλωση, βιώνοντας εμμονή

και σχεδόν σωματική ανάγκη απόκτησης καταναλωτικών αγαθών», λέει η δρ Μούλερ. Η ψυχοθεραπευτριά και η ομάδα της ανέλυσαν τις συνθήκες 122 ασθενών που υπέφεραν από εθισμό στις αγορές μέσω Internet και διαπίστωσαν ότι η ομάδα αυτή εμφανίζει μεγαλύτερα ποσοστά κατάθλιψης σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό, σύμφωνα με δημοσίευσμα της βρετανικής εφημερίδας Daily Mail.

Η δρ Μούλερ αναφέρει στη δημοσίευσή της σε επιστημονική επιθεώρηση: «Ορισμένα γνωρίσματα του Δια-

δικτύου, όπως η ανωνυμία, η ευκολία πρόσβασης και οι οικονομικές τιμές μπορεί να οδηγήσουν σε μετακίνηση από τον παραδοσιακό καταναλωτικό εθισμό, στη νέα μορφή διαδραστικού εθισμού. Η διαταραχή αυτή είναι πιο οξεία, όπως ανέδειξαν οι πρώτες μελέτες του φαινομένου». Η πάθηση αυτή εκπροσώπει ποσοστό 5% του βρετανικού πληθυσμού και ο ιατρικός κόσμος οφείλει να την αναγνωρίσει ως ξεχωριστό νόσημα, σύμφωνα πάντα με τη δρα. Μούλερ.

REUTERS

Καλλιτεχνική απεικόνιση της Ηλιόσφαιρας, που έδωσε στη δημοσιότητα η Αμερικανική Υπηρεσία Διαστήματος, σύμφωνα με τα νέα στοιχεία.

Στον διαστρικό χώρο το Voyager-2 40 χρόνια μετά την εκτόξευσή του

Σε απόσταση περίπου 19,3 δις. χλμ. από την επιφάνεια της Γης υπάρχει ένα ασφές σύνορο που ορίζει τα άκρα του βασιλείου του Ηλίου και την αρχική του διαστρικού χώρου. Όταν η διαστημική βολίδα «Voyager-2», η πιο μακρόβια διαστημική αποστολή της NASA, άφισε πίσω της αυτό το σύνορο, περίπου 40 έτη μετά την εκτόξευσή της, έστειλε ένα ακνό σήμα, που μόνο τώρα κατάφεραν να αποκωδικοποιήσουν οι ε-πιστήμονες. Το διαστημικό σκάφος της NASA είναι το δεύτερο που κατάφερε να ταξιδέψει πέρα από την Ηλιόσφαιρα, τη φωτεινιά υπερηχητική φορησιμέναν σωματιδίων που προέρχονται από τον Ηλιο. Το θαυμαστό ταξίδι της, όμως, δεν σταμά-τησε εκεί. Πρόσφατα το «Voyager-2» έστειλε πίσω, στο κέντρο ελέγχου της αμερικανικής διαστημικής υπηρεσίας, την πιο λεπτομερή μέχρι σήμερα απεικόνιση από τα όρια του ηλιακού συστήματος. «Δεν γνωρίζουμε πόσο μεγάλη ήταν η φωταδία (Ηλιόσφαιρα) και σίγουρα δεν είχαμε idea ότι το διαστημικό σκάφος θα επιβίωνε επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, για να φθάσει στα όρια του και να εισέλθει στον διαστρικό χώρο», επισημαίνει ο καθηγητής Εντ Στόουν, από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Καλιφόρνιας (CalTech), ο οποίος εργαζόταν στο πρόγραμμα ακόμη και πριν από την εκτόξευσή του «Voyager-2», το 1977.

Στην πραγματικότητα, η Ηλιόσφαιρα μπορεί να θεωρηθεί ένα καιρό μέτωπο ένα σαφές όριο όπου τα φορτισμένα σωματίδια που απομακρύνονται από τον Ήλιο με υπερηχητικές ταχύτητες, συντονίζονται με τον ψυχρό διαστρικό άνεμο, προερχόμενο από τους υπερκαινικούς αστέρες, οι οποίοι εξερράγησαν πριν από εκατομμύρια χρόνια. Αρχικά, οι επιστήμονες ε-

Εστειλε στο κέντρο ελέγχου της NASA την πιο λεπτομερή απεικόνιση από τα όρια του ηλιακού συστήματος.

παραίτησαν ότι οι ηλικιακοί άνεμοι έξβησαν σταδιακά, ανάλογα με την απόσταση. Το «Voyager-1», ωστόσο, απέδειξε ότι υπήρχε ένα ευκρινές όριο που καθοριζόταν από την αινιγματική μείωση της θερμοκρασίας και την ταυτόχρονη αύξηση της πυκνότητας των φορτισμένων σωματιδίων, του πλάσματος. Το δεύτερο σύνολο μετρήσεων που πραγματοποίησε το «Voyager-2» αποκάλυψε ακόμα περισσότερα στοιχεία για τη φύση των ορίων της Ηλιόσφαιρας, κυρίως επειδή το ειδικό όργανο του σκάφους, που είχε σχεδιαστεί για να μετράει τις ιδιότητες του πλάσματος, έπαυσε το 1980. Οι νέες μετρήσεις, που περιλαμβάνονται σε πέντε ξεχωριστές εργασίες οι οποίες δημοσιεύθηκαν στο επιστημονικό περιοδικό Nature Astronomy, αποκαλύπτουν ότι το «Voyager-2» προσέγγισε ένα πολύ ευκρινέστερο και αραίοτερο όριο της Ηλιόσφαιρας από ό,τι το «Voyager-1».

Αυτό πιθανώς να οφείλεται στο γεγονός ότι το «Voyager-1» δέχισιο το όριο κατά τη διάρκεια του ηλιακού μεγίστου ή επειδή ίσως να ακολούθησε λιγότερο κάθετη τροχιά, γεγονός που σημαίνει ότι πέρασε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στο άκρο της Ηλιοσφαιρας. Τα νέα στοιχεία υποδεικνύουν, επίσης, ότι η Ηλιοσφαира είναι συμμετρική, τουλάχιστον στα δύο σημεία που δέχισιο το «Voyager-2».

REUTERS

Δώσε Πάσα στη Ζωή

24 Νοεμβρίου 2019

10:00-14:00

Κλειστή Αίθουσα Αθληοπαίδων Δήμου Αγίου Δομετίου

10.00 Έναρξη της εκδήλωσης

10.30-11.15 Διαδραστική ανάγνωση του πρώτου παραμυθιού από τη σειρά παραμυθιών της Pizza Hut, «Ο Lumi και ο Dina Hut στην επαχή των Δεινοσαύρων» από τον ηθοποιό Θανάση Δρακόπουλο και τη συγγραφέα Ευαγγελία Αριστείδου Καφουρήλη. Φωτογράφιση παιδιών με τους ήρωες της Pizza Hut και συμμετοχή στην πρώτη ομάδα δραστηριοτήτων.

3 ΟΜΑΔΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α' Ομάδα: Ρομποτική με τον Lumi και τον Dina Hut από το φροντιστήριο Ταξίδι στην εκπαίδευση

Β' Ομάδα: Δημιουργώ με τους ήρωες (κατασκευές) με το νηπιαγωγείο Nostri Amici

Γ' Ομάδα: Facepainting

11.20-11.25 Χαιρετισμός από τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Νίκο Χριστοδουρίδη

11.30-12.00 Ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ υπουργών και παιδόμαχων ποδοσφαιριστών

12:30-14:00 Διαδραστική ανάγνωση του παραμυθιού «Ο Βατραχογιάννης στο Διάστημα». Φωτογράφιση παιδιών με τους ήρωες (Βατραχογιάννης & ΚουκουΑθηνά) και συμμετοχή στην πρώτη ομάδα δραστηριοτήτων.

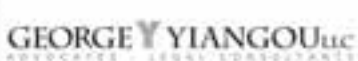
3 ΟΜΑΔΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

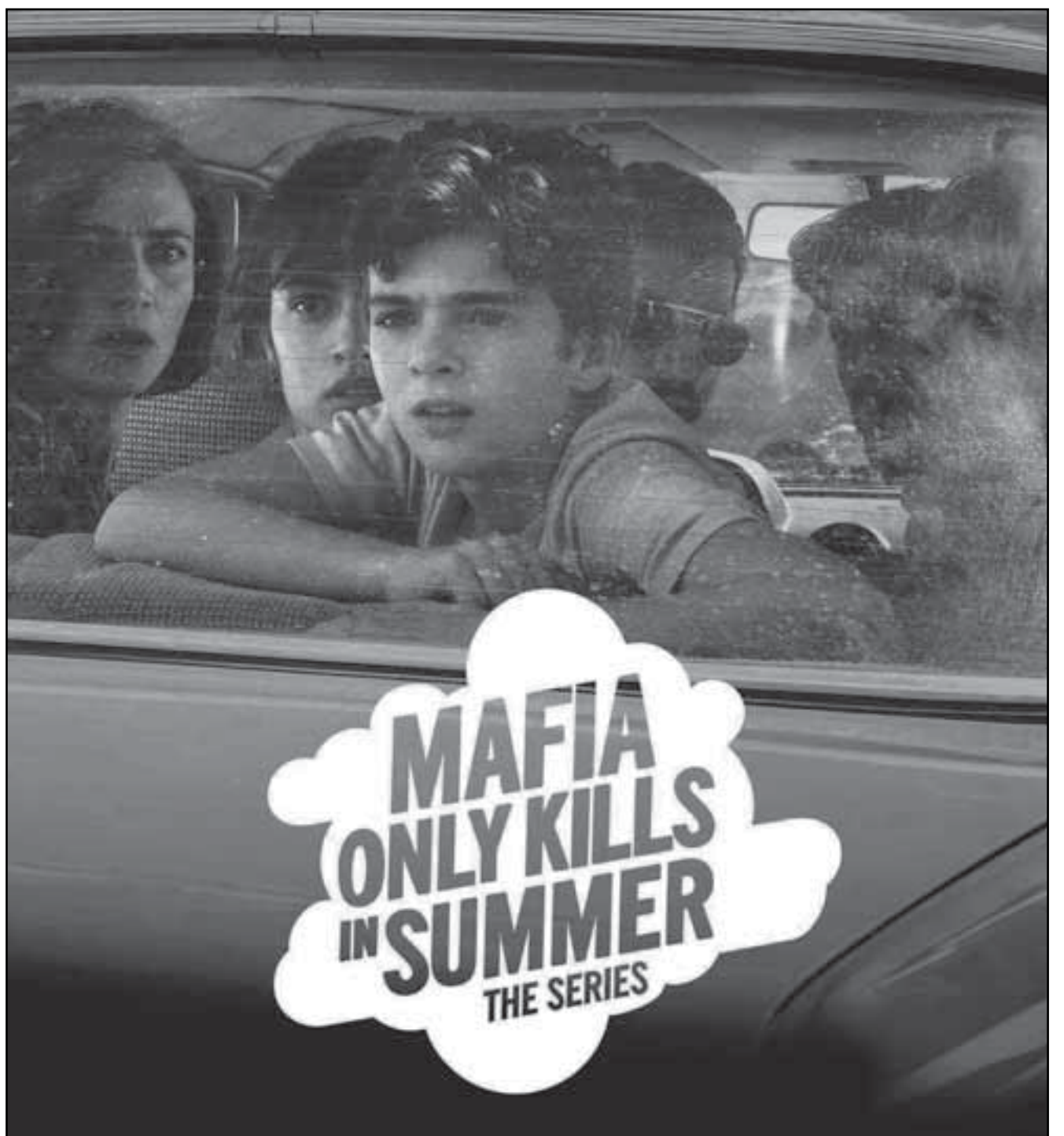
Α' Ομάδα: Ρομποτική με τον Βατραχογιάννη από το φροντιστήριο Ταξίδι Στην Εκπαίδευση

Β' Ομάδα: Δημιουργώ με τους ήρωες (κατασκευές) με το νηπιαγωγείο Happy Feet

Γ' Ομάδα: Facepainting

14:00 Τέλος της εκδήλωσης

ΔΙΟΡΓΑΝΣΤΗΣ	ΣΠΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟ	ΧΟΡΗΓΟΙ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ
 ROUNDTABLE Νικόσια CHRYSLER	 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΛΕΥΚΑ Όραμα Ζωής	 	
	  	 	

**MAFIA
ONLY KILLS
IN SUMMER
THE SERIES**

Νέα ανατρεπτική σειρά.
Κάθε Παρασκευή στις 22:00 αποκλειστικά στο Movies Best HD!

Η ιστορία εκτυλίσσεται στο Παλέρμο το 1979 μέσα από τα μάτια του μικρού Σαλβατόρε. Ο Σαλβατόρε ερωτεύεται τη συμμαθήτριά του, Αλίσε, και αρχίζει να συναγωνίζεται τον καλύτερό του φίλο για τα μάτια της. Στο μεταξύ, ο πατέρας του, Λορέντζο, προσπαθεί να μείνει πιστός στις αρχές του σε μια πόλη όπου οι νόμοι της Μαρφίας κυριαρχούν. Όσο πιο πολύ, όμως, αντιστέκεται στη Μαφία, τόσο περισσότερο αναγκάζεται να συμβιβαστεί.

Movies Best HD

Το κανάλι **MOVIES BEST HD** διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες **CABLENET** και **CYTAVISION**

MESIMVRIA®
www.mesimvria.com

Ανοδος 0,57% στο Χρηματιστήριο με στήριξη από τραπεζικές μετοχές

Στις 893,37 μονάδες ο Γενικός Δείκτης – Στα 75,2 εκατ. ο όγκος συναλλαγών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Άλλο ένα μικρό βήμα προς τις 900 μονάδες έκανε το Χρηματιστήριο Αθηνών, το οποίο, παρά τις πιέσεις που δέχτηκε έως τα μέσα περίπου της συνεδρίασης, κατάφερε να κινηθεί υψηλότερα, με τη... συνδρομή του θετικού διεθνούς κλίματος, της περαιτέρω αποκλιμάκωσης των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων, καθώς και της σημαντικής ανόδου της πλειονότητας των τραπεζικών τίτλων. Ωστόσο, αίσθηση προκάλεσε το γεγονός ότι, παρά την εξαιρετικά θετική έκθεση της HSBC, η οποία αναβάθμισε τις ελληνικές μετοχές

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε νέα άνοδο της τάξεως του 1,03% στις 915,36 μονάδες.

τονίζοντας πως έχουν πολλά ακόμη περιθώρια ανόδου –αποτελώντας, έτσι, τον πρώτο οίκο έπειτα από πολύ καιρό που βάζει ξεκάθαρα στο ραντάρ του το Χ.Α.–, η αγορά δεν κατάφερε να κεφαλαιοποιήσει τα θετικά αυτά νέα και να κινηθεί σε νέα υψηλά έτους με ισχυρό τζιρο. Οι πωλητές παραμένουν παρόντες και οι αγοραστές ακόμη δεν δείχνουν να διαθε-

Αίσθηση προκάλεσε το γεγονός ότι, παρά την εξαιρετικά θετική έκθεση της HSBC, η οποία αναβάθμισε τις ελληνικές μετοχές τονίζοντας πως έχουν πολλά ακόμη περιθώρια ανόδου, η αγορά δεν κατάφερε να κεφαλαιοποιήσει τα θετικά αυτά νέα και να κινηθεί σε νέα υψηλά έτους με ισχυρό τζιρο.

τούν σημαντικά καύσιμα για να δώσουν ισχυρή ανάσα στην αγορά. Έτσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,57% στις 893,37 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 75,22 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε άνοδο της τάξεως του 0,42% στις 2.232,79 μονάδες, ενώ κέρδη 0,34% σημείωσε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνον-

τας στις 1.218,66 μονάδες. Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε νέα άνοδο της τάξεως του 1,03% στις 915,36 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει με κέρδη 2,39%, την Εθνική Τράπεζα στο +2,56%, τη Eurobank στο +1,44%, ενώ στο-0,73% έκλεισε η Alpha Bank. Αυτή η εβδομάδα ανήκει ξεκάθαρα στις τράπεζες, καθώς με την Alpha Bank

εξείκνισε χθες ο «χορός» των ανακοινώσεων των αποτελεσμάτων γ' τριμήνου, οι οποίες ολοκληρώνονται την Παρασκευή με την Πειραιώς. Οι εκτιμήσεις των αναλυτών «μιλούν» για ένα κερδοφόρο τρίμηνο για το σύνολο του κλάδου, το οποίο δεν θα διαφέρει πολύ από το δεύτερο, με συνέχιση της μείωσης των ΝΡΕς, ενίσχυση των κεφαλαιακών δεικτών και αύξηση των καταθέσεων.

Το κλίμα έχει αλλάξει κάπως στο Χ.Α., όπως παρατηρούν οι αναλυτές, και αυτό οφείλεται κυρίως στις τράπεζες. Όπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ, η επενδυτική κοινότητα έχει αντιμετωπίσει με σκεπτικισμό τον τραπεζικό κλάδο τους τελευταίους μήνες, με το ΔΝΤ να συνεχίζει και τώρα να αναφέρεται με απαισιοδοξία. Όμως, οι επενδυτικοί οίκοι αρχίζουν να διαφοροποιούνται. Η JP Morgan θεωρεί ότι με τον «Ηρακλή» αλλάζουν τα δεδομένα για τις τράπεζες και η HSBC διατύπωσε την αισιοδοξία για τις προοπτικές του κλάδου, ενώ αναβάθμισε συνολικά το ελληνικό Χρηματιστήριο. Οι εξελίξεις αυτές, τονίζει, έχουν αλλάξει το σκηνικό τις τελευταίες ημέρες και έτσι ο Γενικός Δείκτης αναρχήθηκε πάνω από τις 880 μονάδες και «βλέπει» την περιοχή των 895-900 μονάδων ως αντίσταση που σε εύλογο χρόνο μπορεί να υπερπηδηθεί.

Μεικτές τάσεις επικράτησαν στις ευρωπαϊκές αγορές

Ημέρα μεικτών αποδόσεων των χρηματιστηριακών δεικτών αποδείχθηκε η χθεσινή στη Γηραιά Ηπειρο και στην αμερικανική αγορά, λόγω παρατεινόμενης αβεβαιότητας στο μέτωπο των σινοαμερικανικών εμπορικών διαφορών και των απογοητευτικών εταιρικών αποτελεσμάτων. Αυτή η κατάσταση δεν έδωσε κίνητρα στο επενδυτικό κοινό να κάνει πιο τολμηρές τοποθετήσεις. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με απώλειες 0,12%, ενώ πριν από το κλείσιμο στη Wall Street ο Dow Jones είχε πτώση 0,32% και ο S&P 500 οριακή άνοδο 0,03%. Η ρευστή συνθήκη σχετικά με τις εξελίξεις στο διεθνές εμπόριο δεν άφησε ανεπηρέαστο το δολάριο, το οποίο δεν έδειξε σημαντική μεταβολή έναντι ενός «καλαθιού» ξέι άλλων μεγάλων νομισμάτων. Ο δείκτης δολαρίου ήταν κατά 1% ενισχυμένος 0,01% προς αυτά. Το δολάριο χθες είχε διακυμάνσεις προς άλλα μεγάλα νομίσματα, ειδικά μετά τη συνάντηση Ντόναλντ Τραμπ με τον πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) Τζερόμ Πάουελ. Ο κ. Τραμπ διαμαρτυρήθηκε για τα –θεωρούμενα από εκείνον– πολύ υψηλά επιτόκια. Το ευρώ προς το δολάριο ενισχύθηκε 0,1%, στο 1,1082 δολάριο. Οι επενδυτές αναμένουν τη σημερινή δημοσίευση των πρακτικών της τελευταίας συνεδρίασης της Fed, η οποία έχει καταστήσει σαφές πως δεν θα υπάρξουν περαιτέρω μειώσεις επιτοκίων, εκτός εάν η οικονομία επιδεινωθεί. «Τώρα πλέον, οι κεντρικές τράπεζες δεν μπορούν να παρακινήσουν τους επενδυτές να εκδηλώσουν αγοραστικό

ενδιαφέρον, οπότε η διάθεση για ανάληψη ρίσκου είναι περιορισμένη, η οικονομία κινείται πιο αργά και η ικανότητα της Fed να ικανοποιήσει τον οποιοδήποτε στις κεφαλαιαγορές αμφισβητείται», παρατηρεί ο Χουάν Πέρες, ανώτατος διαπραγματευτής συναλλάγματος στην Tempus Inc. Στην αμερικανική αγορά τη διάθεση των επενδυτών επηρέασαν προβλέψεις της αλυ-

Ανοδικά κινήθηκαν ο DAX και ο FTSE 100, ενώ υποχώρησαν ο FTSE MIB και ο CAC 40.

σίδας καταστημάτων ειδών ανακαίνισης Home Depot για μείωση πωλήσεων φέτος και η μετοχή της έχασε 5% της αξίας της. Η μετοχή της αλυσίδας πολυκαταστημάτων Kohl's βυθίστηκε κατά 17,6%, επειδή αναθεώρησε δραστικά τις εκτιμήσεις ετήσιων κερδών. Στη Γηραιά Ηπειρο οι δείκτες έδειξαν μια μεικτή εικόνα. Στη Φρανκφούρτη ο DAX είχε άνοδο 0,11% και 0,22% ο FTSE 100 στο Λονδίνο, καθώς και 0,01% ο I-BEX στη Μαδρίτη. Αντιθέτως, στο Μιλάνο και στο Παρίσι ο FTSE MIB και ο CAC 40 ολοκλήρωσαν τη χθεσινή συνεδρίαση με πτώση 0,3% και 0,5% αντιστοίχως. Τέλος, το πετρέλαιο εξασθένισε λόγω φόβων για πλεόνασμα αργού, με το Brent 2,1% κάτω, στα 61,13 δολάρια το βαρέλι.

REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				RECKIT BNC SR G				DT LUFTHANSA A				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				WELLS FARGO & WELLMART INC				ROYAL BANK SCO				DT TELEKOM N				TERNA				(Σε ευρώ)			
Πριν από το κλείσιμο				RDS 'A				RDS 'B				E.ON SE NA				UNICREDIT				Εταιρείες			
Μετ. %				RELX				RIO TINTO				FRESNIUS SE				XΘΕΣΟΝ				ΧΘΕΣΟΝ			
3M COMPANY				2267.5				2267.5				6714				12.376				Μετ. %			
ALCOA CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
ALLIANCE CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
ALTRIA GROUP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMAZON CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMER EXPRESS C				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMER INTL GROU				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMGEN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
APPLE INC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AVON PRODUCTS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
BANK OF AMERIC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
BAXTER INTLIN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
BOEING CO				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
BRISTOL MYERS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CAMPBELL SOUP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CATERPILLAR IN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CIGNA CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CHEVRON				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CISCO SYSTEMS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CITIGROUP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CERVECERIAS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
COCA-COLA CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
COLGATE PALMOL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
DANAOS CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
DIANA SHIPPING				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
DOW INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
DUPONT DE NMOU				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
ENTERGY CP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
EXXON MOBIL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
FEDEX CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
FORD MOTOR CO				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
INTL BUS MACH				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
GENERAL DYNAMI				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
GENERAL ELECS C				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
GOLDM SACH GR				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HALLIBURTON CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
HARTFORD FINL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HP INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
HOME DEPOT INC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HONEYWELL INTL				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
INTEL CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
JOHNSON JOHNSO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
JPMORGAN CHAS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
LAZARD				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MCDONALD'S COR				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
MERCK & CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MICROSOFT CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
3M COMPANY				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MORGAN STANLEY				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
NIKE INC CL B				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
NOF CORP SOUTHE				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
PFIZER INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
PROCTER & GAMB				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
RAYTHEON CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
ROCKWELL AUTOM				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
SCHLUMBERGER L				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
SOUTHERN				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
STEALTHGAS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
TSAKOS ENERGY				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
UNISYS CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
UNITED TECH CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
UNITEDHEALTH G				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
US BANCORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
VERIZON COMMS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			

London/Λονδίνο				WALT DISNEY CO				RECKIT BNC SR G				DT LUFTHANSA A				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε νέλεες)				WELLS FARGO & WELLMART INC				ROYAL BANK SCO				DT TELEKOM N				TERNA				(Σε ευρώ)			
Πριν από το κλείσιμο				RDS 'A				RDS 'B				E.ON SE NA				UNICREDIT				Εταιρείες			
Μετ. %				RELX				RIO TINTO				FRESNIUS SE				XΘΕΣΟΝ				ΧΘΕΣΟΝ			
3M COMPANY				2267.5				2267.5				6714				12.376				Μετ. %			
ALCOA CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
ALLIANCE CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
ALTRIA GROUP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMAZON CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMER EXPRESS C				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMER INTL GROU				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMGEN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
APPLE INC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AVON PRODUCTS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
BANK OF AMERIC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
BAXTER INTLIN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
BOEING CO				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
BRISTOL MYERS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CAMPBELL SOUP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CATERPILLAR IN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CIGNA CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CHEVRON				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CISCO SYSTEMS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
CITIGROUP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
CERVECERIAS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
COCA-COLA CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
COLGATE PALMOL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
DANAOS CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
DIANA SHIPPING				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
DOW INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
DUPONT DE NMOU				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
ENTERGY CP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
EXXON MOBIL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
FEDEX CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
FORD MOTOR CO				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
INTL BUS MACH				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
GENERAL DYNAMI				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
GENERAL ELECS C				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
GOLDM SACH GR				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HALLIBURTON CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
HARTFORD FINL				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HP INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
HOME DEPOT INC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
HONEYWELL INTL				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
INTEL CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
JOHNSON JOHNSO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
JPMORGAN CHAS				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
LAZARD				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MCDONALD'S COR				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
MERCK & CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MICROSOFT CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
3M COMPANY				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
MORGAN STANLEY				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
NIKE INC CL B				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
NOF CORP SOUTHE				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
PFIZER INC				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
PROCTER & GAMB				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
RAYTHEON CO				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
ROCKWELL AUTOM				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
SCHLUMBERGER L				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
SOUTHERN				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
STEALTHGAS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
TSAKOS ENERGY				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
UNISYS CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
UNITED TECH CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
UNITEDHEALTH G				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
US BANCORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
VERIZON COMMS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			

Tokyo/Τόκιο				WALT DISNEY CO				RECKIT BNC SR G				DT LUFTHANSA A				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε ντόν)				WELLS FARGO & WELLMART INC				ROYAL BANK SCO				DT TELEKOM N				TERNA				(Σε ευρώ)			
Πριν από το κλείσιμο				RDS 'A				RDS 'B				E.ON SE NA				UNICREDIT				Εταιρείες			
Μετ. %				RELX				RIO TINTO				FRESNIUS SE				XΘΕΣΟΝ				ΧΘΕΣΟΝ			
3M COMPANY				2267.5				2267.5				6714				12.376				Μετ. %			
ALCOA CORP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
ALLIANCE CP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
ALTRIA GROUP				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMAZON CORP				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMER EXPRESS C				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
AMER INTL GROU				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AMGEN				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
APPLE INC				2267.5				2267.5				6714				0.36				Μετ. %			
AVON PRODUCTS				1872				4214.5				48.665				0.36				ΧΘΕΣΟΝ			
BANK OF AMERIC				2267.5				2267.5															

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	893.37	0.57	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	31.611.265	42,42%
FTSE Βιομητ. προϊόντων	2615,10	0.12	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	19.638.102	26,35%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2958,62	0.53	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.970.757	5,33%
FTSE MME	0.00	0.00	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.920.176	3,92%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5224,11	0.38	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.878.161	2,52%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	9759,00	0.09	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.836.847	2,47%
FTSE Πρώτων Υλών	6701,32	0.33	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.737.413	2,33%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1688,64	0.35	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.530.548	2,06%
FTSE Τεχνολογίας	884,61	1.86	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.372.189	1,84%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3715,97	0.97	ΚΑΒΕΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣ. ΑΕΡΙΟΥ	1.055.924	1,42%
FTSE Τραπεζών	915,36	1.03	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	857.169	1,15%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	692,81	1.03	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	649.125	0,87%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	10634,21	-0.65	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	605.073	0,81%
FTSE Υγιεινός	497,96	0.00	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	541.754	0,73%
FTSE Υπηρ. Κοινής Οφελείας	2865,43	0.62	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	501.212	0,67%
FTSE Χημικών	8971,50	0.08	ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	441.962	0,59%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1004,27	0.51	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	432.283	0,58%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2232,79	0.42	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΑΝΙΜΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	358.579	0,48%
FTSE Χ.Α. MidCap	1218,66	0.34	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	349.050	0,47%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	553,27	0.42	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	215.052	0,29%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	2.011.314	2,70%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	74.513.956	

▲ 65 ▼ 40 ➡ 25

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	1,660	20,29%	ΑΤΤΙCΑ BANK (ΚΟ)	0,436 -2,13%
INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,595	6,69%	ΚΕΚΡΩΝ (ΚΟ)	2,750 -1,79%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	3,090	3,69%	BRIQ PROPERTIES A.E.E.A.Π. (ΚΟ)	2,220 -1,77%
BYTE COMPUTER (ΚΟ)	1,110	2,78%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,708 -1,67%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,400	2,56%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,785 -1,38%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,130	2,56%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	3,725 -1,19%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,176	2,39%	MARFIN INV. GROUP (ΚΟ)	0,100 -0,99%
ΚΑΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΙΔΑΣ (ΚΟ)	0,800	2,30%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,397 -0,88%
PROFILE (ΚΟ)	3,560	2,30%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	13,000 -0,76%
ΑΤΤΙCΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,350	2,27%	ALPHA BANK (ΚΟ)	1,906 -0,73%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΟΤΕ (ΚΟ)	19.638.101,71		ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	2,69%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	10.994.488,91		MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	2,21%
ALPHA BANK (ΚΟ)	9.465.916,12		A.S. COMPANY (ΚΟ)	0,82%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	6.095.604,13		BRIQ PROPERTIES A.E.E.A.Π. (ΚΟ)	0,46%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.804.546,99		ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,39%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.891.674,78		SPACE HELLAS (ΚΟ)	0,36%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.430.528,02		ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,35%
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	1.878.160,93		ALPHA BANK (ΚΟ)	0,32%
JUMBO (ΚΟ)	1.737.413,33		ΟΤΕ (ΚΟ)	0,30%
ΔΕΗ (ΚΟ)	1.591.891,28		ΠΙΡΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	0,25%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	8,20	0,99
ΑΔΜΗΕ	2,21	1,38
ALPHA BANK	1,91	-0,73
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,18	2,39
COCACOLA HBC	28,49	-0,66
EUROBANK ERGASIAS	0,99	1,44
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,89	0,44
CENERGY HLD	1,36	0,15
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,57	0,88
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	8,61	-0,46
ΟΤΕ	13,50	0,97
JUMBO	18,58	-0,11
LAMDA DEVELOPMENT	7,78	1,83
MOTOR OIL	21,84	0,74
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9,91	0,30
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	3,13	2,56
ΟΠΑΠ	9,82	0,31
ΟΑΠ	22,95	0,66
ΔΕΗ	3,19	1,53
TITAN	18,56	0,87
VIOHALCO	3,73	-1,19
SARANTIS	8,40	1,57
TERNA ENERGY	7,37	0,27
FOURLIS	5,52	-0,54
ΕΛΛΑΚΤΟΡ Α.Ε.	1,74	-0,34

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
58.844,67 (ΕΚΟΤ. ευρώ)	0,42% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	74.411,96 (χιλ. ευρώ)	-16,27% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	24.578,03 (χιλ. ΤΕΜΕΧΙΟ)
				-22,40% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	219	1.224	10.872
FTSE/Χ.Α. Large Cap	219	1.224	10.872
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.648	2.663	365.377
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	14	81	7.526
ALPHA BANK (ΚΟ)	319	6.986	54.679
ΑΤΤΙCΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	3	3	7.477
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	50	76	530
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	3	15	7.716
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	87	723	20.272
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	89	1.650	35.861
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	1	362
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	201
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	11	134	10.218
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	14	33	2.665
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	9	16	2.175
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0	0	3.797
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	28	149	5.911
JUMBO (ΚΟ)	47	63	552
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	24	139	1.873
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	64	1.636	80.000
MOTOR OIL (ΚΟ)	5	12	563
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	39	143	12.745
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	330	6.394	43.871
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	87	618	6.051
ΟΤΕ (ΚΟ)	10	107	2.157
ΟΑΠ (ΚΟ)	0	0	726
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	314	3.098	30.219
ΔΕΗ (ΚΟ)	58	435	16.070
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	17	43	4.843
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	1	73
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	24	107	6.244
Δικαιώματα σε Δείκτες	41	570	1.343
FTSE/Χ.Α. Large Cap	41	570	1.343
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	20	1.176
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	40
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	10	625
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	19
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	245
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	133
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	10	114
Συνολική δραστηριότητα	1.911	24.477	378.768

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 19 Νοεμβρίου 2019

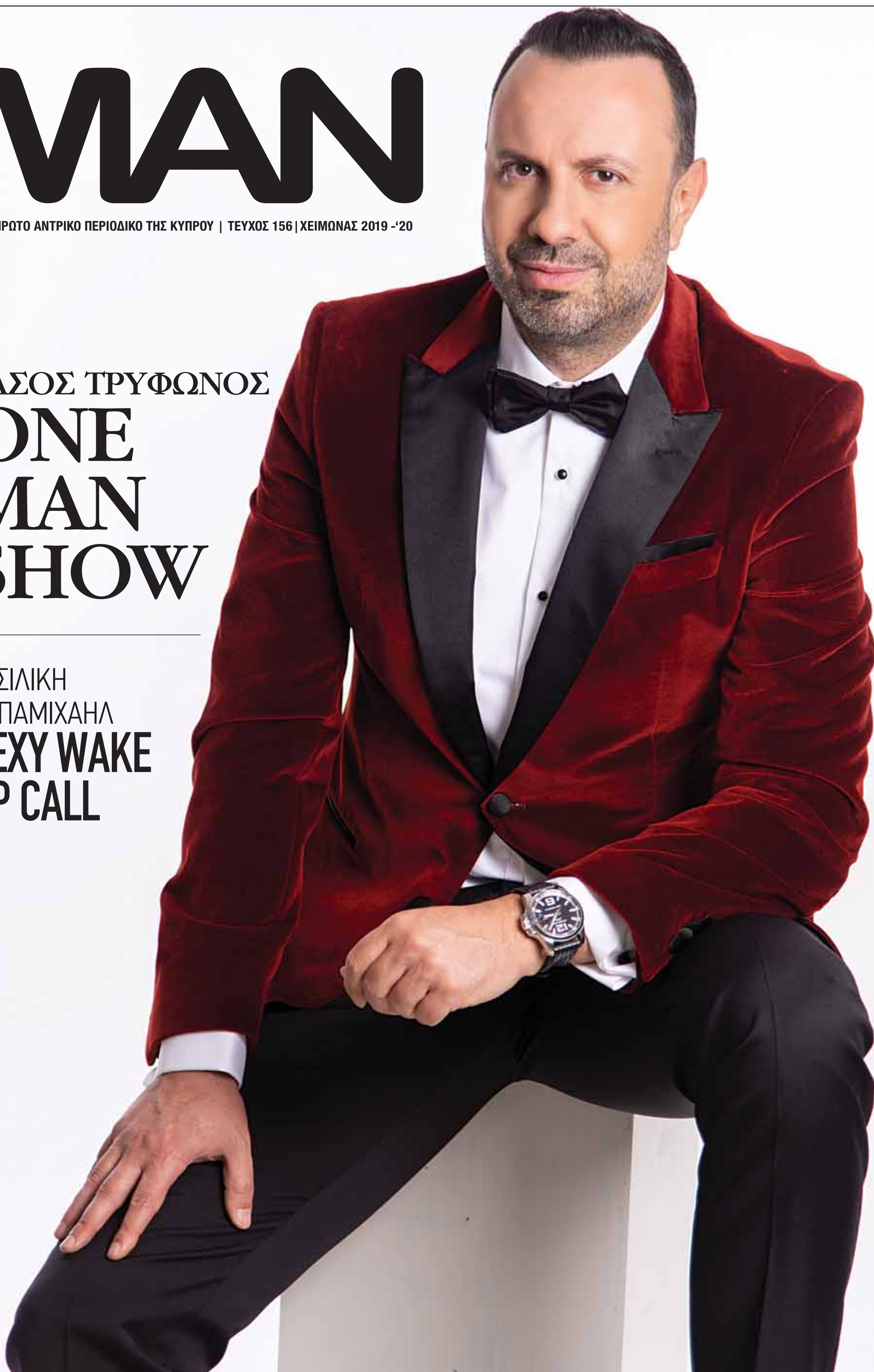
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8500	0,8600	0,8543	-0,1620	32,495	0,8460	0,8560	0,8500	-1,16
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,4000	1,4820	1,4432	1,6260	53,002	1,4000	1,4200	1,4140	-2,62
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4740	0,4880	0,4790	0,3620	9,018	0,4780	0,4860	0,4780	-2,45
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0095	0,0120		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1150	0,1180	0,1159	0,2700	206,950	0,1150	0,1170	0,1160	3,57
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,1180	0,1180	0,1180	0,7540	1,500	0,1100	0,1180	0,1180	7,27
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2600	1,3100	1,2705	-2,9460	19,350	1,2600	1,2700	1,2600	-3,08
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1800	0,1960		
ΠΑΠΑ	ΠΑΝΑΦΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0690	0,0730		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,1900	0,2100		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3000	1,3200		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0320	0,0000		
MINE	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0290	0,0320		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0235		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0390	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,2860	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	0,0115	0,0150	0,0147	0,0730	27,100	0,0000	0,0150	0,0150	7,14
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	22,000	0,0020	0,0025	0,0020	0,00
ΤΑΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟ-ΤΟΉΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0000	1,0100	1,0004	0,0350	3,842	0,9900	1,0100	1,0000	0,00
ΜΑΡΑ	MALLOURPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,1710	0,1740	0,1731	-0,1990	3,315	0,1710	0,1780	0,1720	-1,71
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "ΤΗ ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)"						1,0300	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1170	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0210	0,0210	0,0210	-0,0010	25,000	0,0210	0,0225	0,0210	2,44
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1080	0,1150	0,1107	0,3720	57,000	0,1080	0,1150	0,1090	1,87
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0690	0,0745		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,4800	0,5000		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,7500	0,7800	0,7661	-0,5710	7,450	0,7600	0,7900	0,7800	0,00
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0260	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0605	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
Βιομηχανίες										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,6300	0,6900		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,3860	0,4100		
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1020	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,1400	2,2000	2,1677	-0,6470	9,865	2,1400	2,1600	2,1800	0,93
Καταναλωτικά αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,3300	1,3800		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2300		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7400		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2200	0,2260		
Βασικά υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0750	0,0790		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΡΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΔΕΠ	ΔΔΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (AN, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΠ	ΕΣΕΛΕΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0950		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (AN, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά αγαθά										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						47,6661	54,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						48,0000	52,5000		
ΙΝΤΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουδόλογο)						0,0000	0,0000		

MAN

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΑΝΤΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ | ΤΕΥΧΟΣ 156 | ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2019 -'20

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ
**ONE
MAN
SHOW**

ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
**SEXY WAKE
UP CALL**

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

WHATSAPP

Μεταφορά μηνυμάτων από Android σε iPhone

Υπάρχει ένας πολύς εύκολος τρόπος για να μεταφέρεται όλο το ιστορικό των συνομιλιών στο WhatsApp από συσκευή Android σε iPhone. Πρόκειται για το λογισμικό dr.fone το οποίο περιλαμβάνει πολύ χρήσιμα εργαλεία για backup, ανάκτηση αρχείων και διαχείρισης των δεδομένων του smartphone. Την μεγαλύτερη δουλειά όμως την κάνει το εργαλείο Restore Social App, το οποίο είναι διαθέσιμο για Windows και Mac. Στο πλαίσιο της διαδικασίας κατεβάζουμε, εγκαθιστούμε και τρέχουμε το λογισμικό dr.fone στον υπολογιστή μας, συνδέουμε τις συσκευές Android και iOS με τον υπολογιστή και επιλέγουμε κατά σειρά Restore - Social App - WhatsApp - Transfer WhatsApp messages μόλις εντοπιστούν τα δύο smartphones (Android και iPhone. Από εκεί επιλέγουμε το Transfer για να ξεκινήσει η μεταφορά των μηνυμάτων. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία θα μπορούμε να δούμε τα μηνύματα από την εφαρμογή WhatsApp της συσκευής Android στο iPhone.

FACEBOOK

Αφαιρεί 3,2 δισ.

ψεύτικων λογαριασμών

Διπλάσιος είναι ο αριθμός των ψεύτικων λογαριασμών που αφαιρέσε το Facebook φέτος σε σχέση με πέρσι. Συγκεκριμένα την περίοδο Απριλίου-Σεπτεμβρίου 2018 αφαιρέσε 1,55 δισεκατομμύρια ψεύτικους λογαριασμούς, ενώ φέτος ο αριθμός αυτός είναι διπλάσιος, αφού αυξήθηκε στα 3,2 δισεκατομμύρια. Στον αριθμό αυτό δεν υπολογίζονται τα 2,2 δισεκατομμύρια των λογαριασμών που αφαιρέθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου. Το Facebook χρησιμοποιεί ένα σύνολο κοινωνικών προτύπων για να περιγράφει τι επιτρέπεται και τι όχι, στο κοινωνικό δίκτυο. Η έκθεση επικεντρώνεται σε δέκα τομείς πολιτικής, όπως το γυνό ενθλίπων και η σεξουαλική δραστηριότητα, ο εκφοβισμός και η παρενόχληση, η παιδική πορνογραφία και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, οι ψεύτικοι λογαριασμοί, οι δηλώσεις μίσους, τα ναρκωτικά και τα πυροβόλα όπλα, το spam, η τρομοκρατική προπαγάνδα, η αυτοκτονία και ο αυτοτραυματισμός.

INSTAGRAM

Νέα σελίδα χωρίς likes

Πόσα likes έχει μαζέψει ένας χρήστης στο Instagram; Αυτό είναι μια δυνατότητα η οποία δεν θα υπάρχει στην νέα σελίδα του κοινωνικού μέσου δικτύωσης και να αφήνουν comments. Εκείνο που δεν θα μπορούν να κάνουν ή να τοεκάρουν, είναι τα πόσα likes έχουν μαζέψει άλλοι χρήστες. Αυτή η επιλογή θα παρμεινεί μόνο στους εταιρικούς λογαριασμούς έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να τοεκάρουν τη δύναμη των influencers που θα προσλάβουν για να διαφημίσουν το brand τους. Η συγκεκριμένη αλλαγή ήδη είναι σε ισχύ σε αρκετές χώρες και ανακοινώθηκε την περασμένη Παρασκευή από τον Adam Mosseri, γενικό διευθυντή του Instagram.

GOOGLE

Συνεργάζεται με το Maps και το Translate

Στενότερη πλέον η συνεργασία της Google, με το Maps και το Translate με στόχο την διευκόλυνση της ζωής των ταξιδιωτών σε άλλες χώρες. Εξάλλου μια νέα μεταφραστική υπηρεσία θα αρχίσει να γίνεται διαθέσιμη μέσα στον επόμενο μήνα σε συσκευές Android και iOS, η οποία θα υποστηρίζει αρχικά 50 γλώσσες. Η νέα υπηρεσία επιτρέπει στο τηλέφωνο ή άλλη φορητή συσκευή να εκφωνεί το όνομα και τη διεύθυνση ενός σημείου στην τοπική διάλεκτο. Σε περίπτωση που επιθυμεί κανείς μια πιο περιπλοκή συζήτηση, το Google Maps θα τον συνδέει πολύ γρήγορα με την εφαρμογή Google Translate. Η τεχνολογία μετατροπής κειμένου σε λόγο αναγνωρίζει αυτόματα τη γλώσσα που χρησιμοποιεί το τηλέφωνο του χρήστη, ώστε να καθορίσει τα σημεία στα οποία ίσως αυτός χρειαστεί μεταφραστική βοήθεια.

Η βαριά και θολή ατμόσφαιρά του κρύβει την επιφάνεια του δορυφόρου, πράγμα που είχε δυσκολέψει τους επιστήμονες να αποκτήσουν μια σφαιρική και ολοκληρωμένη εικόνα του μέχρι σήμερα.

Ο πρώτος γεωμορφολογικός χάρτης του Τιτάνα

Ο δορυφόρος του Κρόνου έχει ατμόσφαιρα, ανέμους, βροχές, λίμνες υδρογονανθράκων, αμμόλοφους, βουνά και πεδιάδες

Επιστήμονες από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη, μεταξύ των οποίων μια Ελληνίδα γεωλόγος της διασποράς, παρουσίασαν τον πρώτο γεωμορφολογικό χάρτη του Τιτάνα, δορυφόρου του Κρόνου. Ο χάρτης, που βασίζεται σε στοιχεία του διαστημικού σκάφους Cassini, αποκαλύπτει ένα πολύμορφο, δυναμικό και «εξωτικό» κόσμο με τεράστιες πεδιάδες, αμμόλοφους από παγωμένα οργανικά υλικά και λίμνες υδρογονανθράκων. Στον Τιτάνα βρέχει συχνά, αλλά τα νέφη του ρίχνουν στην επιφάνεια μεθάνιο, αιθάνιο και άλλους υδρογονάνθρακες. Η βαριά και θολή ατμόσφαιρά του κρύβει την επιφάνεια του δορυφόρου, πράγμα που είχε δυσκολέψει τους επιστήμονες να αποκτήσουν μια σφαιρική και ολοκληρωμένη εικόνα του μέχρι σήμερα.

«Ο Τιτάνας έχει ατμόσφαιρα όπως η Γη. Έχει ανέμους, έχει βροχές, έχει βουνά. Είναι ένας πραγματικά ενδιαφέρων κόσμος και ένα από τα καλύτερα μέρη στο ηλιακό μας σύστημα να ψάξει κανείς για ζωή», δήλωσε η επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας, Ρόσาลี Λόπες, πλαντική γεωλόγος του Ινστιτούτου Τεχνολογίας της Καλιφόρνια (Caltech) και του Εργαστηρίου Α-

εριώθησης (JPL) της NASA. Ο νέος χάρτης του Τιτάνα δείχνει ότι η γεωλογία του εξαρτιέται σημαντικά από το γεωγραφικό πλάτος. Οι αμμόλοφοι και οι λίμνες είναι σχετικά πιο νέες από ό,τι οι λοφώδεις και οι ορεινές περιοχές (που καλύπτουν το 14% της επιφάνειας). Τα νεότερα ηλικιακά τμήματα της επιφάνειάς του είναι εκτάσεις με αμμόλοφους (καλύπτουν το 17% της επιφάνειας του δορυφόρου) κυρίως πέριξ του ισημερινού, ενώ οι λίμνες (το 1,5% της επιφάνειάς του) είναι συγκεντρωμένες κυρίως γύρω από το βόρειο πόλο του. Στο μεγαλύτερο μέρος του (67%) ο Τιτάνας καλύπτεται από κρύβει την επιφάνεια του δορυφόρου, πράγμα που είχε δυσκολέψει τους επιστήμονες να αποκτήσουν μια σφαιρική και ολοκληρωμένη εικόνα του μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες,

παρά τις διαφορές μεταξύ Γης και Τιτάνα όσον αφορά τα υλικά, τις θερμοκρασίες και τη βαρύτητα, τα δύο ουράνια σώματα εμφανίζουν αρκετές ομοιότητες στην επιφάνειά τους, κάτι που παραπέμπει σε παρόμοιες γεωλογικές διαδικασίες.

Πολύ περισσότερο όμως από ό,τι η Γη, ο Τιτάνας είναι ένας κόσμος πλούσιος σε οργανικά υλικά, τα οποία καλύπτουν όλη την επιφάνειά του σε βάθος τουλάχιστον αρκετών δεκάδων εκατοστών στα περισσότερα μέρη. Ο χάρτης δημιουργήθηκε επτά χρόνια προτού η NASA εκτοξεύσει την αποστολή Dragon fly, η οποία θα στείλει το πρώτο επιστημονικό drone για εξερεύνηση άλλου ουράνιου σώματος και αναμένεται να φθάσει στον Τιτάνα το 2034. Η χαρτογράφηση του πλανήτη υπολογίζεται ότι θα συμβάλει σημαντικά στην κατανόηση των επιστημόνων για την ιστορία και την εξέλιξη του Τιτάνα, του μόνου σώματος στο ηλιακό μας σύστημα εκτός από τη Γη, όπου υπάρχουν σταθερές επιφάνειες υγρών με τη μορφή λιμνών και θαλασσών, αλλά από υδρογονάνθρακες. Ο Τιτάνας - με διάμετρο 5.150 χιλιομέτρων (το δεύτερο μεγαλύτερο φεγγάρι του ηλιακού μας συ-

στήματος μετά το Γανυμήδη του Δία) - είναι ο μόνος δορυφόρος στο ηλιακό σύστημα μας, ο οποίος διαθέτει πυκνή ατμόσφαιρα και ένα πλήρη «υδρολογικό» κύκλο όπως η Γη, ο οποίος όμως βασίζεται στο μεθάνιο και όχι στο νερό. Επίσης, ο πλανήτης έχει πιθανότητες να φιλοξενεί κάποιες μορφές ζωής, όπως εξωγήινα βακτήρια.

Η ελληνική συμμετοχή

Στην χαρτογράφηση του Τιτάνα συμμετείχε η δρ Ανεξίνα Σολωμονίδου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ESA), απόφοιτος του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, η οποία προηγουμένως είχε κάνει μεταδιδακτορική έρευνα στο Caltech. Η Ελληνίδα ερευνητρια ειδικείται στη μελέτη των μεγάλων δορυφόρων του Κρόνου (Τιτάνας, Εγκέλαδος) και του Δία (Ευρώπη, Γανυμήδης), που θα μπορούσαν να φιλοξενούν ακόμη και μορφές ζωής. Μεταξύ άλλων, συμμετέχει στην προετοιμασία της μελλοντικής αποστολής Juice της ESA, που προγραμματίζεται να εκτοξευθεί το 2022 με στόχο να εξευνήσει τα φεγγάρια του Δία.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ - ΜΠΕ

Το διάστημα αλλάζει το αίμα των αστροναυτών

Στην έρευνα συμμετείχαν έντεκα αστροναύτες, εννιά άντρες και δύο γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας τα 46 έτη—οι οποίοι έμειναν στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό για έξι αποστολές.

Το να βρίσκεται κανείς σε περιβάλλον μηδενικής βαρύτητας, μπορεί να έχει περίεργες επιδράσεις στο σώμα, σύμφωνα με έρευνα που έδειξε ότι αστροναύτες που έμειναν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε έναν διαστημικό σταθμό παρουσίασαν αντιστροφή στην κυκλοφορία του αίματος. Η μελέτη, που δημοσιεύτηκε την Τετάρτη στην επιστημονική επιθεώρηση «JAMA Network Open», είναι η πρώτη που μελέτησε τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην υγεία των αστροναυτών που λαμβάνουν μέρος σε διαστημικές πτήσεις. Συνολικά, συμμετείχαν έντεκα αστροναύτες—εννιά άντρες και δύο γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας τα 46 έτη—οι οποίοι έμειναν στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό για έξι αποστολές. Διαπιστώθηκε ότι έξι από αυτούς παρουσίασαν στάσιμη ή ανεστραμμένη ροή αίματος, ένας παρουσίασε θρόμβο, ενώ άλλοι είχαν αυξημένο κίνδυνο να εμφανίσουν θρόμβους.

Οι αλλαγές στο αίμα παρατηρήθηκαν σε ένα αγγείο που ονομάζεται αριστερή έσω σφαγιτίδα φλέβα, μία από τις δύο φλέβες που υπό φυσιολογικές συνθήκες μεταφέ-

Έρευνα έδειξε αλλαγές στα αγγεία του αίματός τους, αντεστραμμένη ροή, και εμφάνιση θρόμβου

ρουν το αίμα από το κεφάλι όταν είμαστε ξαπλωμένοι. Όταν είμαστε όρθιοι, η κυκλοφορία του αίματός μας ακολουθεί διαφορετική πορεία, μέσω φλεβών που φέρουν περισσότερο αντίσταση προκειμένου να μην μείνει χωρίς αίμα ο εγκέφαλός μας.

Στη Γη, παρατηρείται καμία φορά στους ανθρώπους το αίμα να κινείται ανάποδα στην έσω σφαγιτίδα φλέβα, όταν υπάρχει χαμηλότερα κάποιο εμπόδιο, όπως για παράδειγμα ένας όγκος στο θώρακα. Είναι γνωστό ότι η μηδενική βαρύτητα προκαλεί αλλαγές στη ροή

του αίματος των ανθρώπων. Οι ερευνητές διεξήγαγαν μετρήσεις και υπερηχογραφήματα του συγκεκριμένου αιμοφόρου αγγείου πριν και μετά τις αποστολές στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό, όπως και σε 50 και 150 μέρες κατά τις διαστημικές τους πτήσεις. Σε δύο από τους αστροναύτες η ροή του αίματος αντιστρεφόταν. Η Καρίνα Μάρσαλ Γκούμπελ από την εταιρεία KBR στο Χιούστον του Τέξας, υποθέτει ότι αυτό οφείλεται στην έλπιση βαρύτητας η οποία προκαλεί μετακίνηση στα όργανα του θώρακα τα οποία πιέζουν την φλέβα

προς τα κάτω. Η ίδια προσθέτει ότι αυτή η φλέβα είναι προδιατεθειμένη να μπλοκάρεται ή να λειτουργεί ανάλογα με το σημείο του σώματος στο οποίο βρίσκεται. Σε πέντε άλλα μέλη της ομάδας το αίμα σε αυτή τη φλέβα ήταν λίγο - πολύ στάσιμο και σε έναν από αυτούς παρατηρήθηκε θρόμβος. Η Μάρσαλ - Γκούμπελ τόνισε ότι αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, καθώς οι θρόμβοι αίματος μπορεί να αποβούν θανατηφόροι αν μεταφερθούν στα πνεύμονα, όπως το συγκεκριμένο άτομο που εμφάνισε θρόμβο άρχισε αμέσως να λαμβάνει την κατάλληλη φαρμακευτική αγωγή.

Μετά τη συγκεκριμένη παρατήρηση, η ερευνητική ομάδα ζήτησε από ειδικούς να επανεξετάσουν όλες τις προηγούμενες εξετάσεις που είχαν γίνει σε αστροναύτες. Σε αυτή τη διαδικασία εντοπίστηκε ένας μικρός θρόμβος σε έναν αστροναύτη που είχε ήδη επιστρέψει στη Γη. Η Μάρσαλ - Γκούμπελ τόνισε ότι τα ευρήματα αυτά ίσως πρέπει να κάνουν τις γυναίκες που βρίσκονται σε διαστημικούς σταθμούς και παίρνουν αντισυλληπτικά για την ρύθμιση της εμμήνου ρύσής τους να επανεξετάσουν αυτή την επιλογή, δεδομένου ότι αυτά τα φάρμακα αυξάνουν τον κίνδυνο δημιουργίας θρόμβων.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ-ΜΠΕ

MARKET PLACE

Ενώνουν δυνάμεις Ευropa Uomo Κύπρου και Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο

Μνημόνιο συνεργασίας για θέματα ενημέρωσης, έγκαιρης διάγνωσης και στήριξης των ασθενών με τους ανδρικούς καρκίνους και με ειδικά βαρύτητα στον καρκίνο του προστάτη, υπέγραψαν την 15η Νοεμβρίου 2019 το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το σωματείο Ευropa Uomo Κύπρου. Το μνημόνιο υπέγραψε εκ μέρους του πανεπιστημίου ο Αντιπρύτανης Έρευνας και Εξωτερικών Υποθέσεων Καθηγητής Ανδρέας Ευσταθίου και εκ μέρους του Ευropa Uomo Κύπρου ο πρόεδρος του σωματείου κύριος Ανδρέας Μωυσέως. Τονίζεται ότι μέσα από την υπογραφή του μνημονίου, αναγνωρίζεται η ανάγκη για υποστήριξη των ασθενών με καρκίνο του προστάτη, ώστε να εξασφαλισουν αποτελεσματική διαχείριση, μέσω των ευρωπαϊκών δικτύων αναφοράς. Σημαντική πρόνοια του μνημονίου συνεργασίας αποτελεί και η προαγωγή εθνικού οφέλους στη διαχείριση ολιστικής φροντίδας των ασθενών με καρκίνο του προστάτη.

Οι υπηρεσίες της Cyta στα Public

Αγορές προϊόντων ψηφιακής επικοινωνίας με τις υπηρεσίες της Cyta (Cytamobile-Vodafone, Cytanet, Cytavision και σταθερές τηλεφωνίες) θα έχουν τη δυνατότητα να συνδυάζουν οι επισκέπτες των καταστημάτων Public. Οι καταναλωτές θα μπορούσαν να βλέπουν, να δοκιμάζουν και να διαλέγουν από μια τεράστια ποικιλία επώνυμων συσκευών και αξεσουάρ και την ίδια στιγμή, επιτόπου, να ολοκληρώνουν την εμπειρία τους, επιλέγοντας υπηρεσίες και προγράμματα της Cyta που τους ταιριάζουν. Στόχος της συνεργασίας είναι τα Public να καθιερωθούν ως ο πιο ολοκληρωμένος προορισμός ψηφιακής επικοινωνίας στη χώρα, με σκοπό την ποιοτική εξυπηρέτηση του καταναλωτή με τη σιγουριά δύο ηγετικών εταιρειών στον τομέα της τεχνολογίας και της επικοινωνίας

Εκπαιδευτικά σεμινάρια σε φοιτητές προσφέρει η Pafilia

Εκπαιδευτικό σεμινάριο, που συνοδεύτηκε από επίσκεψη στο εργοτάξιο του ONE πραγματοποιήσε η εταιρεία Pafilia Property Developers με τη συμμετοχή φοιτητών και καθηγητών των πολιτεχνικών σχολών του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, του Πανεπιστημίου Frederick και του Πανεπιστημίου Λευκωσίας. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η ενημέρωση των φοιτητών σε σχέση με τις μηχανικές και τεχνολογικές καινοτομίες, που εισάγει το εμπληματικό αυτό έργο στην κυπριακή πραγματικότητα, αλλά και τις απαιτήσεις και προκλήσεις που προϋποθέτει ο σχεδιασμός και η κατασκευή του. Οι φοιτητές έτυχαν θερμών υποδοχών από τον Διευθυντή Τεχνικών και Κατασκευαστικών Έργων της εταιρείας κ. Μιχάλη Φράγκου, ο οποίος στη συνέχεια παρουσίασε το προφίλ της εταιρείας, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του ONE και τις μελέτες που έχουν γίνει, τονίζοντας ότι η Pafilia ενθαρρύνει και υποστηρίζει εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που δημιουργούν πεδία συνεργασίας με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Χριστουγεννιάτικο παζαράκι στο Leptos Kamares Village

Διοργανώθηκε το Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι στο Leptos Kamares Village στην Τάλα με τις καθαρές εισπράσεις να πηγαίνουν για ενίσχυση τοπικών φιλικών ανθρωπικών ιδρυμάτων και οργανώσεων. Στο παζαράκι που διοργάνωσαν από κοινού, το “In Any Event” και το Leptos Kamares Club, και σ’ αυτό συμμετείχαν ιδιοκτήτες κατοικιών της περιοχής, διάφοροι σύνδεσμοι καθώς επίσης ντόπιοι και άλλοι ξένοι οι οποίοι παρουσίασαν τις δημιουργίες τους οι οποίες περιλάμβαναν νόστιμα Χριστουγεννιάτικα εδέσματα, χειροποίητα κοσμήματα, κεραμικά, Χριστουγεννιάτικα στολίσια, βιβλία, παιχνίδια και άλλα πολλά. Οι διοργανωτές πρόσφεραν στο κοινό ένα διασκεδαστικό πρόγραμμα με μουσική, χορό, τραγούδι και κληρώσεις δώρων. Δίλωσαν επίσης ότι η όλη διοργάνωση στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία και ότι κατάφεραν να μαζέψουν ένα σημαντικό ποσό ως μια μικρή άλλα σημαντική βοήθεια στα διάφορα φιλικών ανθρωπικά ιδρύματα της Πάφου, ευχαριστώντας όλους τους παρευρισκόμενους για τη συμμετοχή και τη βοήθειά τους.

Εισαγόμενες οι πιέσεις στα ελληνικά ομόλογα

Η αβεβαιότητα περιορίζεται και οι επενδυτές διεθνώς στρέφονται μαζικά σε πιο ριψοκίνδυνες τοποθετήσεις

Η διεθνής αγορά ομολόγων βιώνει εδώ και περίπου δύομισι μήνες ένα ισχυρό sell-off, με την αξία μάλιστα των ομολόγων διεθνώς, που έχουν αρνητικές αποδόσεις, να έχει σημειώσει βουτιά της τάξης των 6 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, από την κορυφή των 17 τρις. στα τέλη Αυγούστου, στα μόλις 11 τρις. δολ. την περασμένη εβδομάδα.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αίσθηση έχει προκαλέσει στην αγορά το ξαφνικό κύμα ρευστοποιήσεων στα ελληνικά ομόλογα, το οποίο παρατηρείται την τελευταία εβδομάδα και ξεκίνησε ένα μόλις 24ωρο μετά το ορόσημο που πέτυχαν οι ελληνικοί τίτλοι, με τις αποδόσεις τους να υποχωρούν κάτω από αυτές των ιταλικών για πρώτη φορά από τον Ιανουάριο του 2008. Η απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου ξεπέρασε το 1,55% την Παρασκευή, όταν λίγες μέρες πριν είχε σημειώσει ιστορικό χαμηλό στο 1,155%, με αποτέλεσμα το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου να εκτοξεύεται κατά 34% σε ελάχιστο χρονικό διάστημα.

Λογική αντίδραση

Όπως σημειώνουν αναλυτές στην «Κ», η αντίδραση πολλών επενδυτών σε αυτό το νέο «ρεκόρ» που κατέκτησαν τα ελληνικά ομόλογα ήταν λογική,

ειδικά τη στιγμή που η διεθνής αγορά ομολόγων βιώνει εδώ και περίπου δύομισι μήνες ένα ισχυρό sell-off, με την αξία μάλιστα των ομολόγων διεθνώς που έχουν αρνητικές αποδόσεις να έχει σημειώσει βουτιά της τάξης των 6 τρις. δολαρίων, από την κορυφή των 17 τρις. στα τέλη Αυγούστου, στα μόλις 11 τρις. δολ. την περασμένη εβδομάδα.

Οι πιέσεις που συνεχίζονται να δέχονται τα ομόλογα και ειδικά αυτά της Ευρωζώνης, έχουν να κάνουν με την αλλαγή των προσδοκιών τόσο σε ό,τι αφορά την πολιτική της ΕΚΤ όσο και στον περιορισμό των ανησυχιών που είχαν στείλει πριν από μερικούς μήνες τους επενδυτές να στραφούν με... φόρα στους κρατικούς τίτλους. Συγκεκριμένα, τις τελευταίες εβδομάδες έχουν μειωθεί σημαντικά οι φόβοι γύρω από τον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας, καθώς και για το Brexit, ενώ υπάρχουν σημάδια σταθεροποίησης των οικονομικών στοιχείων διεθνώς, κάτι που περιορίζει τις ανησυχίες γύρω από το «φάντασμα» της ύφεσης

στην παγκόσμια οικονομία. Ο σημαντικότερος ωστόσο παράγοντας για την αλλαγή του κλίματος στα ομόλογα είναι η «βύθιση» των προσδοκιών ότι η ΕΚΤ θα προχωρήσει σε περαιτέρω μέτρα χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής, καθώς όπως δείχνουν τα πράγματα η κεντρική τράπεζα... ξεμένει από όπλα στήριξης της ανάπτυξης, και σειρά σε αυτό θα πρέπει να πάρουν οι κυβερνήσεις και η δημοσιονομική πολιτική.

Αυτή η αλλαγή του διεθνούς κλίματος σε συνδυασμό με τις συστάσεις δύο διεθνών οίκων (UBS, Societe Generale) για πώληση των ελληνικών τίτλων σίγουρα ενέτειναν τις διαθέσεις ρευστοποιήσεων στην ελληνική αγορά, με πολλούς επενδυτές να φαίνεται ότι θεώρησαν υπερβολή το γεγονός ότι η Ελλάδα έφτασε να δανείζεται πιο φθηνά από την Ιταλία.

Επίσης, η χαμηλή ρευστότητα και το μικρό μέγεθος της ελληνικής αγοράς συνεχίζει να κάνει τα ομόλογα ευάλωτα στις διεθνείς εξελίξεις και άρα στις έντονες διακυμάνσεις. Ωστόσο, οι αναλυτές εμφανίζουν αισιόδοξοι ότι σύντομα τα ελληνικά ομόλογα θα επιστρέψουν στην οδό των υπεραποδόσεων.

Επενδυτικό stress test

Όπως σημειώνει μιλώντας στην «Κ» ο Σεμπάστιεν Γκάλι, ανώτερος μακροοικονομικός αναλυτής της Nordea Asset Management, οι πιέσεις στα ελληνικά ομόλογα είναι πιθανότατα αποτέλεσμα των stress tests των διακριστών κεφαλαίων, των hedge funds και των τραπεζών οι οποίοι εκμεταλλεύονται την ιστορικά αρνητική σχέση μεταξύ της απόδοσης των ελληνικών ομολόγων και του ρίσκου. «Δεν αναμένουμε αυτές οι πιέσεις να συνεχιστούν, το πολύ να διατηρηθούν για μία εβδομάδα ακόμη», σημειώνει ο κ. Γκάλι, προσθέτοντας πως «αυτό που αναμένουμε είναι ότι το κυνήγι αποδόσεων θα επανέλθει και οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων θα υποχωρήσουν και πάλι». Από την πλευρά του, ο Γενς Πίτερ Σόρενσεν, αναλυτής της αγοράς ομολόγων της Danske Bank, σημειώνει στην «Κ» πως υπάρχει μία απλή εξήγηση για τις ρευστοποιήσεις. Ερχόμαστε όλο και πιο κοντά στο τέλος του έτους και οι περισσότεροι επενδυτές έχουν αρχίσει να κλείνουν τα «βιβλία» και τις θέσεις τους χωρίς να αναλαμβάνουν νέες, και έτσι τα spreads διευρύνονται, κάτι που συνθίζεται στο τέλος του 8' τριμήνου. Αυτό παρατηρείται επίσης και στα ιταλικά, τα ισπανικά και τα πορτογαλικά ομόλογα. Ωστόσο, όπως εκτιμά ο κ. Σόρενσεν, τον Ιανουάριο τα spreads θα αρχίσουν και πάλι να μειώνονται, έτσι αυτό που παρατηρείται σήμερα είναι ένα βραχυπρόθεσμο φαινόμενο, με τη ζήτηση να αναμένεται να ανακάμψει τη νέα χρονιά.

H Bank of America

Αισιόδοξη για την πορεία των ελληνικών ομολόγων εμφανίζεται και η Bank of America, σημειώνοντας πως το θετικό μοιρίδι μπορεί να συνεχιστεί για τρεις λόγους:

- 1) στο συνεχιζόμενο κυνήγι αποδόσεων από τους επενδυτές, με τα ελληνικά κρατικά ομόλογα να ωφελούνται από την αυξημένη ρευστότητα στην αγορά,
- 2) στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων και της αναγνώρισης της από τους οίκους αξιολόγησης και
- 3) στις αυξημένες πιθανότητες οι ελληνικές τράπεζες να μπορέσουν σύντομα να αυξήσουν τις θέσεις τους στα ελληνικά ομόλογα, κάτι που θα ενισχύσει τη ρευστότητα της αγοράς και θα δημιουργήσει έναν αγοραστή «τελευταίου καταφυγίου».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Στο επίκεντρο οι εμπορικές διαπραγματεύσεις ΗΠΑ - Κίνας

Ηπореία των εμπορικών διαπραγματεύσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας παραμένει στο επίκεντρο της προσοχής των επενδυτών, επηρεάζοντας τις κινήσεις στις παγκόσμιες αγορές. Σύμφωνα με δηλώσεις του οικονομικού συμβούλου του Λευκού Οίκου, Λάρι Κούντλου, έχει σημειωθεί πρόοδος στο μέτωπο των διαπραγματεύσεων και η επίτευξη της λεγόμενης «Πρώτης Φάσης» της εμπορικής συμφωνίας «είναι κοντά». Εντούτοις, οι επενδυτές διατηρούν επιφυλακτική στάση για το πόσο κοντά βρισκόμαστε στην υπογραφή μιας συμφωνίας ώστε να δοθεί τέλος στον εμπορικό πόλεμο των δύο χωρών, που επιπράζει αρνητικά την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας. Πρόσφατα δημοσιεύματα υποστήριξαν ότι το θέμα αγορών αγροτικών προϊόντων δημιουργεί εμπόδιο στην πορεία των διαπραγματεύσεων. Παράλληλα, ο Αμερικανός σύμβουλος τόνισε ότι αν και ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ είναι ικανοποιημένος από την πρόοδο των συνομιλιών, δεν είναι ακόμα έτοιμος για την υπογραφή μιας συμφωνίας, ενώ ανώτατος αξιωματούχος στο υπουργείο Εμπορίου της Κίνας έκανε σαφές ότι η ακύρωση των δασμών που έχουν επιβληθεί τους τελευταίους μήνες, αποτελεί προϋπόθεση για τη σύναψη εμπορικής συμφωνίας. Παράλληλα, τα πρόσφατα ασθενή στοιχεία από την Κίνα υποδηλώνουν κίνδυνο περαιτέρω επιβράδυνσης της οικονομίας το τέταρτο τρίμηνο του έτους και κάνουν σαφή την ανάγκη επιπλέον μέτρων στήριξης της από τις Αρχές. Στην Ευρωζώνη, τα στοιχεία για το ΑΕΠ του τρίτου τριμήνου από τη Γερμανία αιφνιδίασαν θετικά. Σύμφωνα με την αρχική εκτίμηση, το ΑΕΠ σημείωσε ρυθμό αύξησης 0,1% σε τριμηνιαία βάση έπειτα από συρρίκνωση 0,2% την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου, διαφεύγοντας την αγορά που ανέμενε συρρίκνωση για δεύτερο συνεχές τρίμηνο και, κατά συνέπεια, τεχνική ύφεση για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης. Ωστόσο, οι κίνδυνοι για την οικονομία παραμένουν. Όπως προειδοποίησε ο υπουργός Οικονομίας Πέτερ Αλτμeyer, αν και αποφεύχθηκε οριακά η τεχνική ύφεση, ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας είναι υποτονικός, με τους επενδυτές να ανησυχούν ιδιαίτερα για τη μεγάλη έκθεση του μεταποιητικού τομέα της χώρας στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι εξελίξεις αυτές ευνόησαν τις αγορές κυβερνητικών ομολόγων, με τους αμερικανικούς και γερμανικούς τίτλους να κινούνται ανοδικά τις τελευταίες ημέρες, καλύπτοντας μέρος των απωλειών της προηγούμενης εβδομάδας. Στις αγορές συναλλάγματος, η ισοτιμία ευρώ/δολ. κατέγραφε οριακά εβδομαδιαία κέρδη 0,1% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, έπειτα από προσωρινή πτώση την προηγούμενη ημέρα σε χαμηλό ενός μήνα 1,0987, καθώς το δολάριο ευνοήθηκε από την ανησυχία των επενδυτών για την πορεία των εμπορικών διαπραγματεύσεων ΗΠΑ/Κίνας, ενώ το κοινό νόμισμα δεν κατάφερε να επωφεληθεί από τα καλύτερα των αναμενόμενων στοιχεία για το ΑΕΠ της Γερμανίας.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Σχέδιο Business Start για νέες επιχειρήσεις

Κάντε το σωστό ξεκίνημα

Business is business... γι' αυτό κάντε την πιο σίγουρη και συμφέρουσα επιλογή.

Αποκτήστε Τηλεφωνία & Internet με:

- Δωρεάν εγκατάσταση
- Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
- Επιπλέον έκπτωση στα προγράμματα RED και BLACK

Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελάτων:150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Σημαντική πτώση σημείωσε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Σημαντική πτώση σημείωσε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, εξανεμίζοντας μεγάλο μέρος των σημαντικών κερδών της προηγούμενης ημέρας. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 66,80 μονάδες παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 1,17%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε πτώση 1,18%, κλείνοντας στις 40,14 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €196.100. Με κέρδη έκλεισαν οι τραπεζικές μετοχές. Μικτή εικόνα παρουσίασαν οι επόμενες χρηματιστηριακοί δείκτες. Κέρδη παρουσίασαν τα Ξενοδοχεία σε ποσοστό 2,56% και η Εναλλακτική Αγορά με

0,23%. Αντίθετα απώλειες παρουσίασαν οι τομείς των Επενδυτικών Εταιρειών με 2,34% και η Κύρια Αγορά κατά 1,68%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €76.492 (πτώση 2,62% - τιμή κλεισίματος €1,414).

Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €27.761 (πτώση 1,16% - τιμή κλεισίματος €0,85), της Logicom με €24.585 (πτώση 3,08% - τιμή κλεισίματος €1,26), της Louis με €23.976 (άνοδος 3,57% - τιμή κλεισίματος €0,116) και της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 66,80 μονάδες παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 1,17%.

€21.384 (άνοδος 0,93% - τιμή κλεισίματος €2,18).

Από τις μετοχές που έτχκαν διαπραγματεύσεις, έξι κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 147.

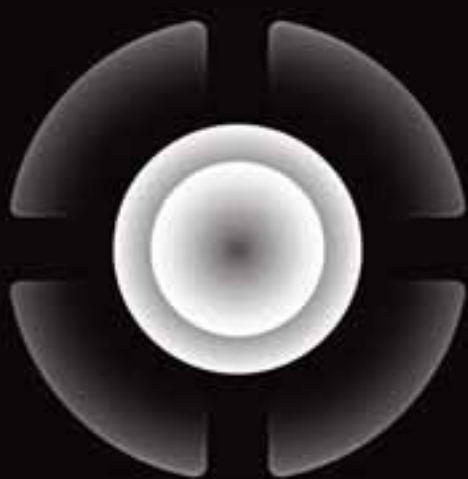
Εξάλλου, η Ελληνική Τράπεζα ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας θα συνέλθει την Παρασκευή, 29 Νοεμβρίου 2019 για να εξεταστεί, μεταξύ άλλων, τα Οικονομικά Αποτελέσματα του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2019.

Προσθέτει ότι η ανακοίνωση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για την εννιαμηνία που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 θα γίνει στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου τη Δευτέρα, 2 Δεκεμβρίου 2019.

Deloitte.

Transparency Report 2019
Committed to high-quality

Read the
report >

www.deloitte.com/transparency-report

